Układy współrzędnych sferycznych

Piotr A. Dybczyński

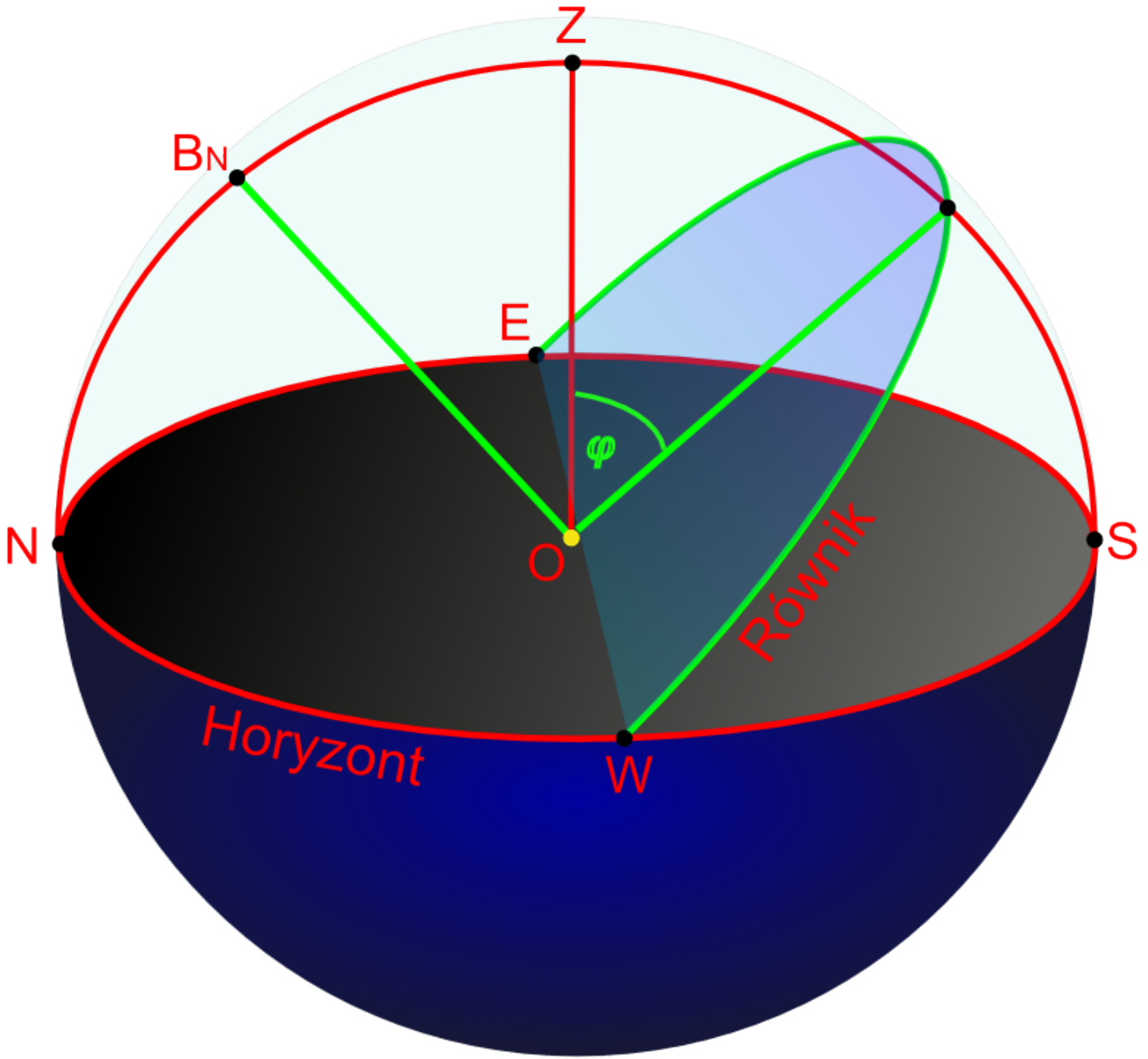
Z
B_N
E
φ
N
O
S
Równik
Horyzont
W

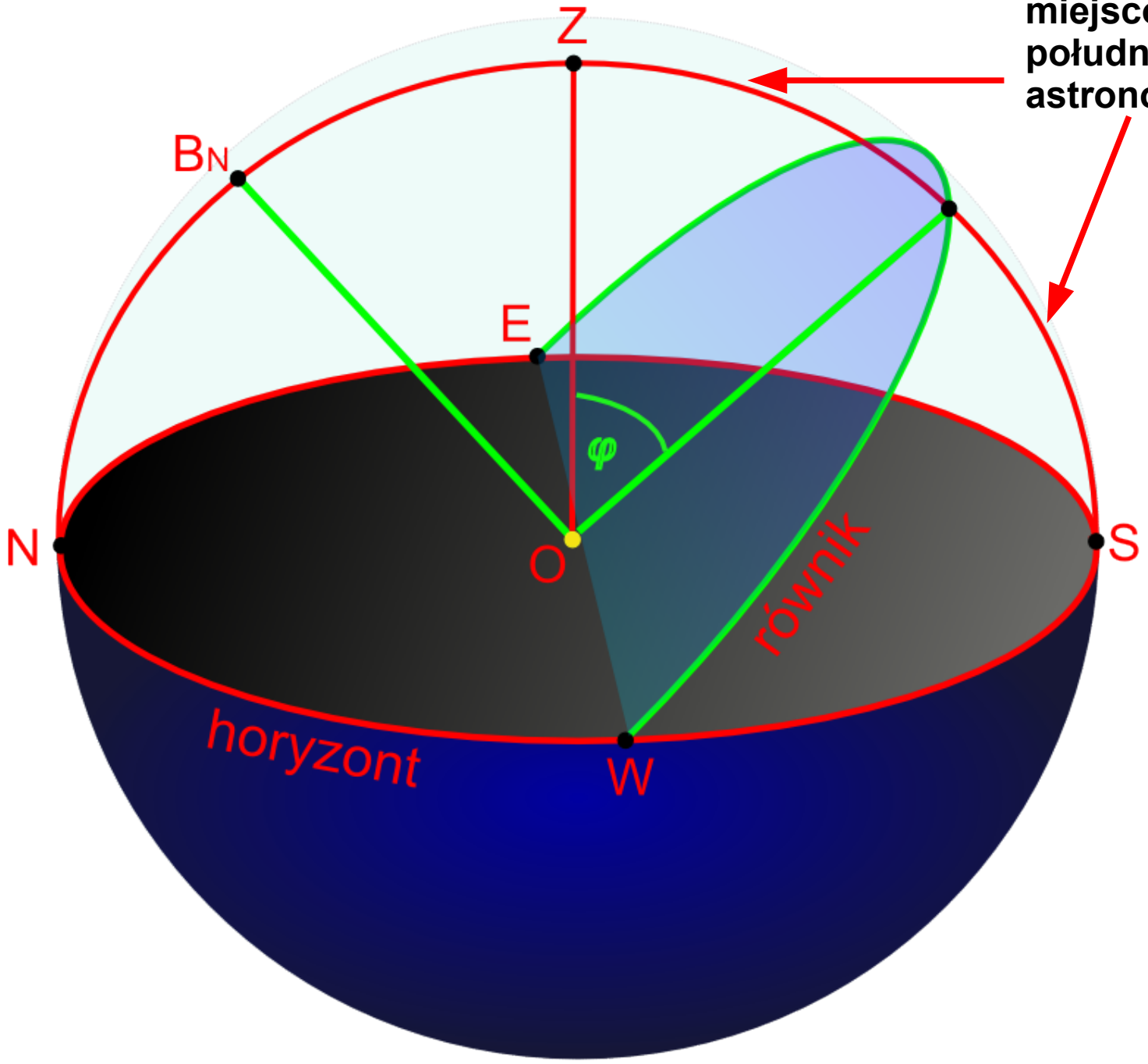
Z
BN
E
φ
N
O
S
W
horyzont
równik
miejscowy
południk
astronomiczny

Współrzędne sferyczne

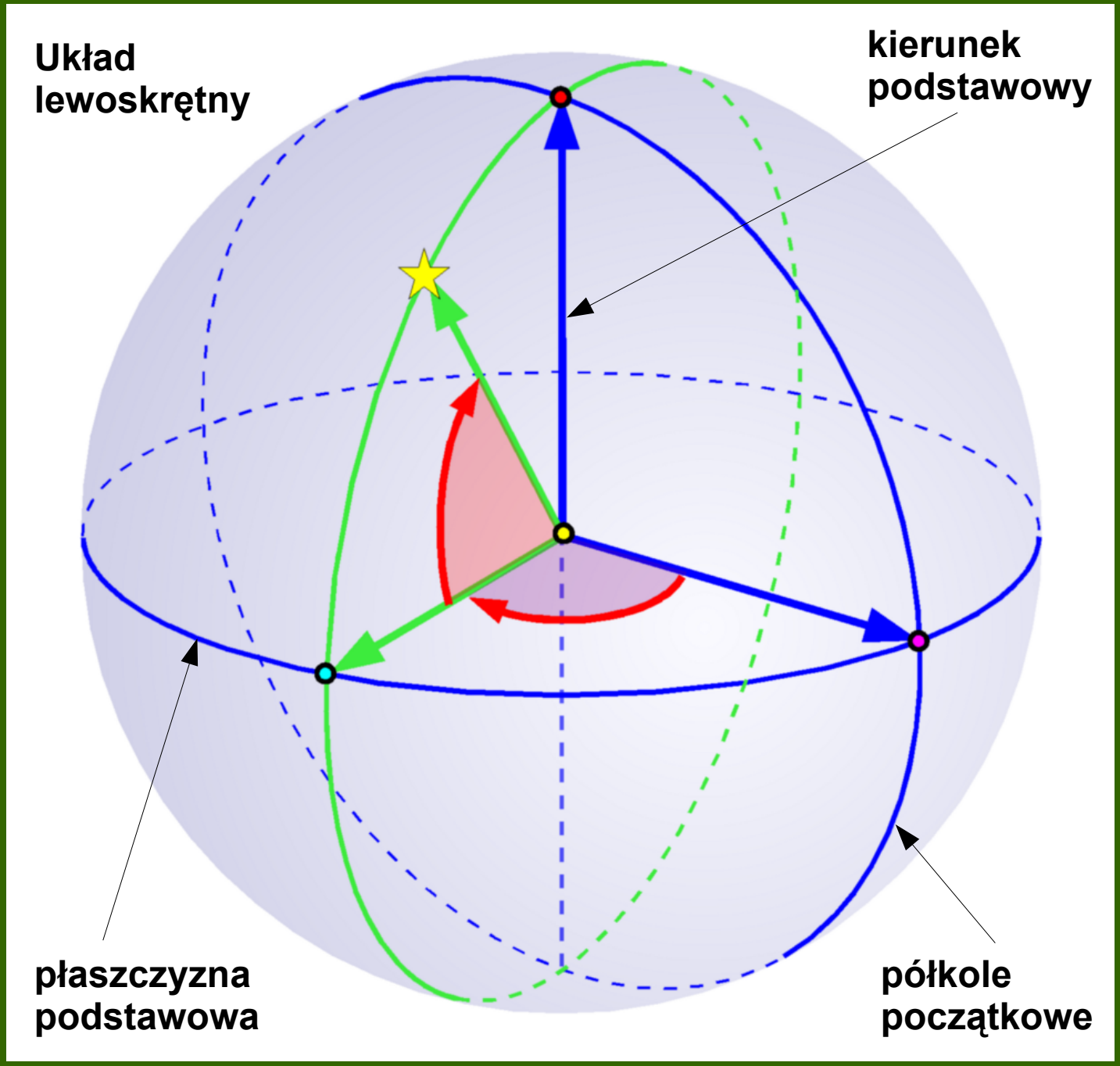

Układ horyzontalny

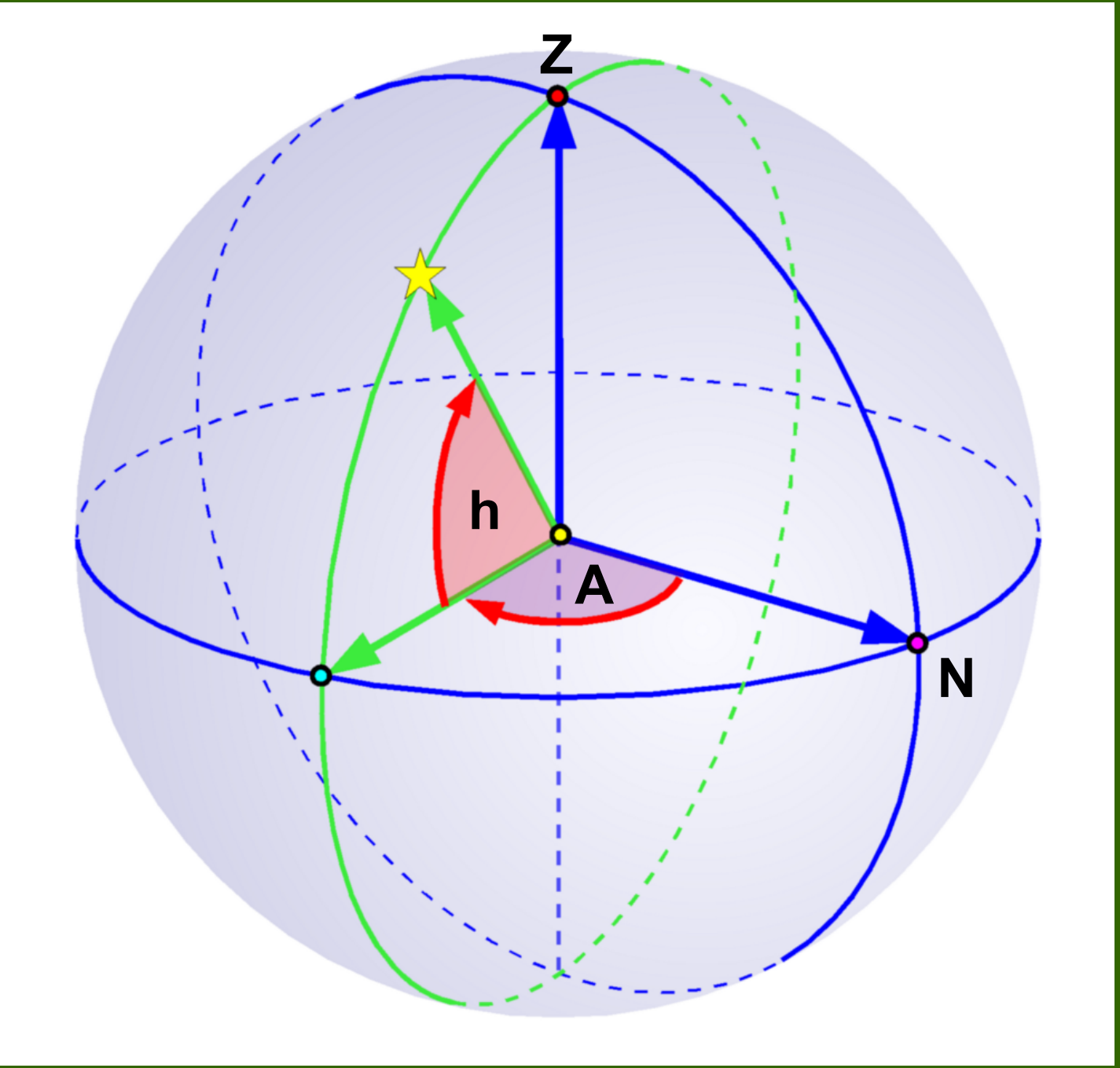

Układ horyzontalny

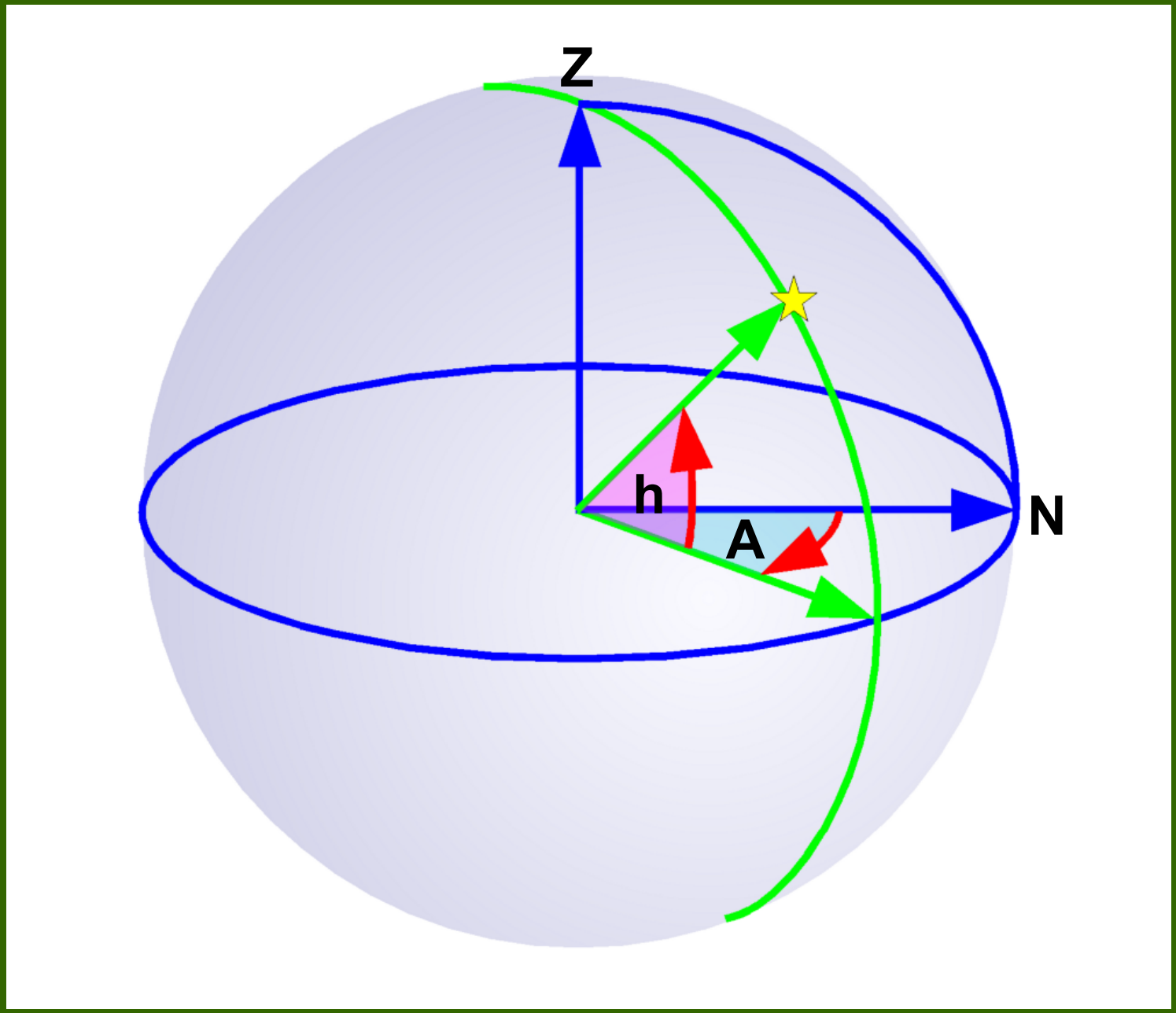

Układ horyzontalny

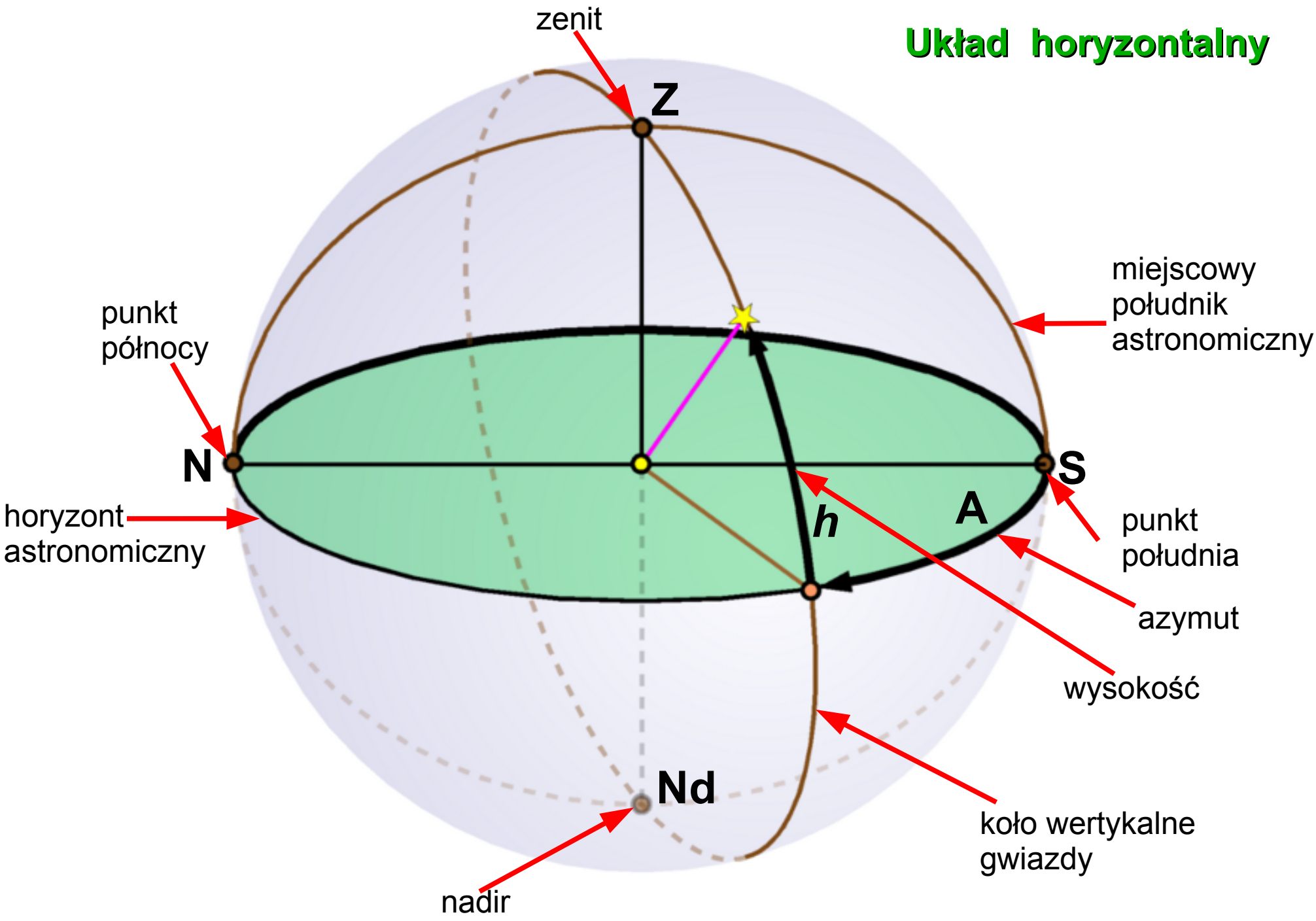

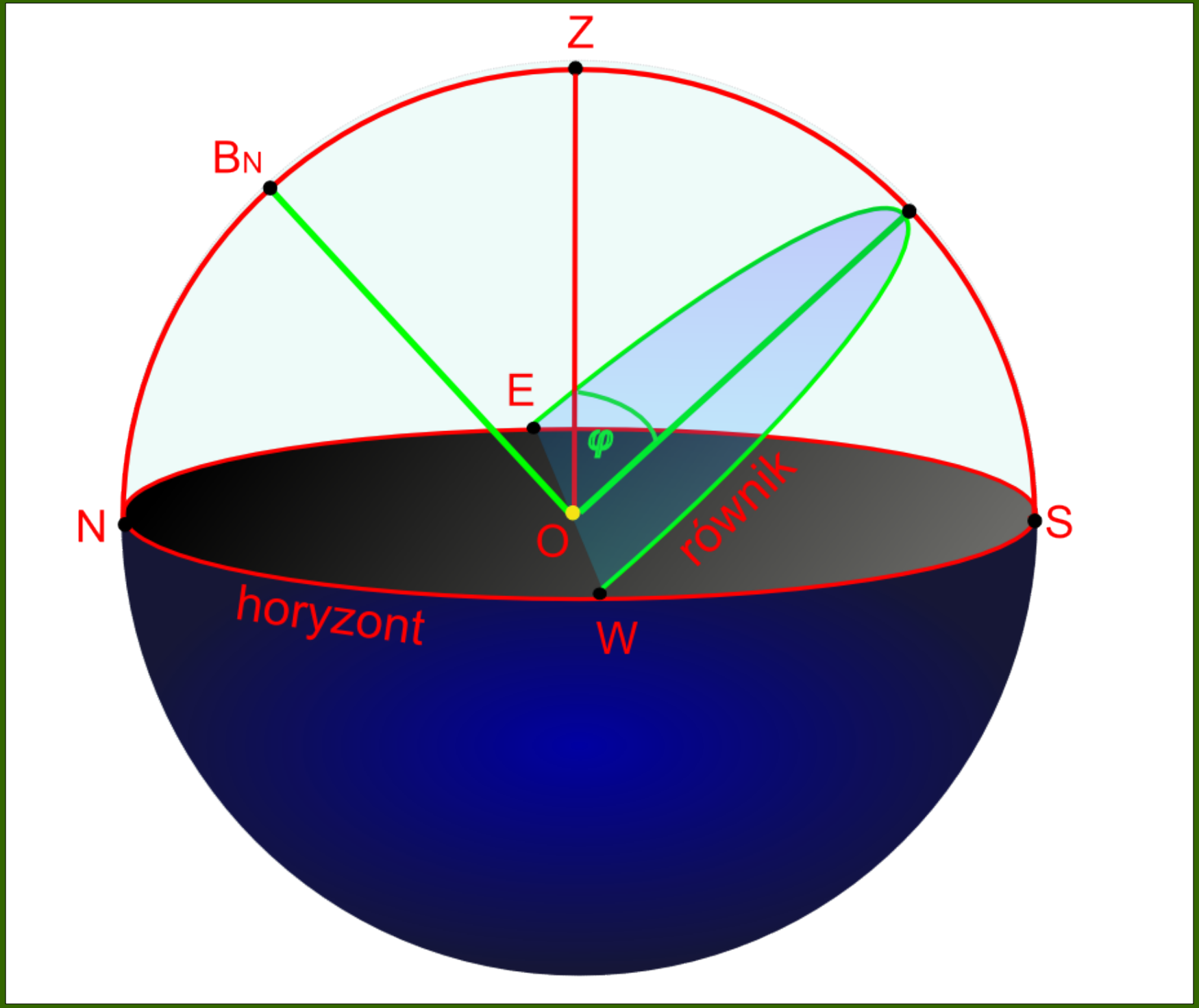
Z
BN
E
φ
N
O
S
równik
horyzont
W

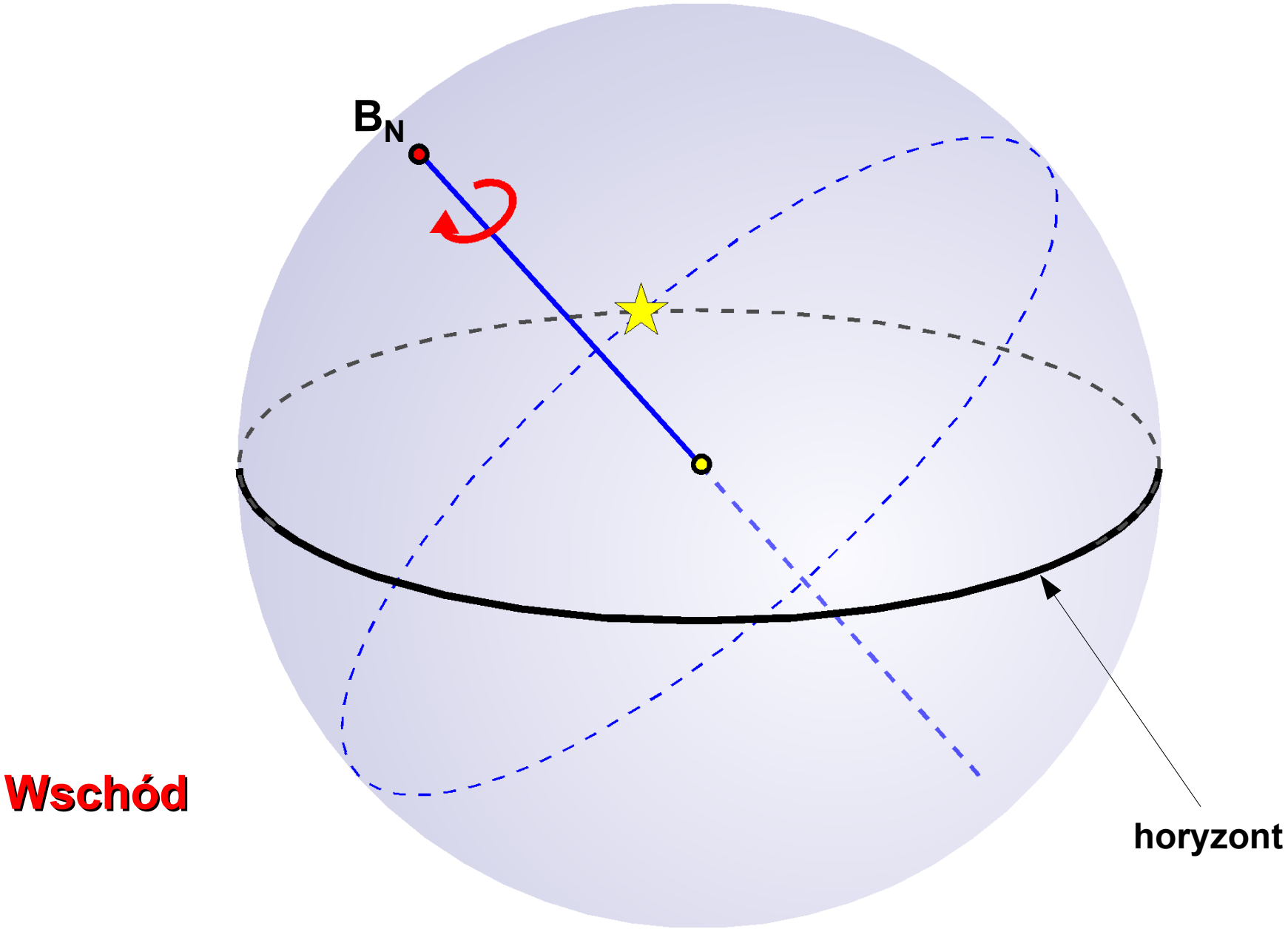
B_N
Wschód
horyzont

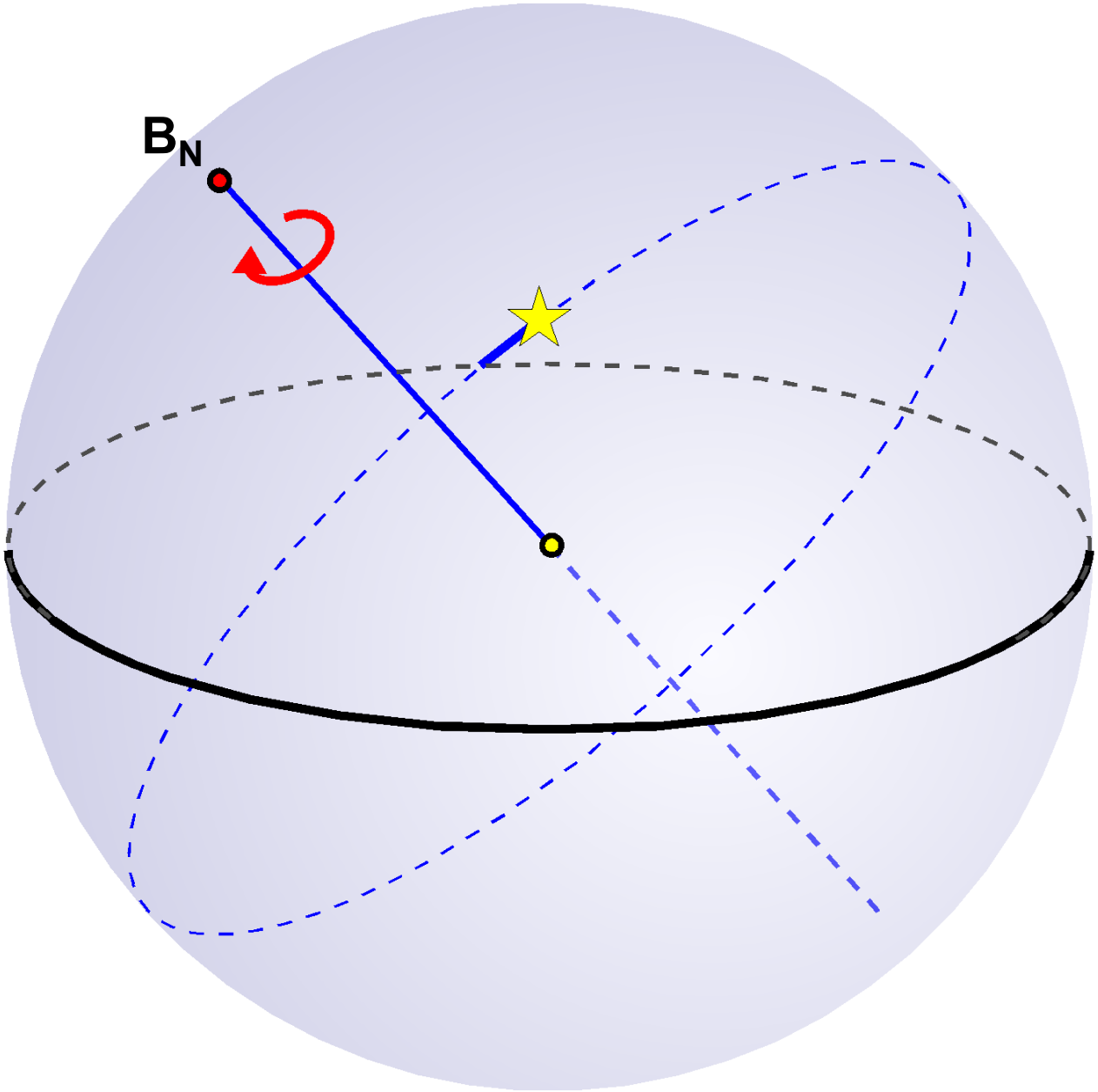
B_N

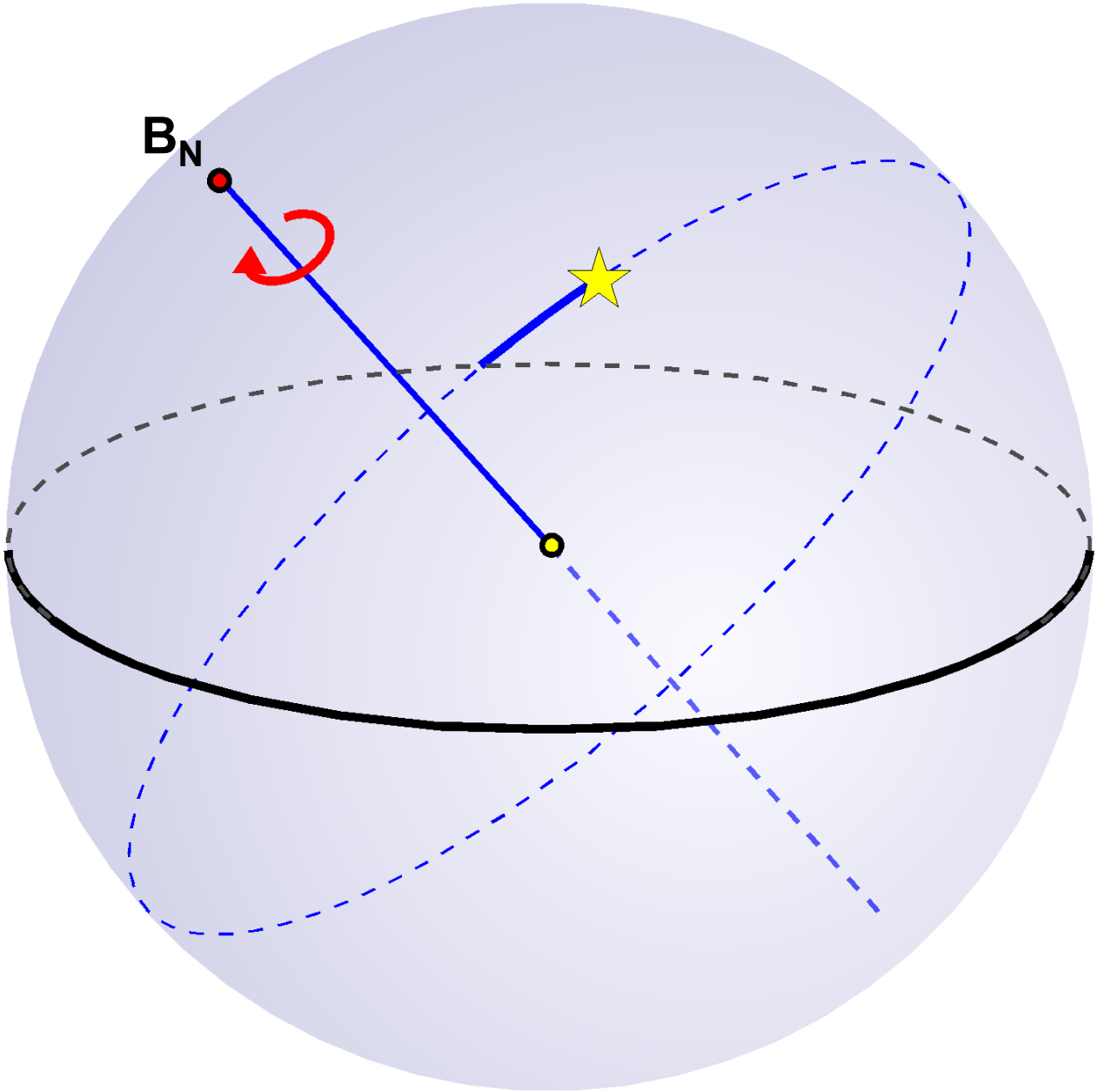
B_N

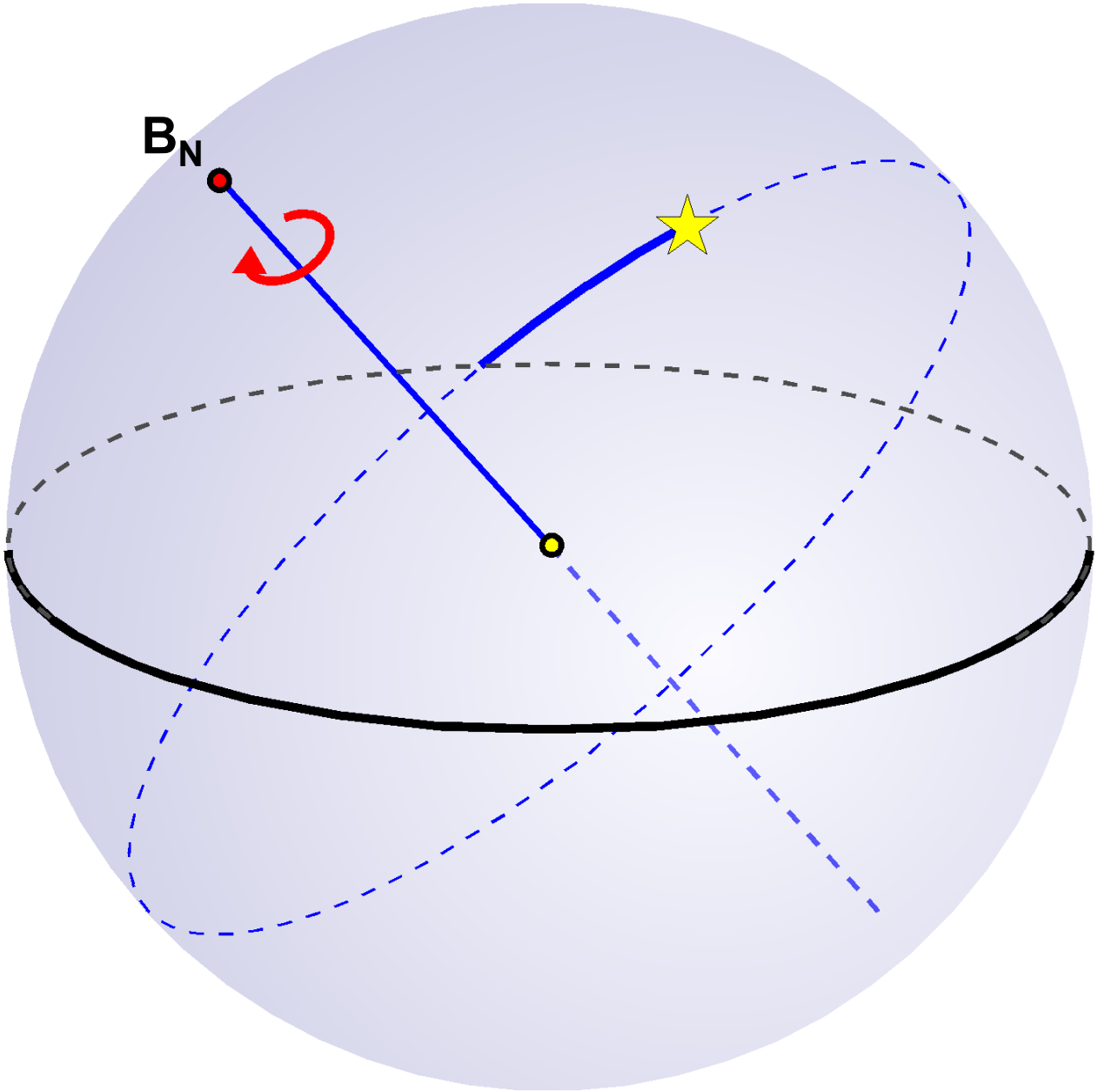
B_N

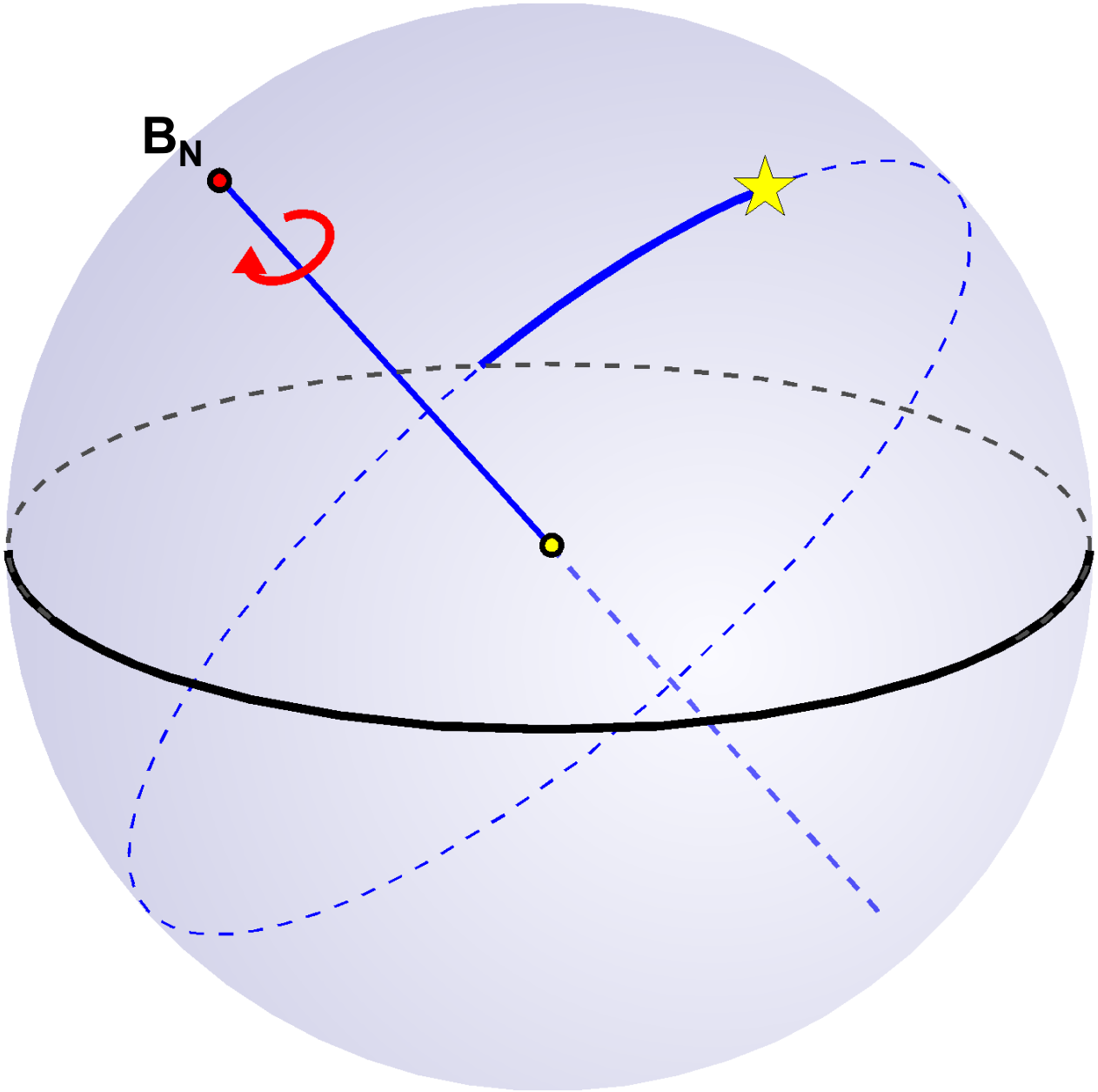
B_N

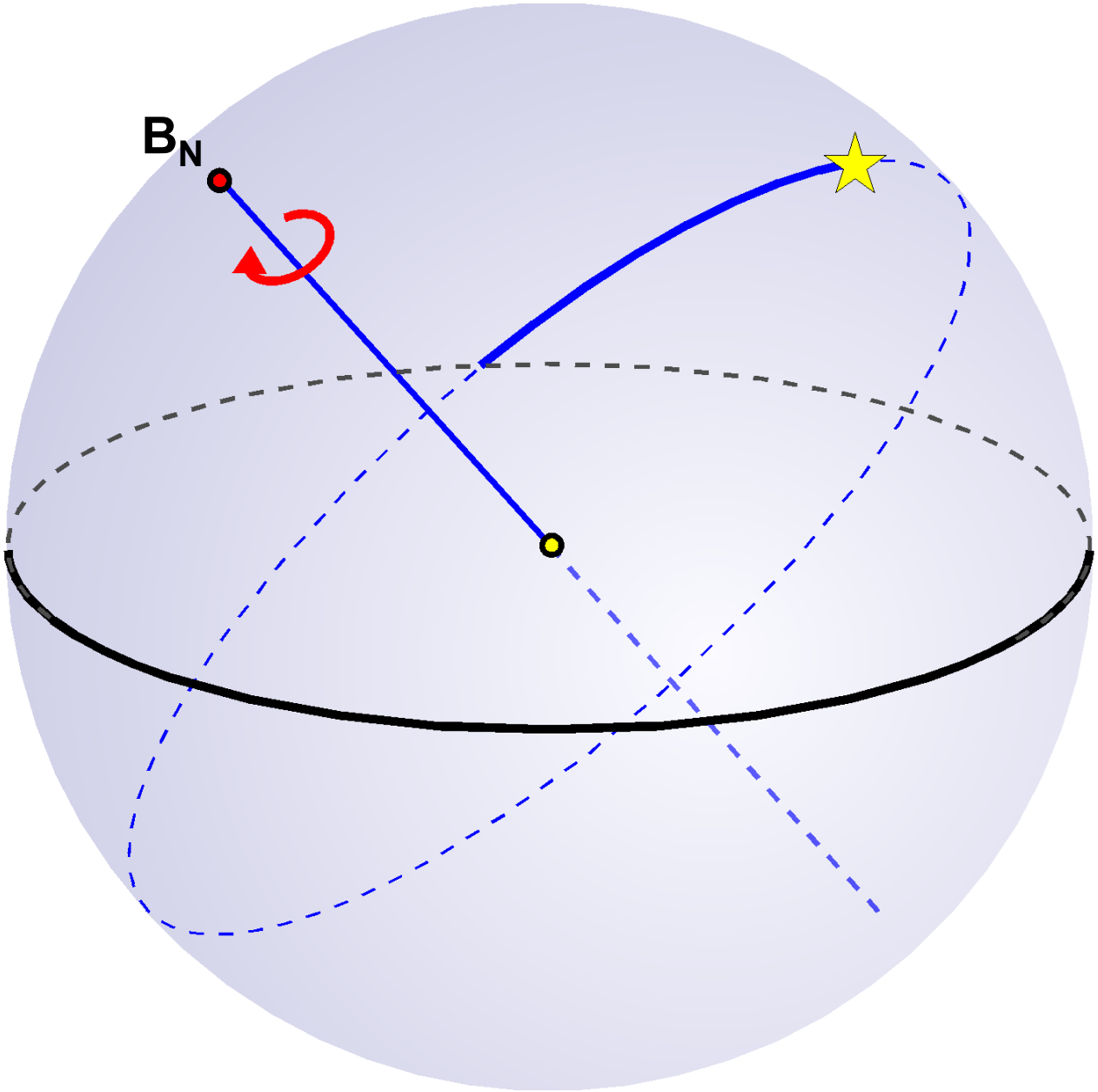
B_N

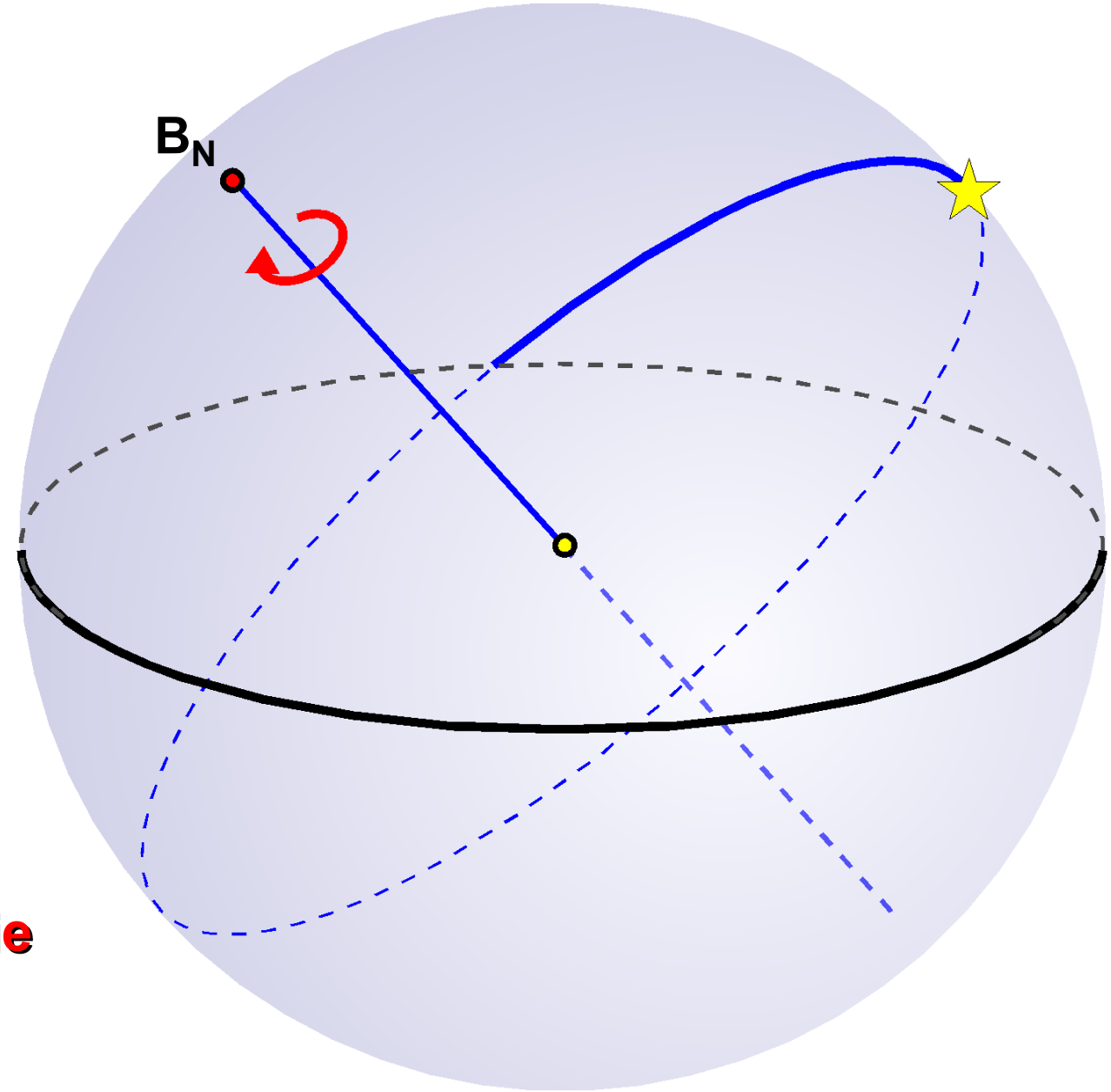

Górowanie

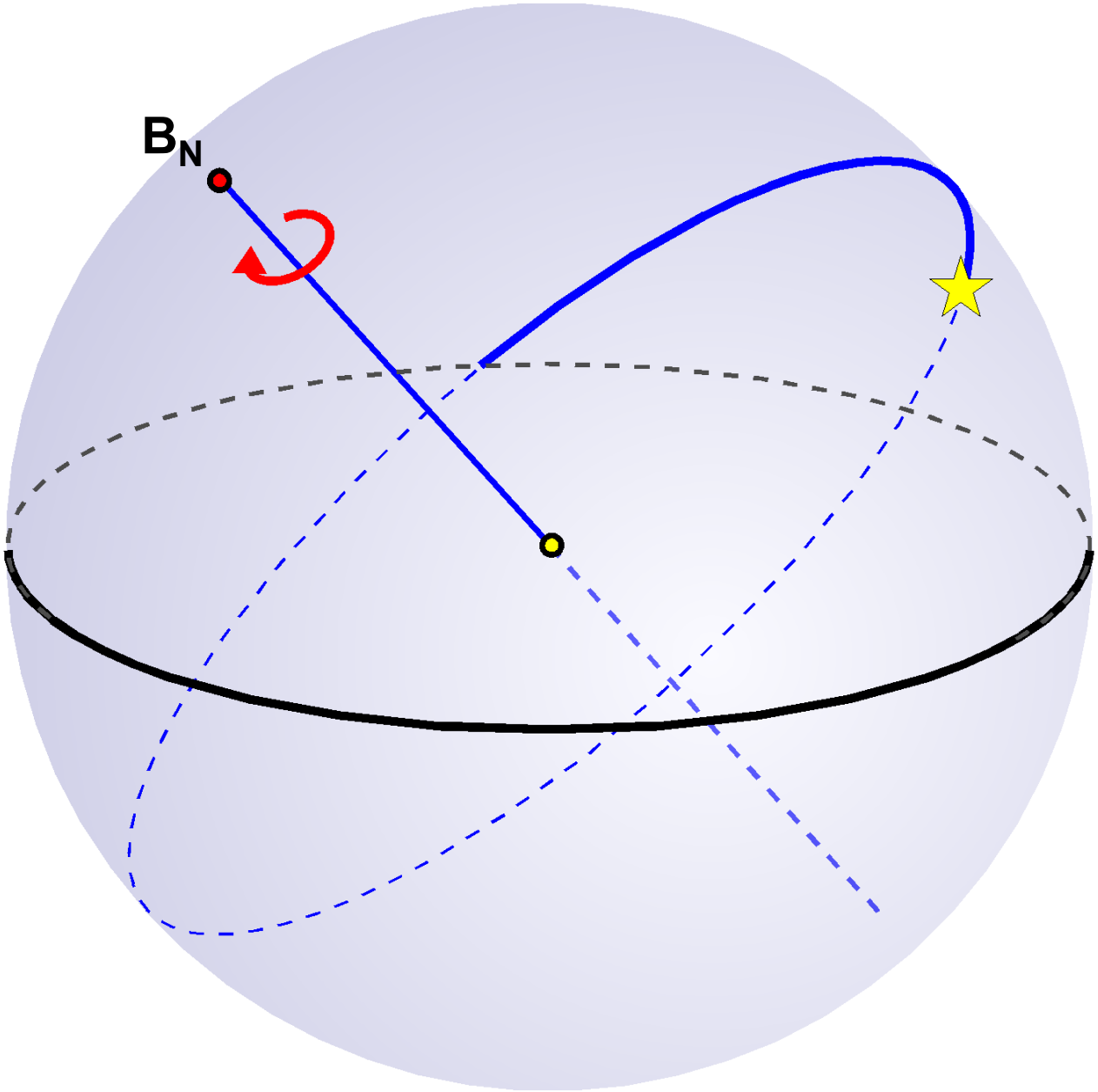
B_N

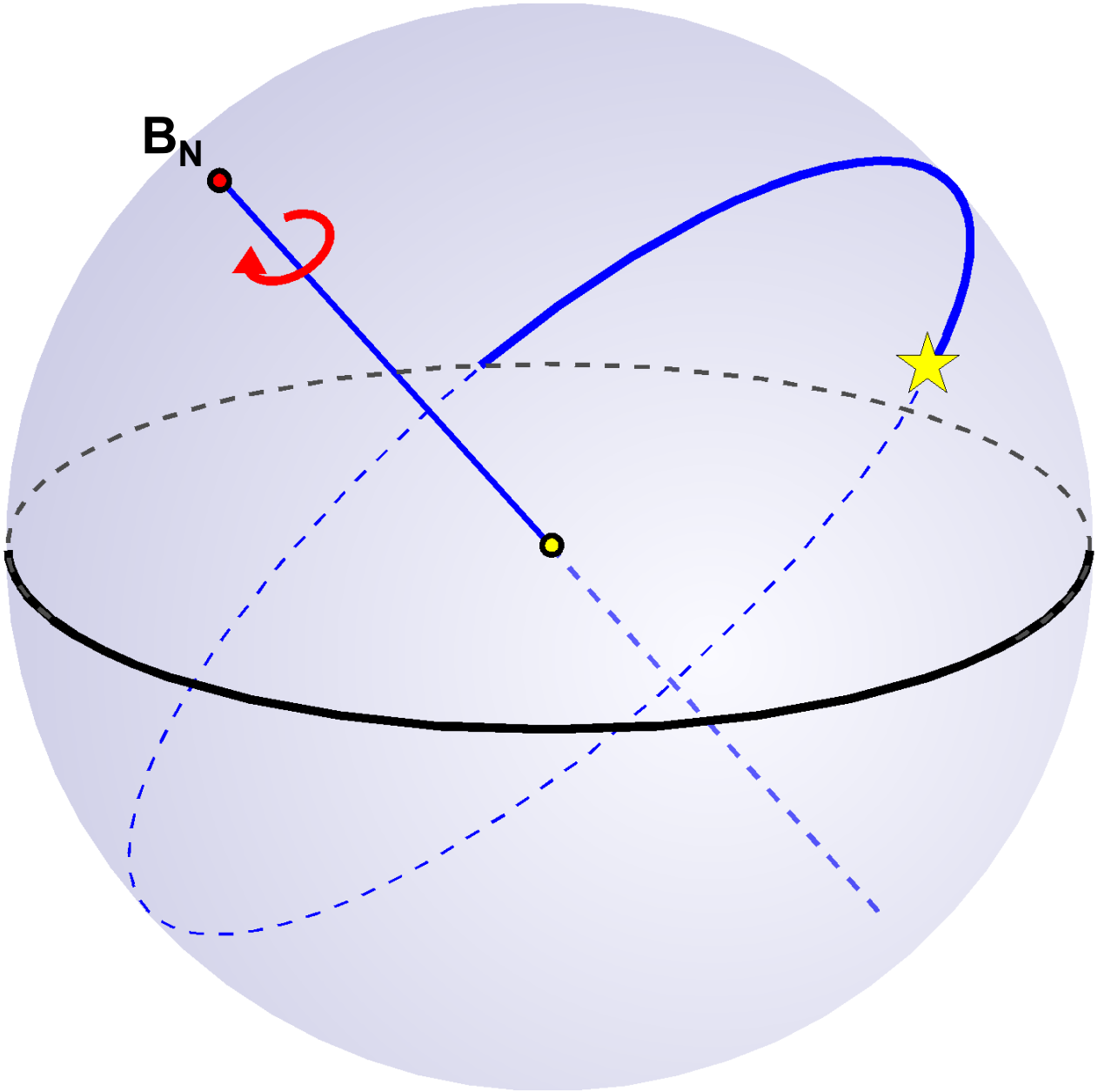
B_N

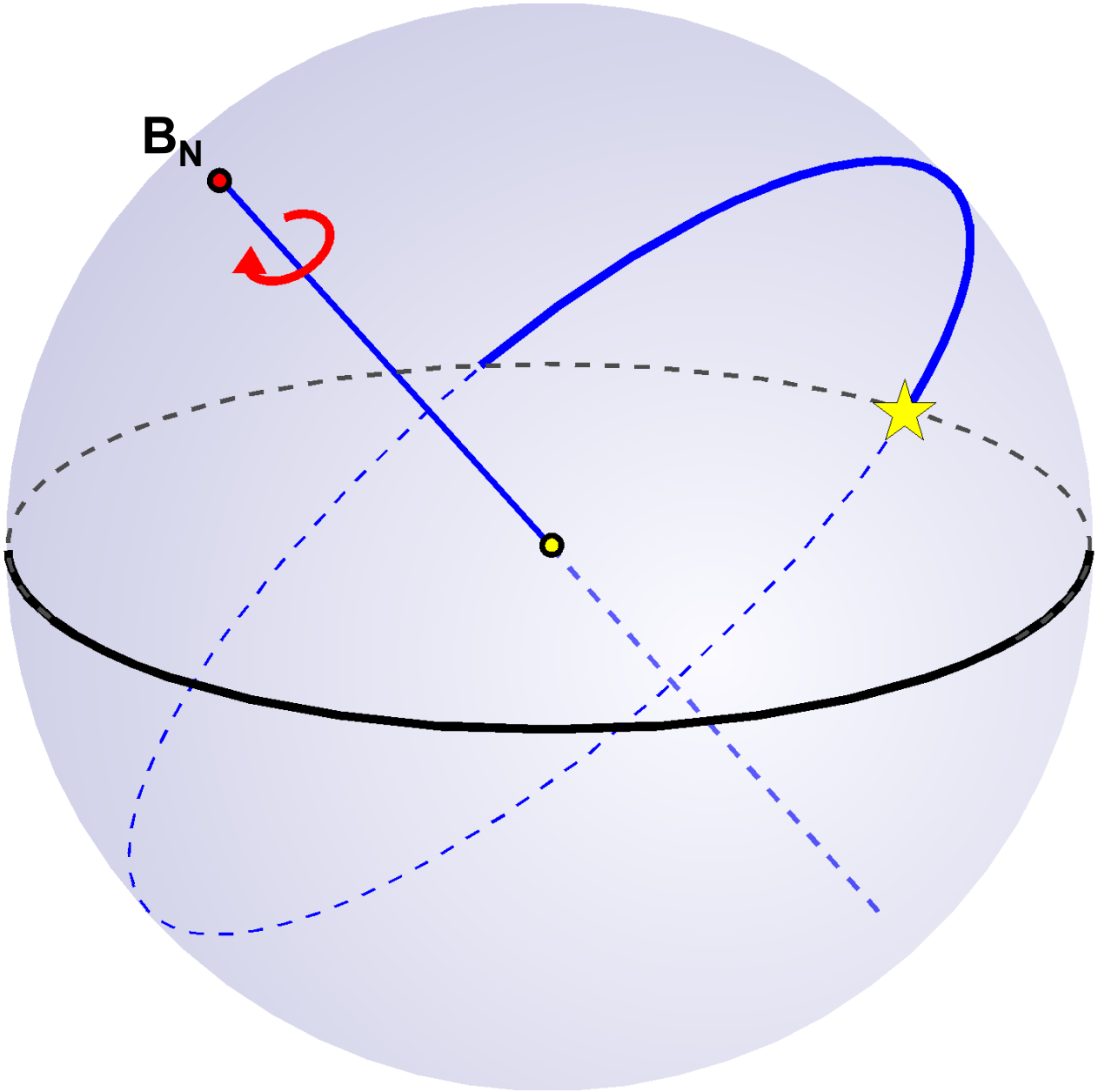
B_N

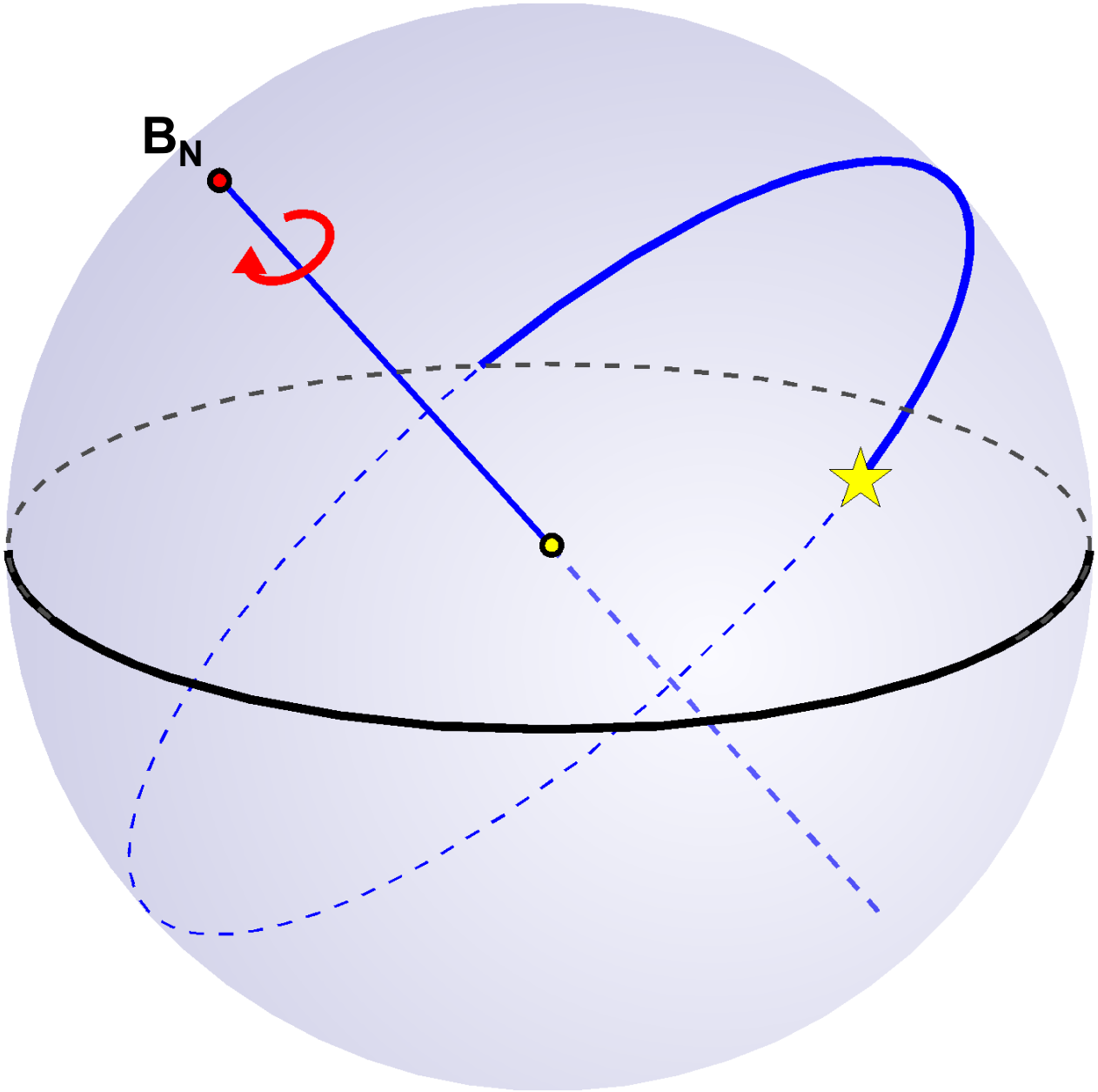
B_N

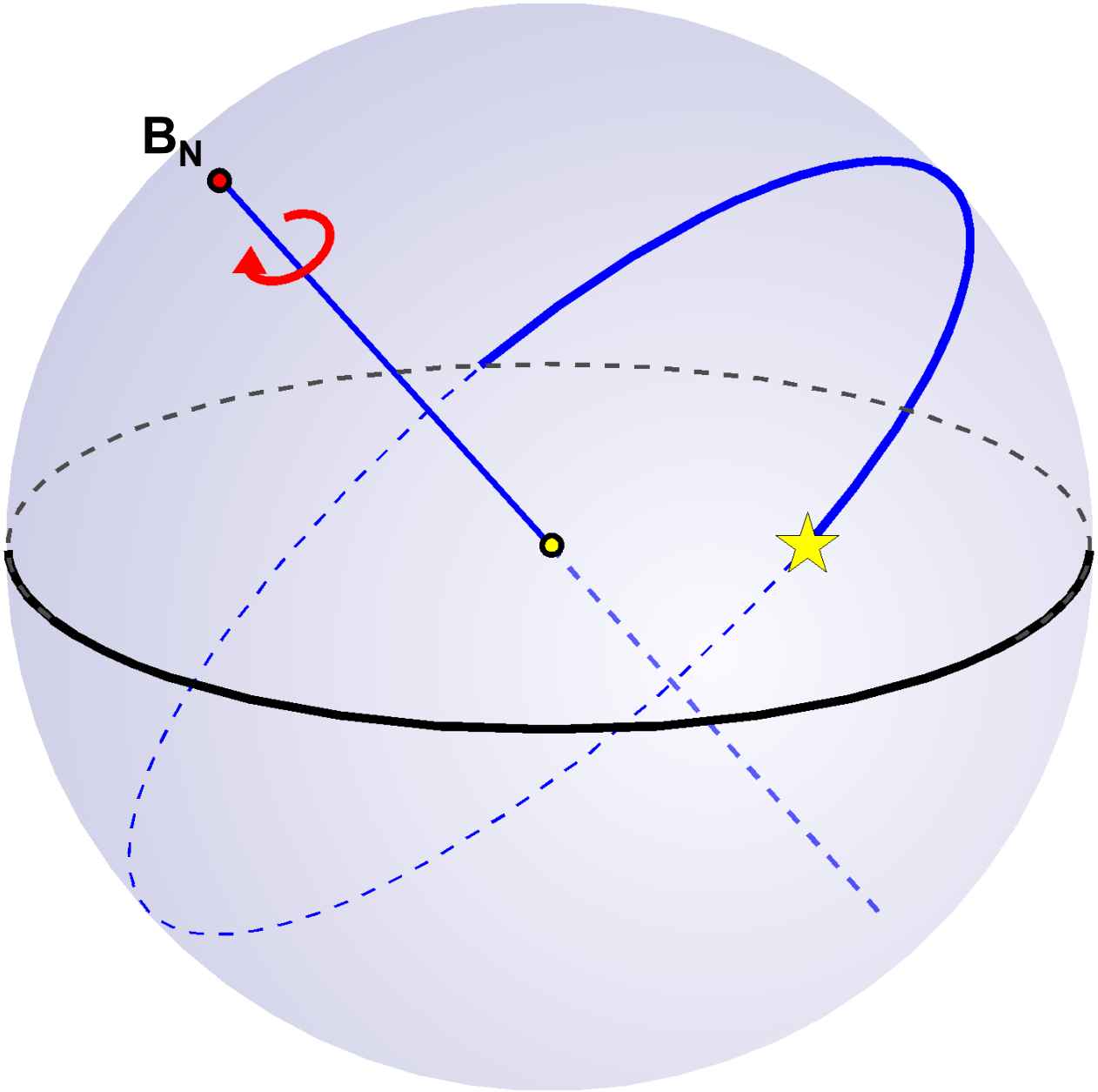
B_N

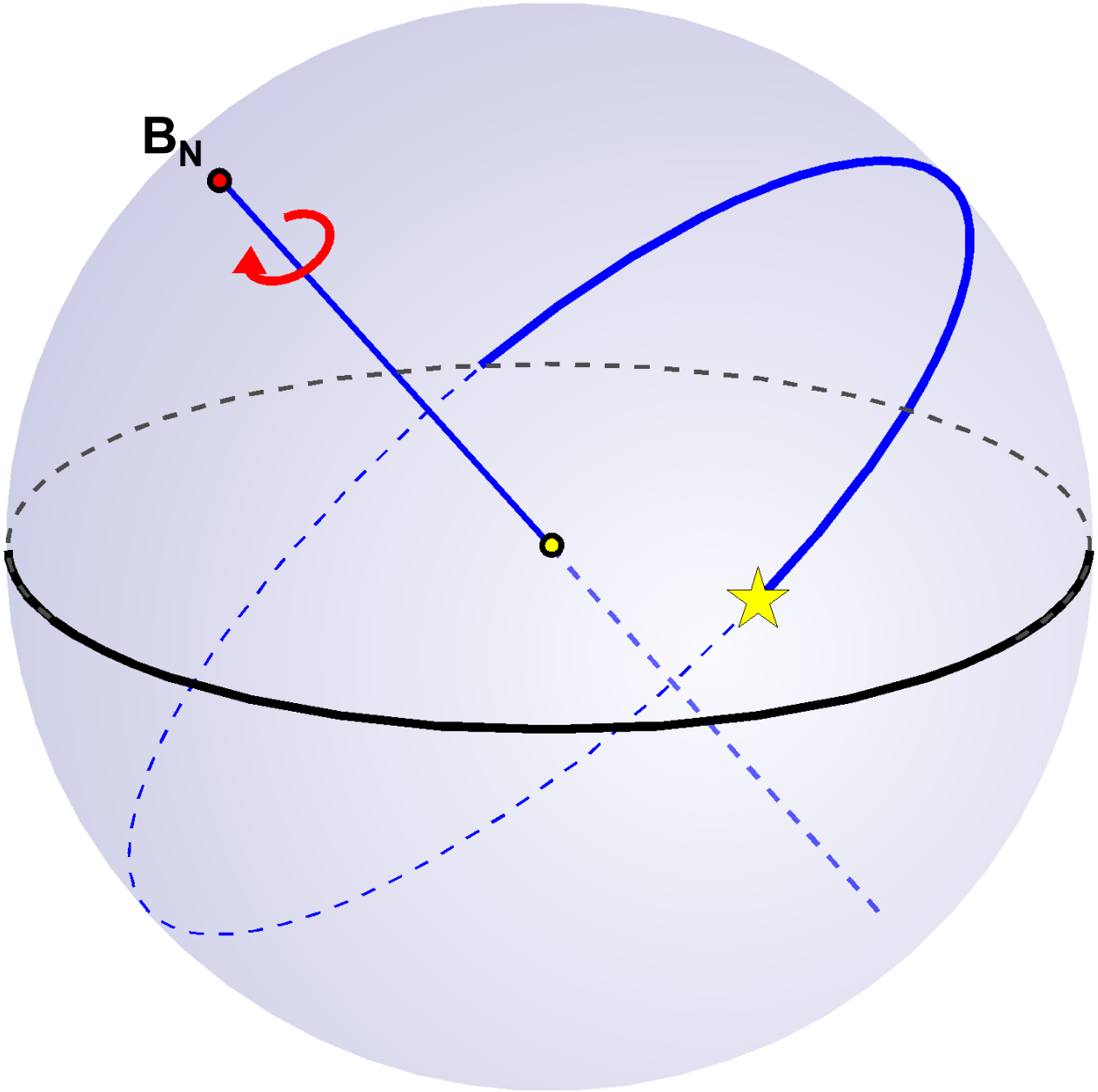
B_N

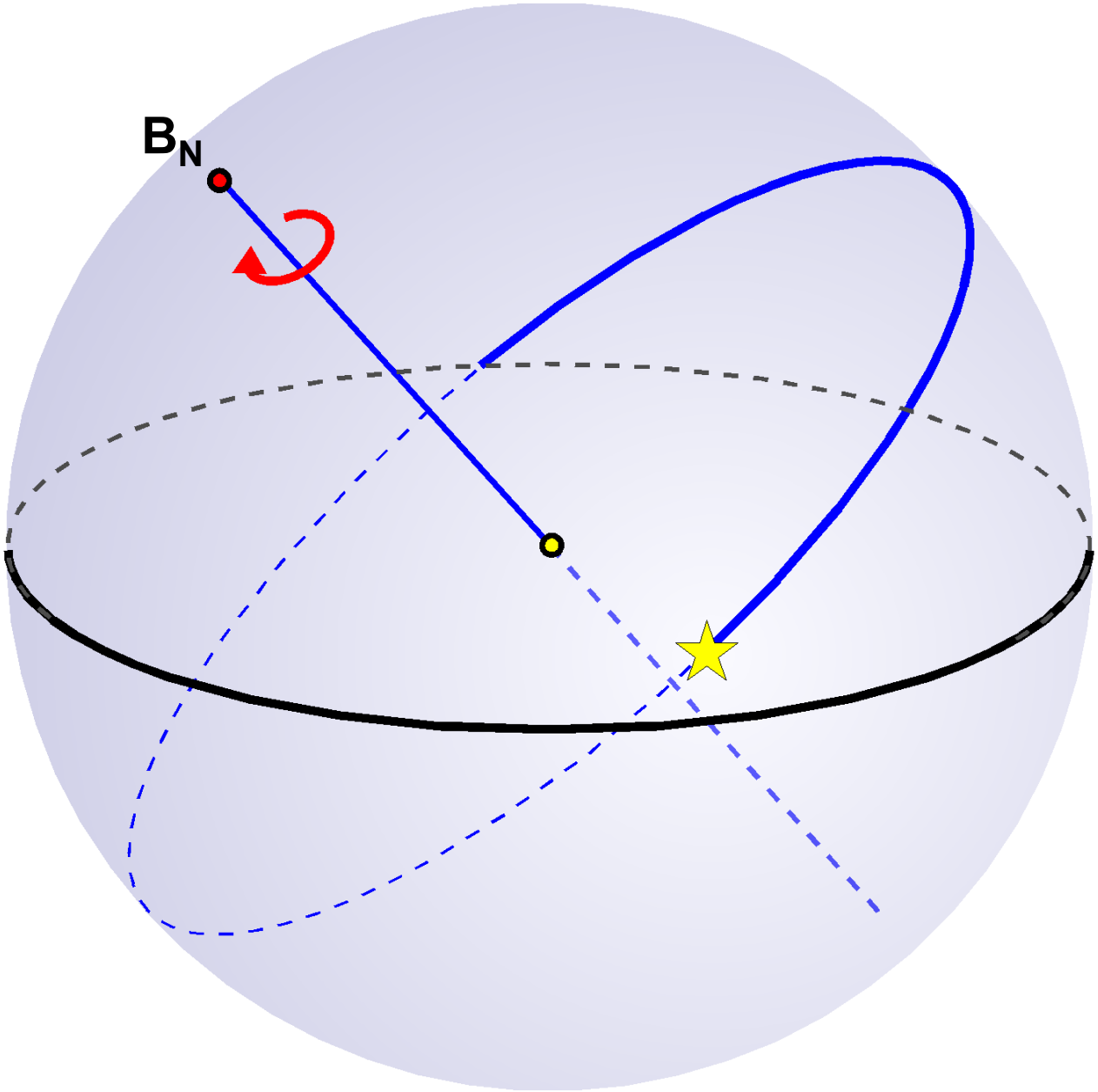
B_N

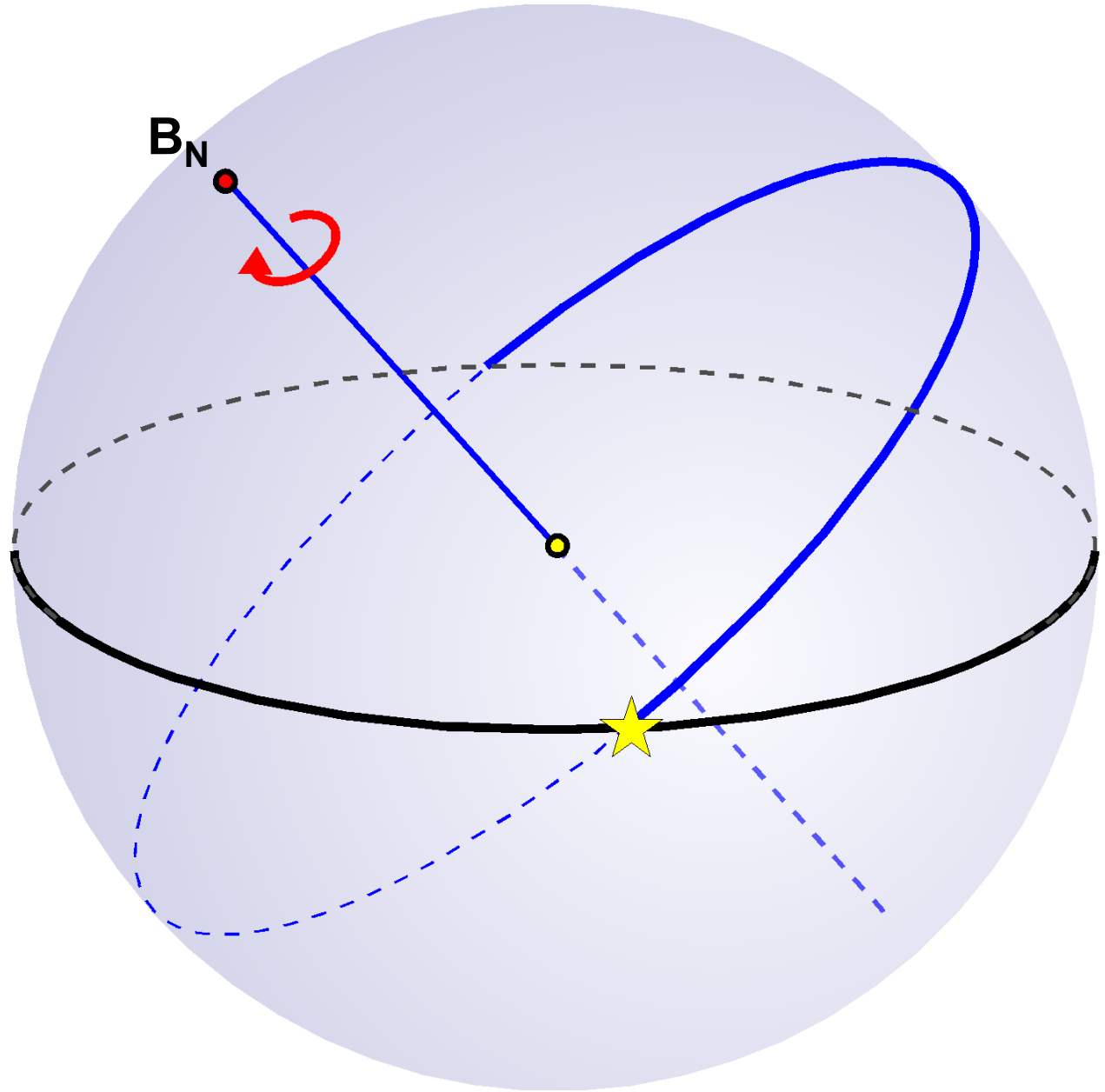

Zachód

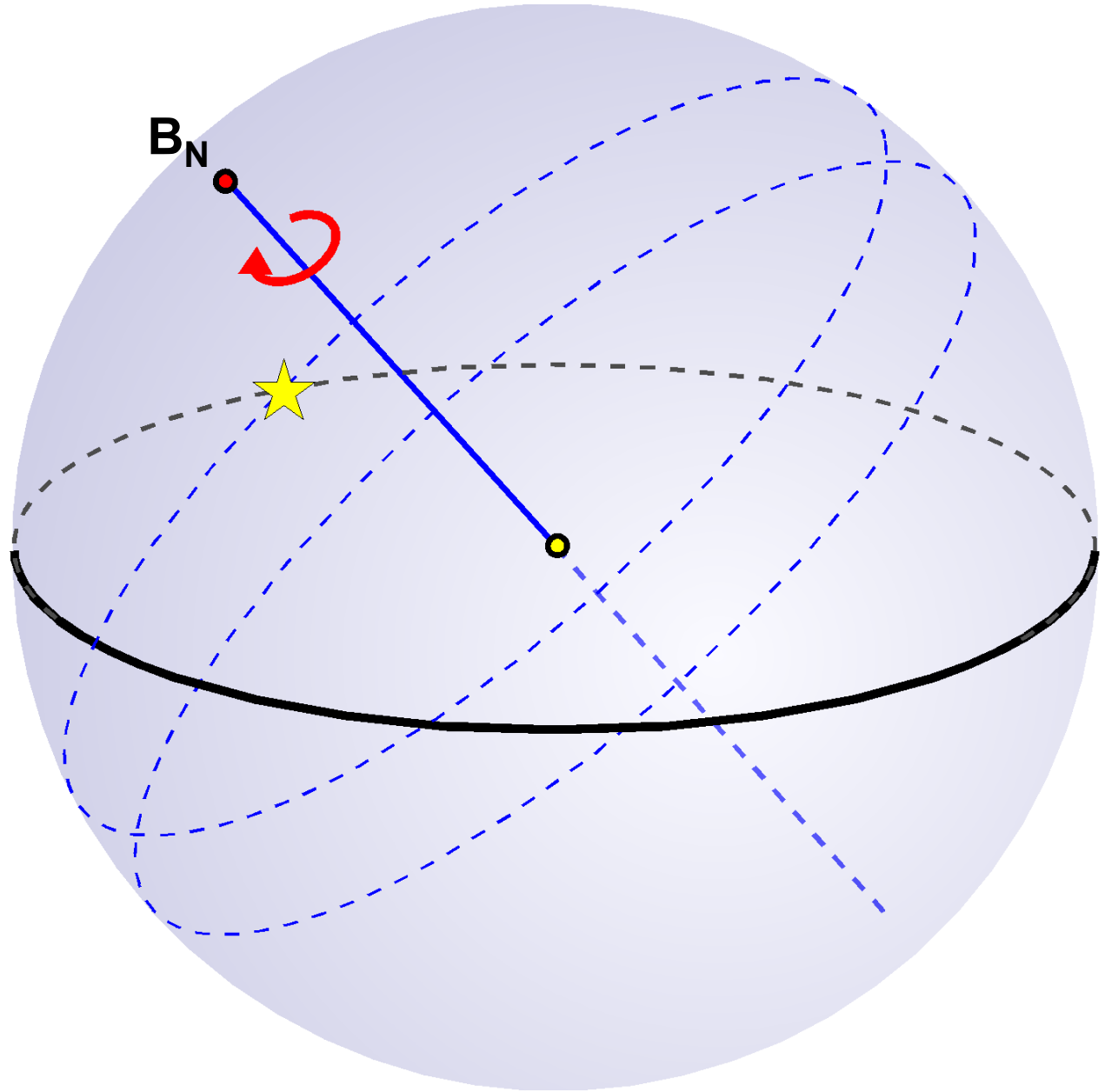

Wschód

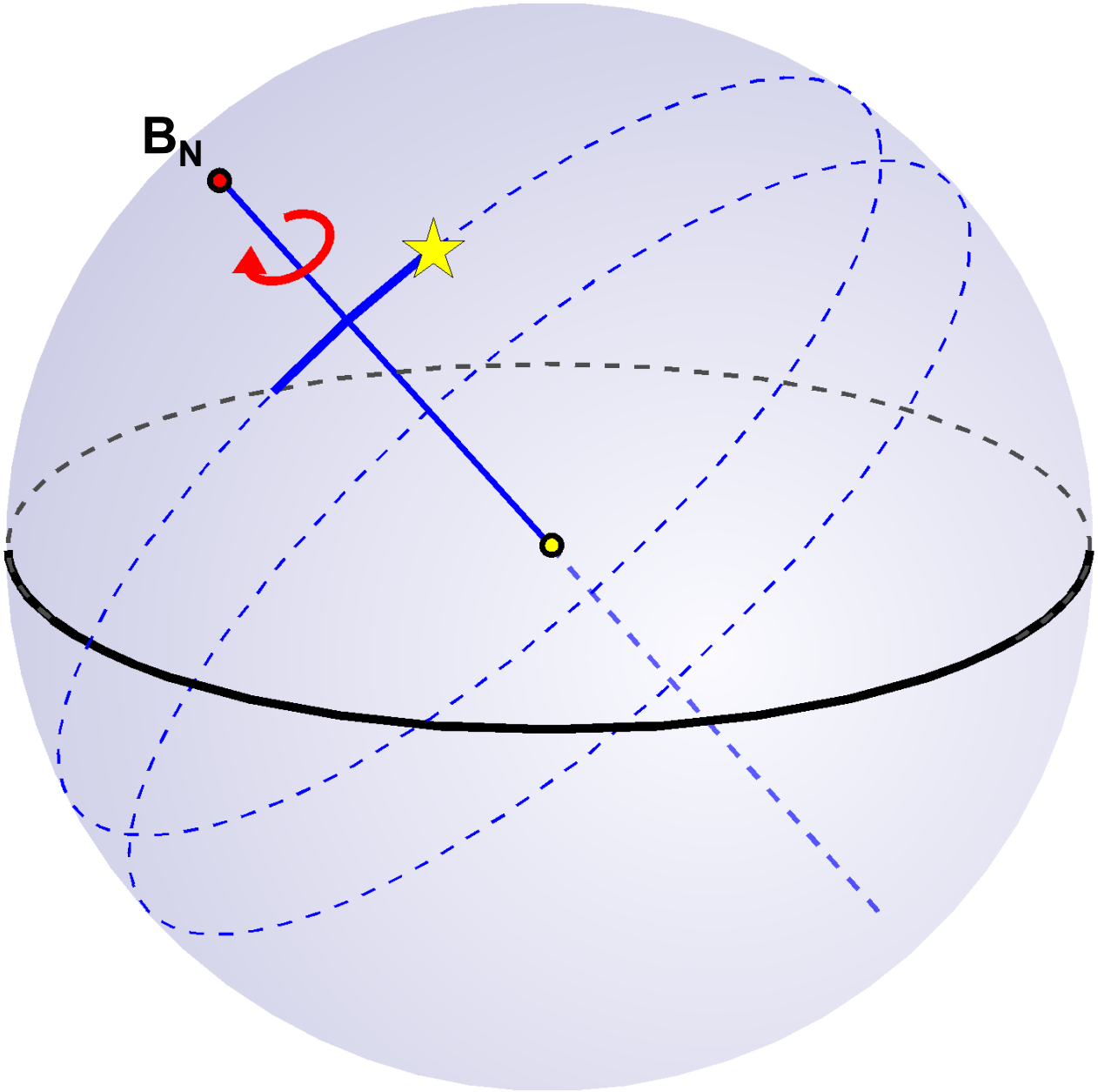
B_N

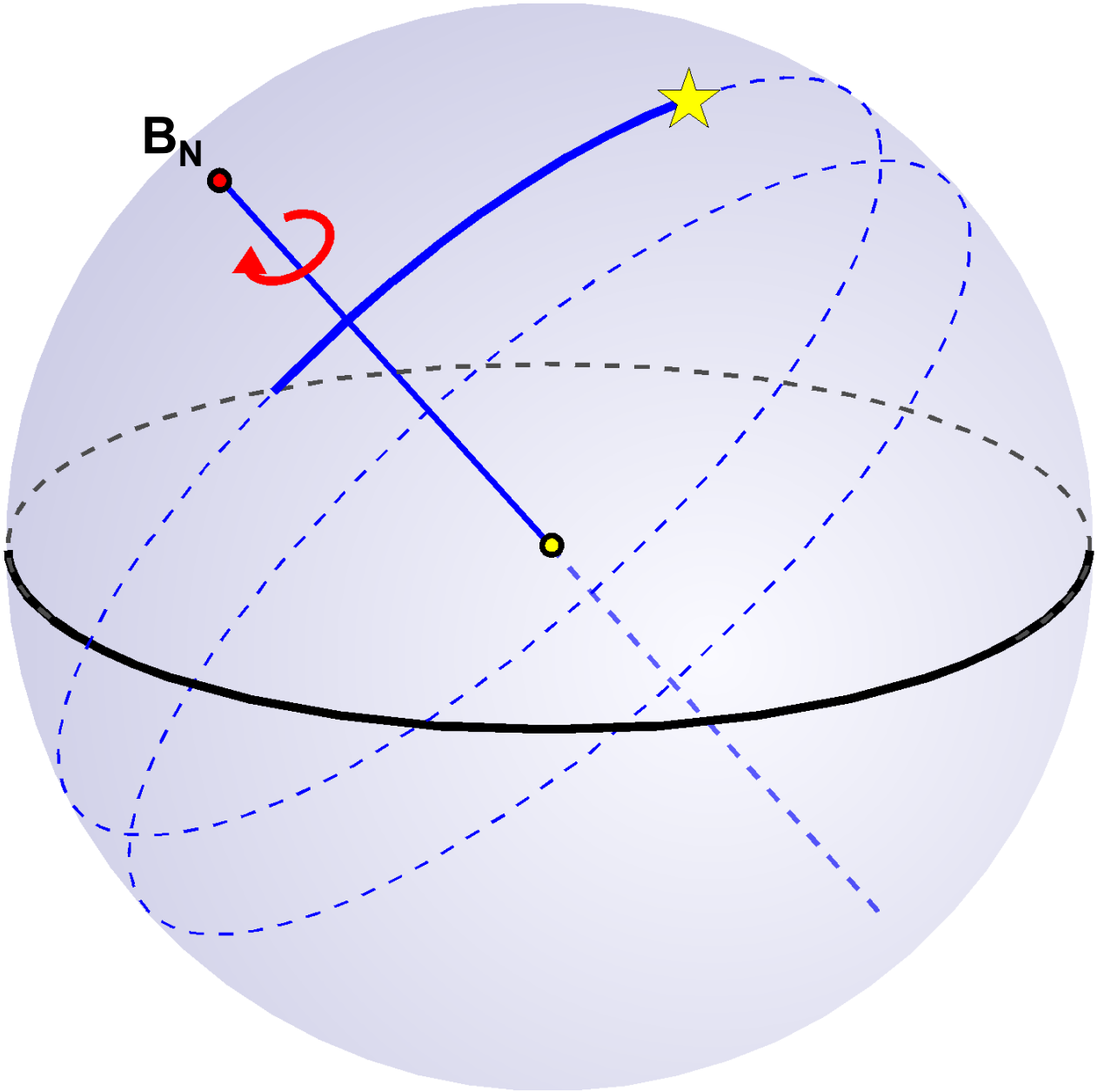
B_N

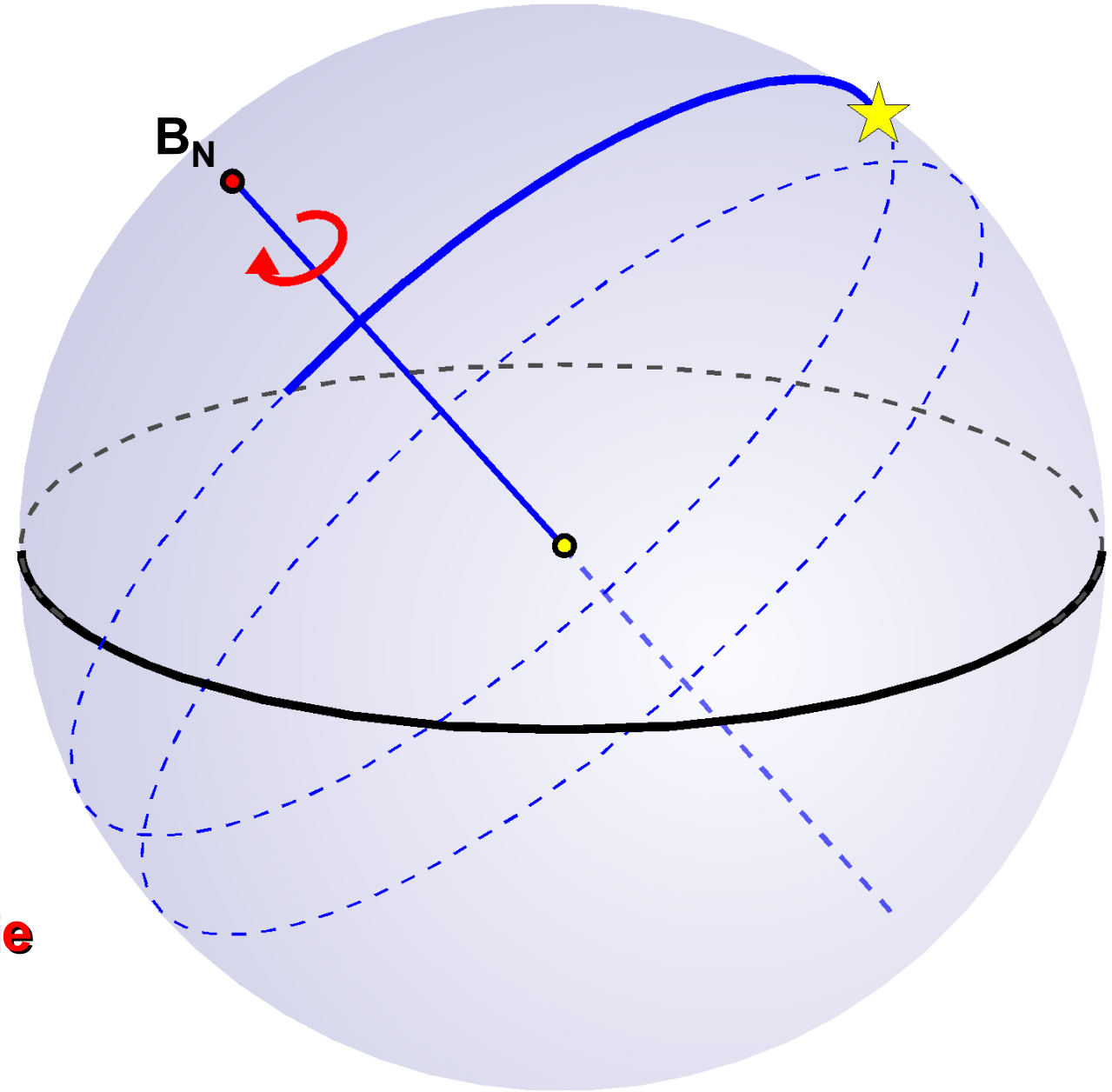

Górowanie

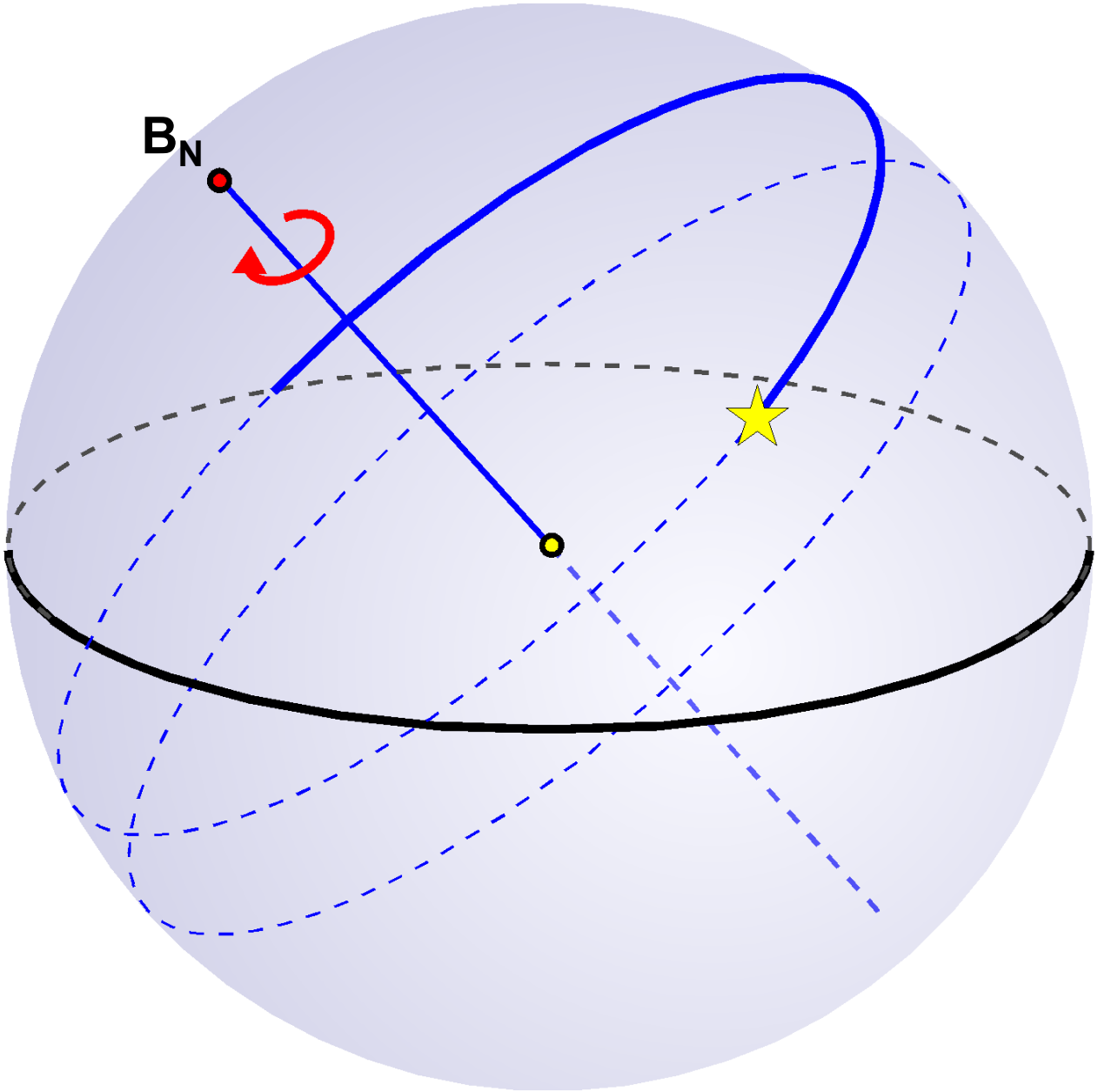
B_N

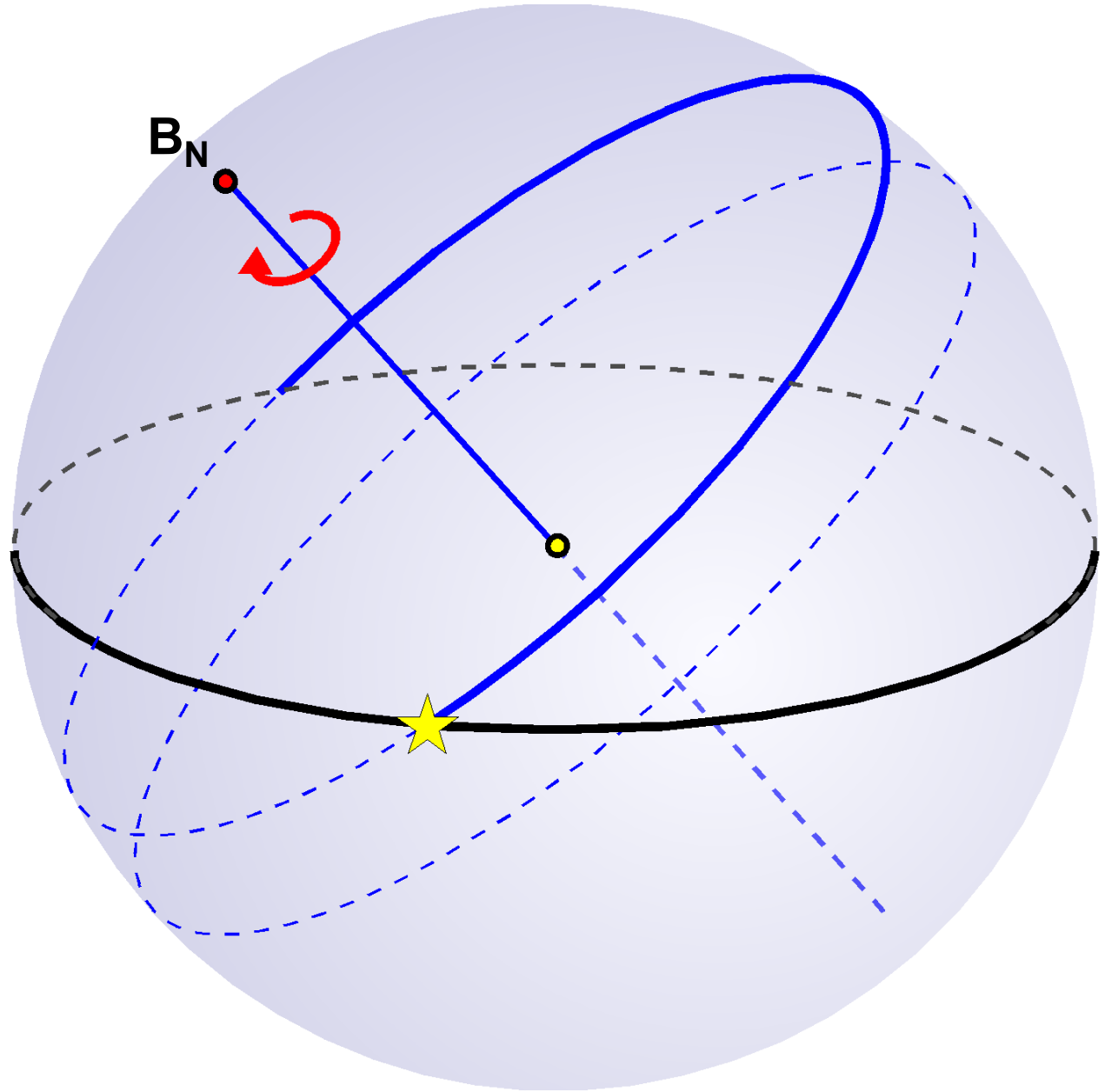

Zachód

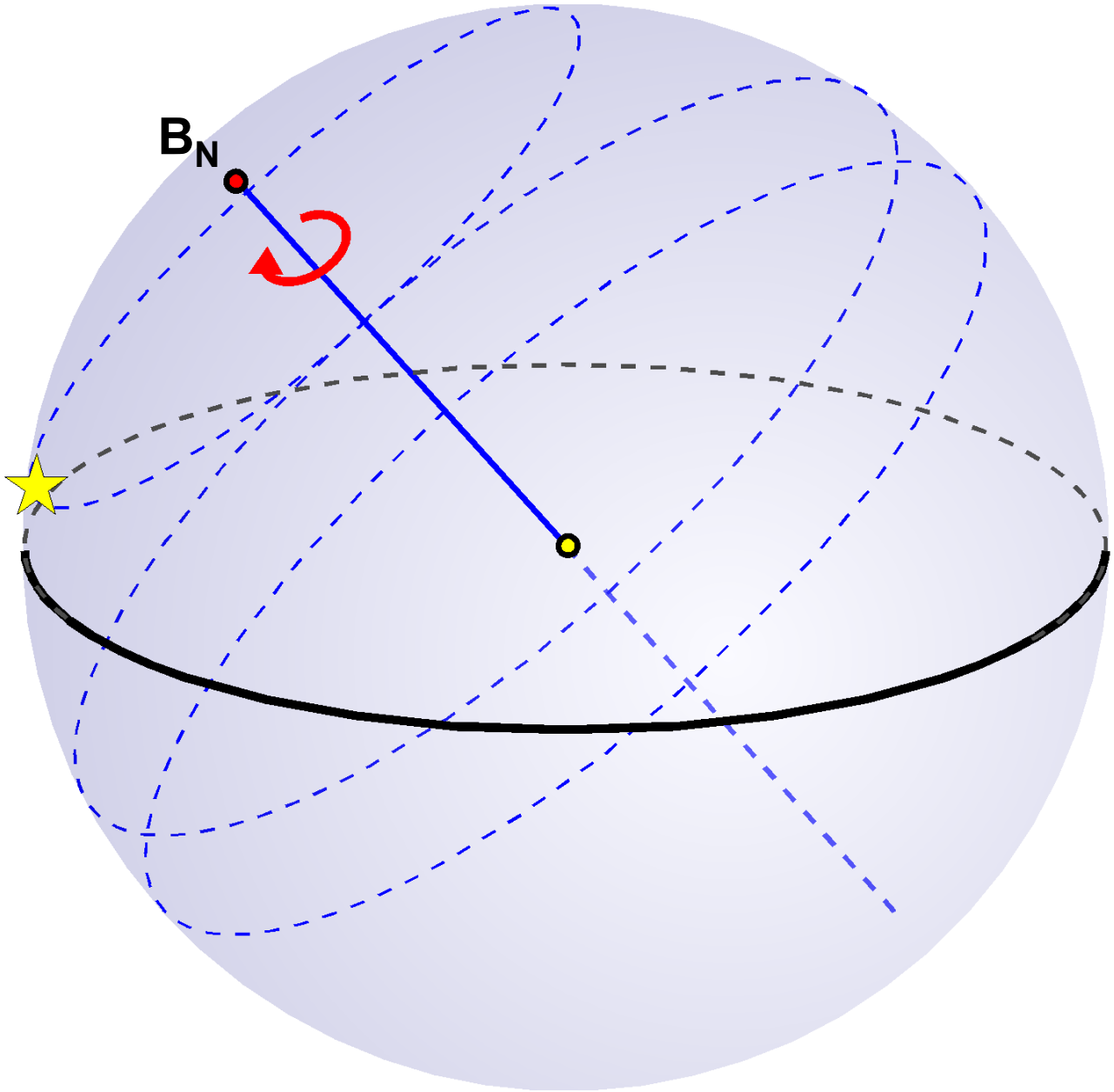
B_N

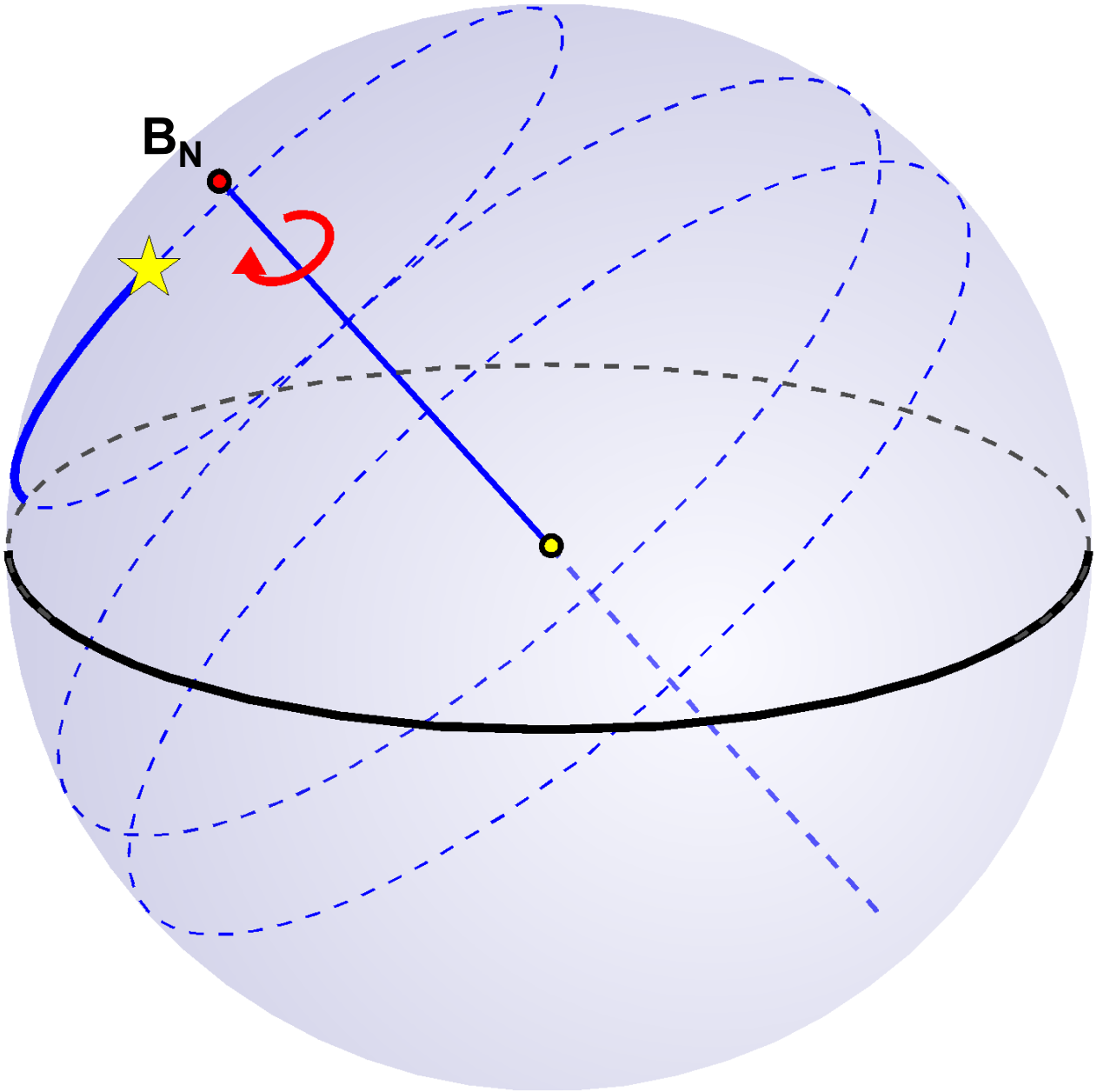
B_N

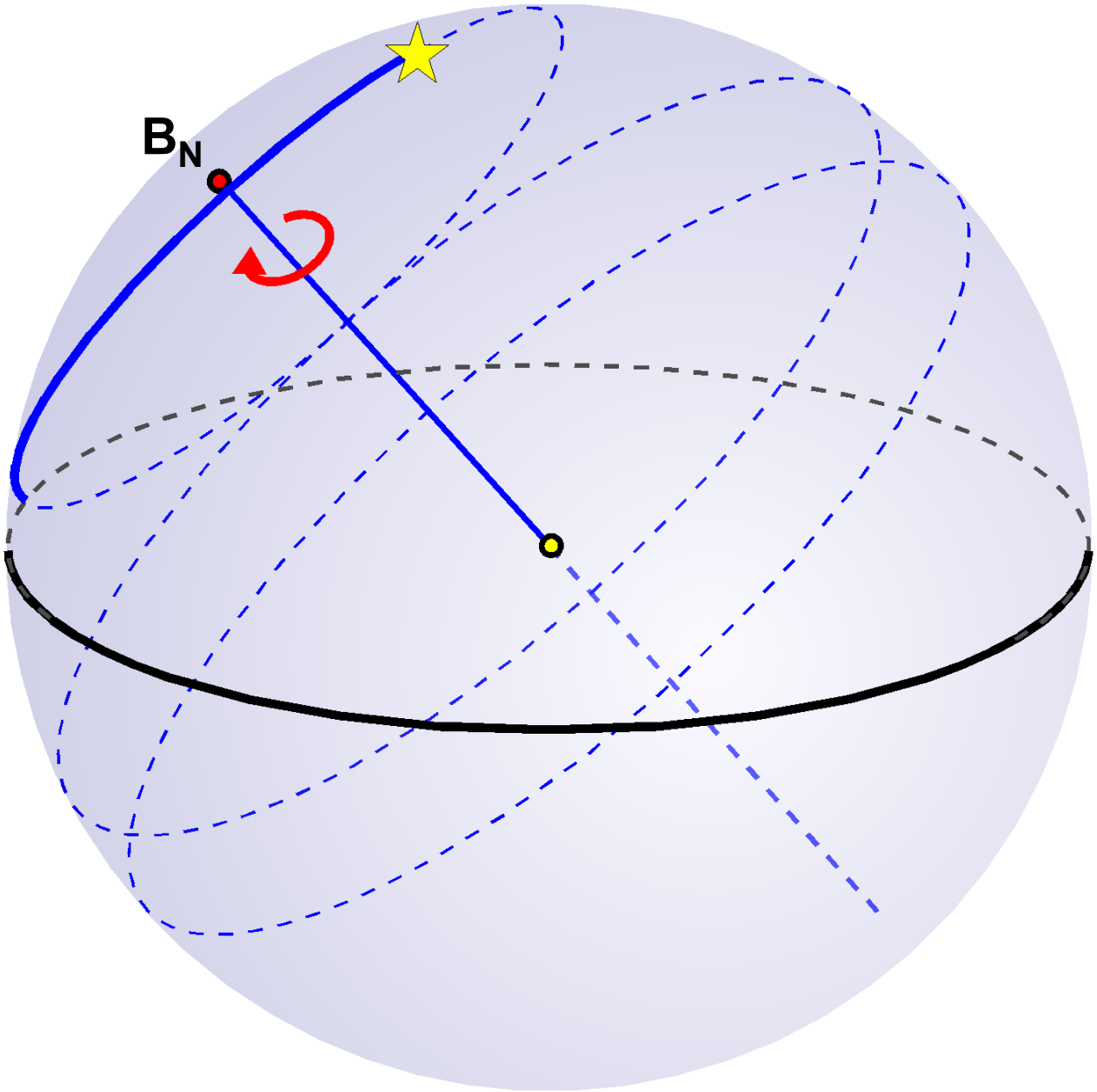
B_N

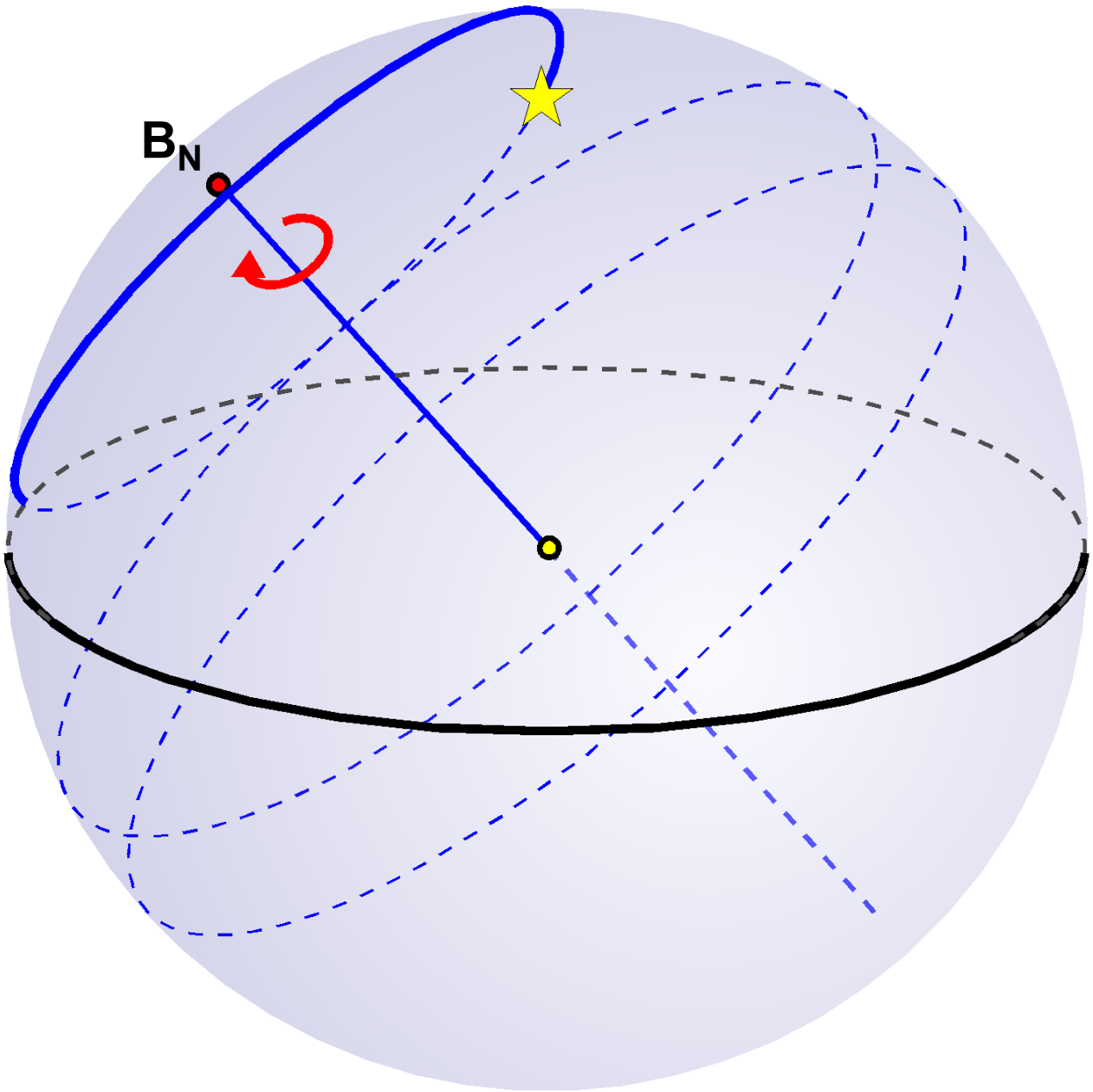
B_N

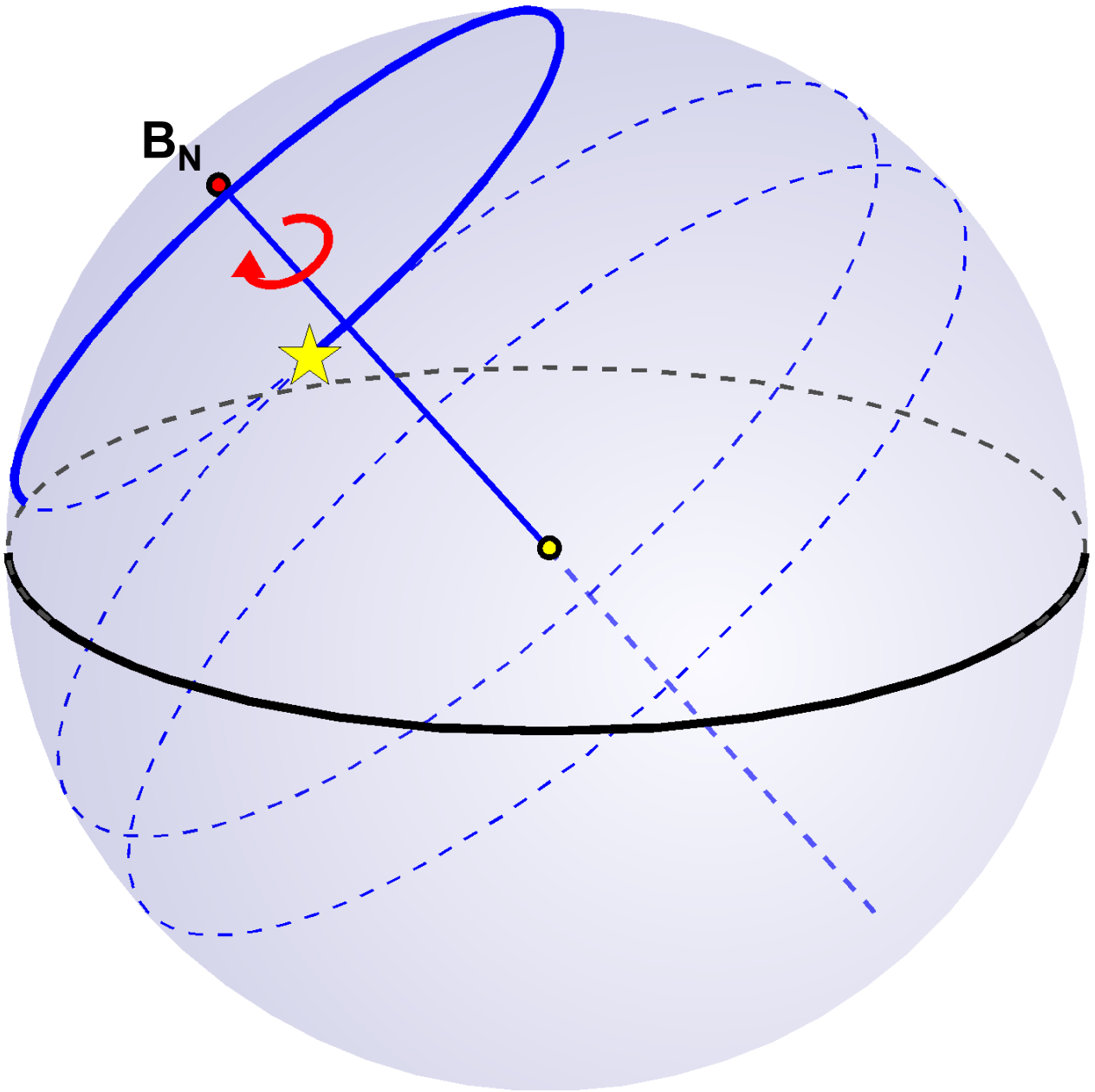
B_N

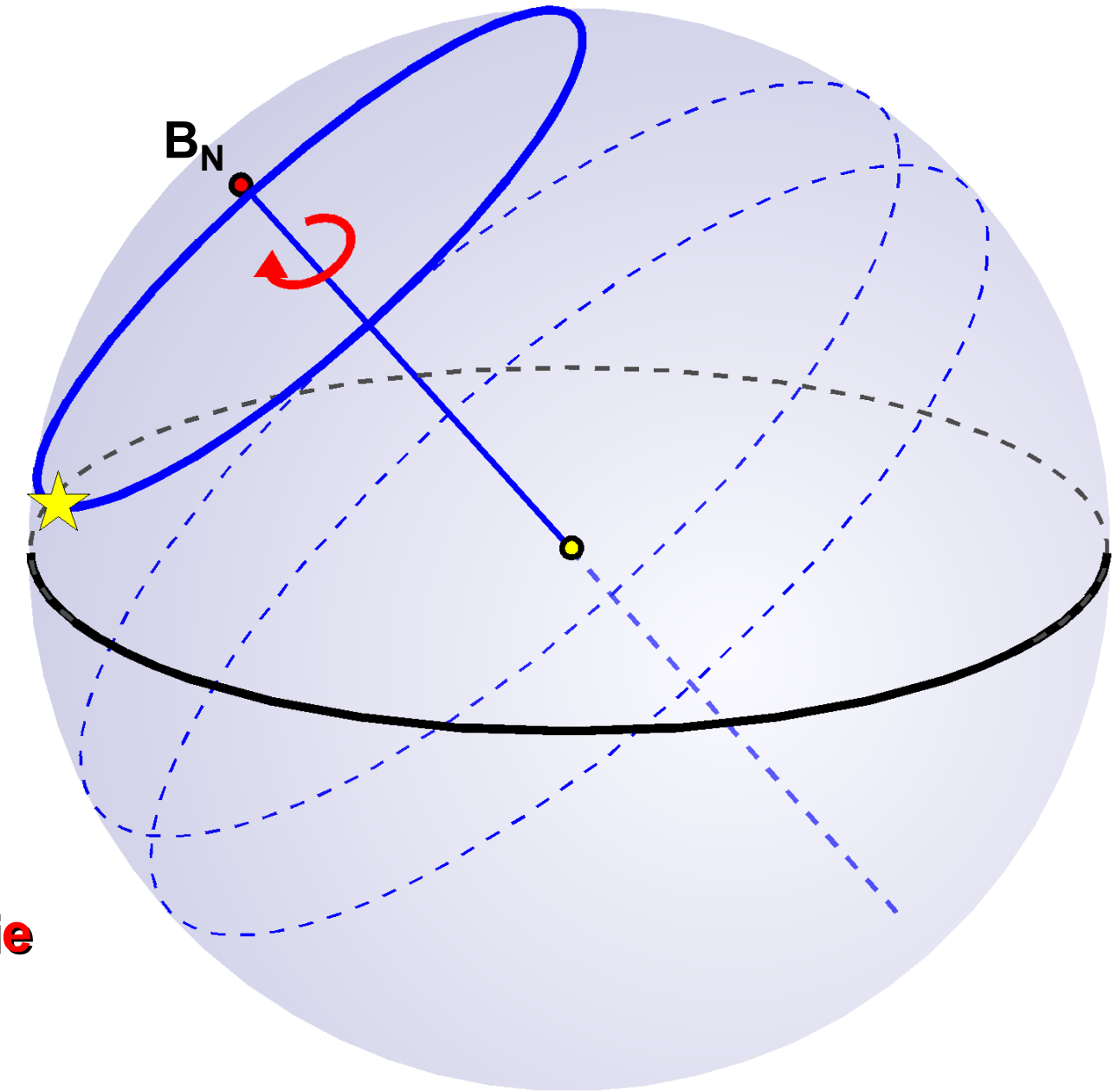

Dołowanie

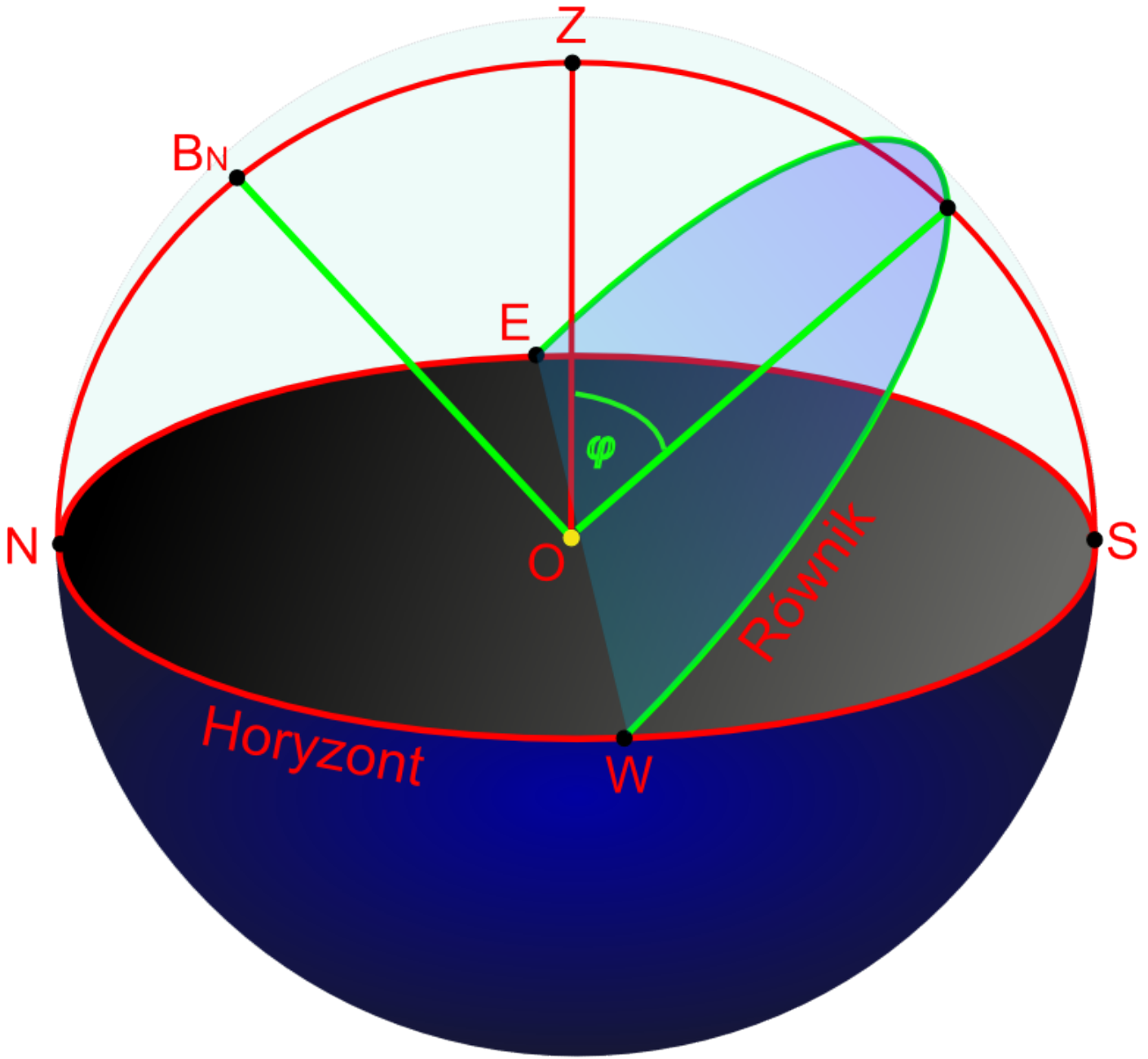
Z
B_N
E
φ
N
O
S
Równik
Horyzont
W

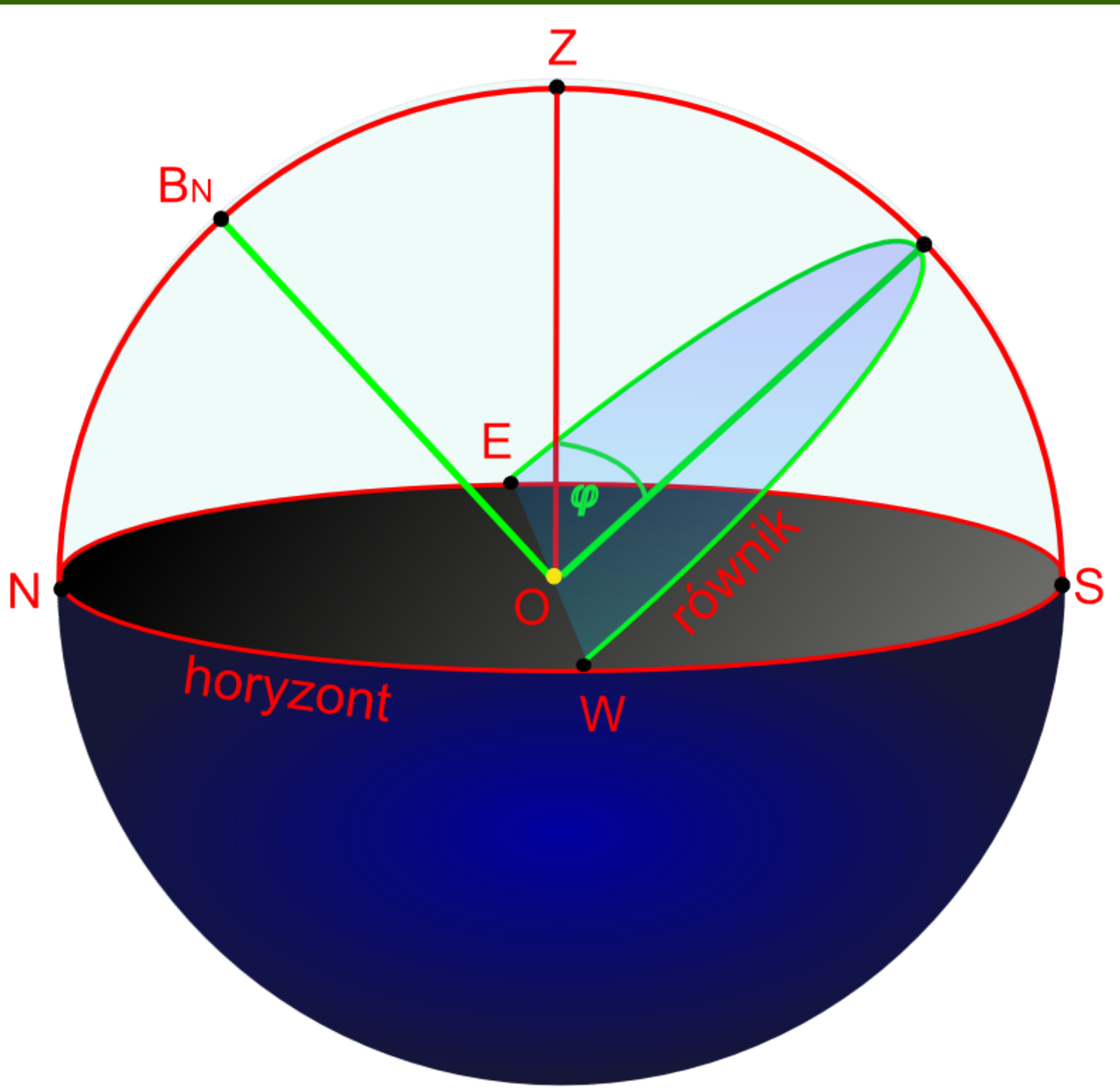
Z
BN
E
φ
N
O
S
równik
horyzont
W

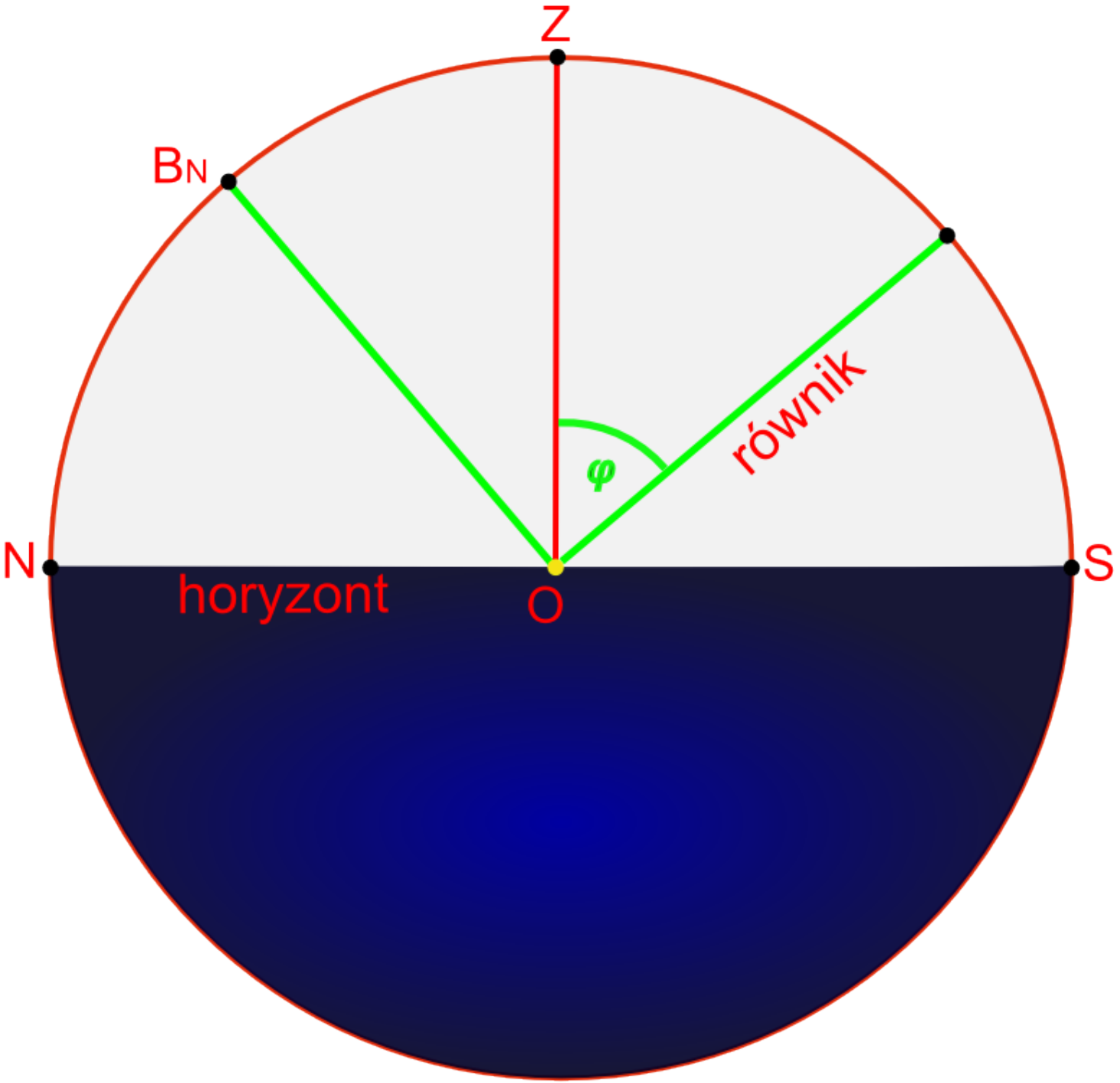
Z
BN
N
S
O
horyzont
φ
równik

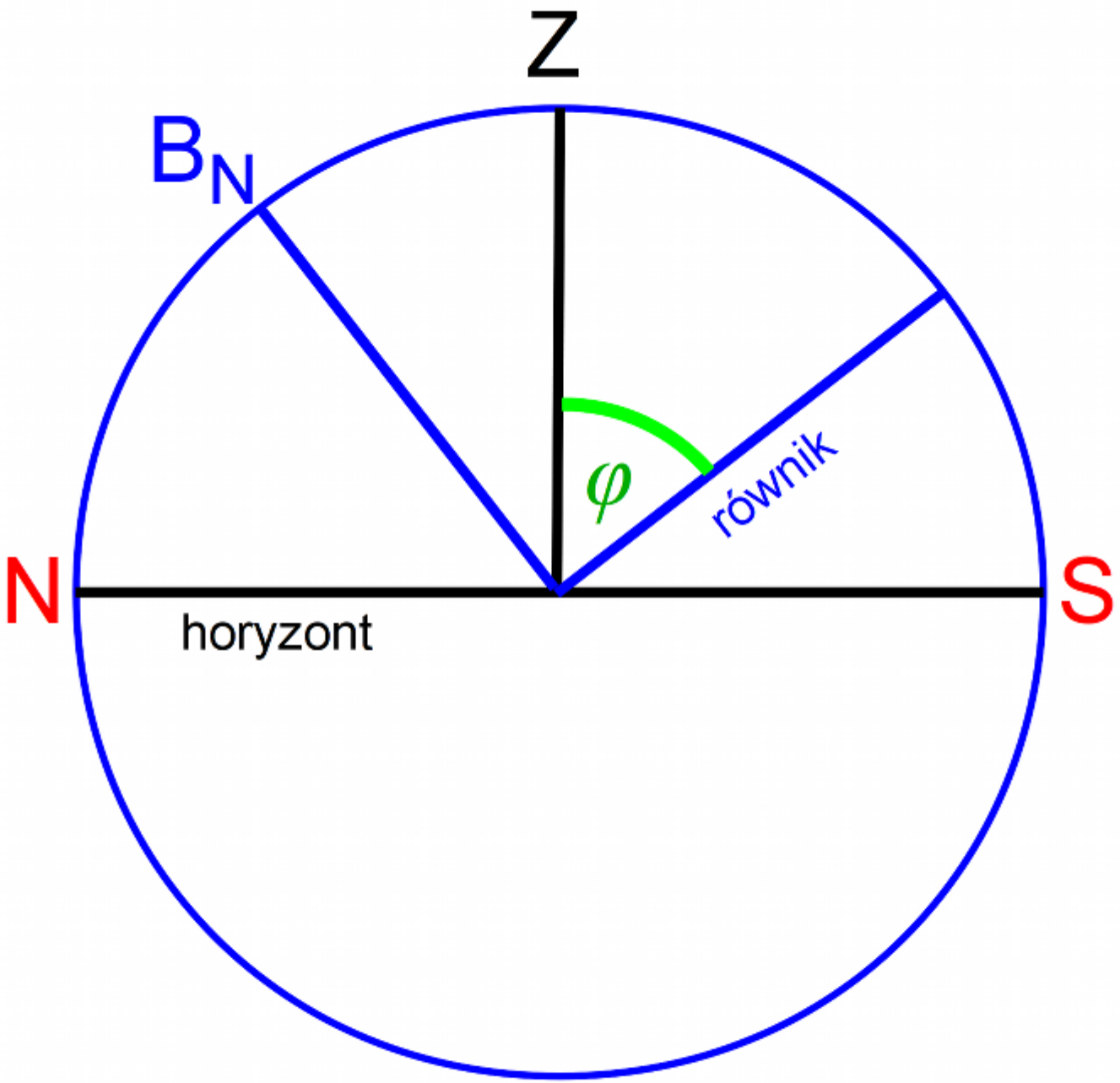

$\varphi=52°$

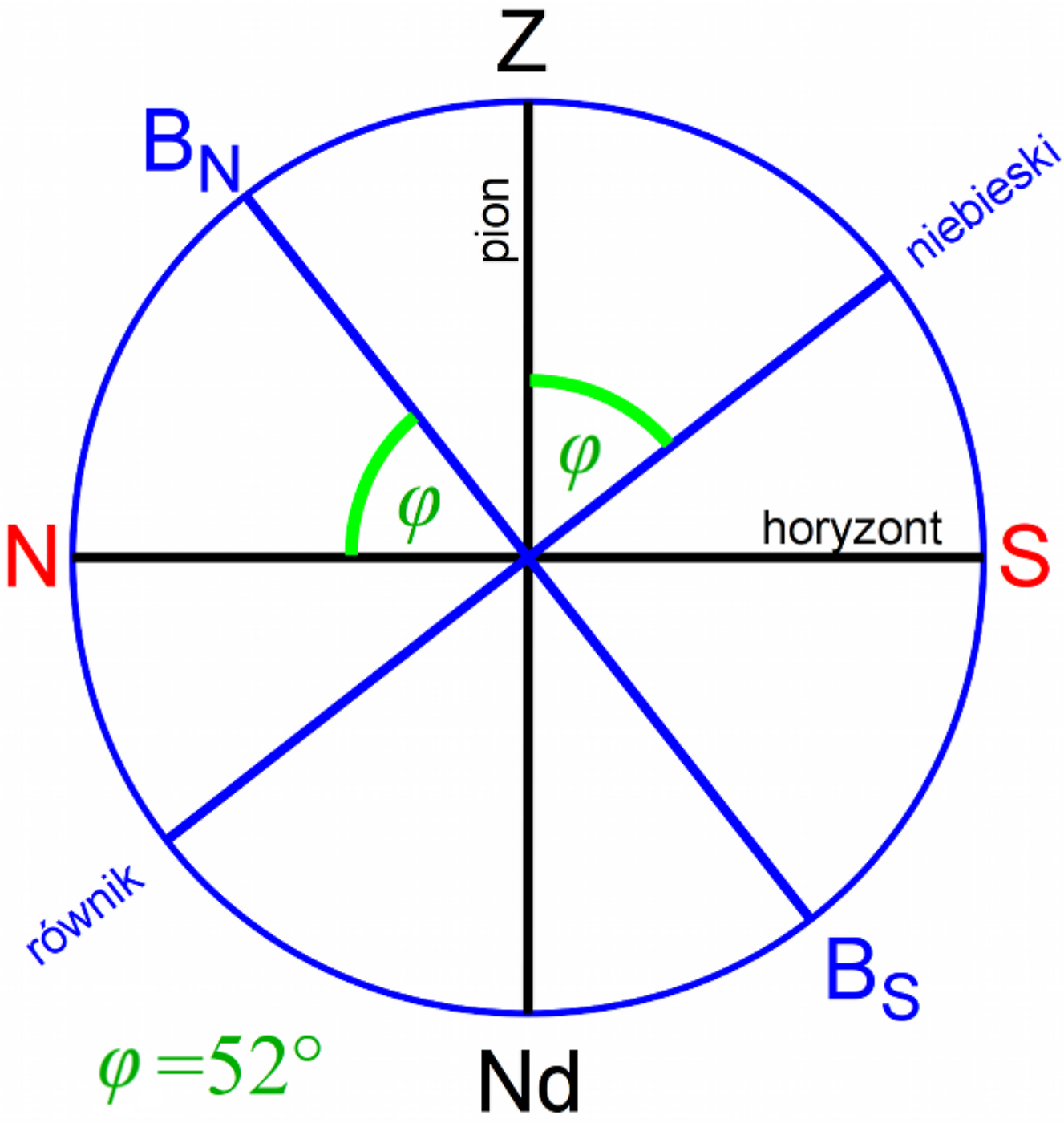
Z
B_N
pion
niebieski
φ
φ
N
horyzont
S
równik
B_S
$\varphi = 52°$
Nd

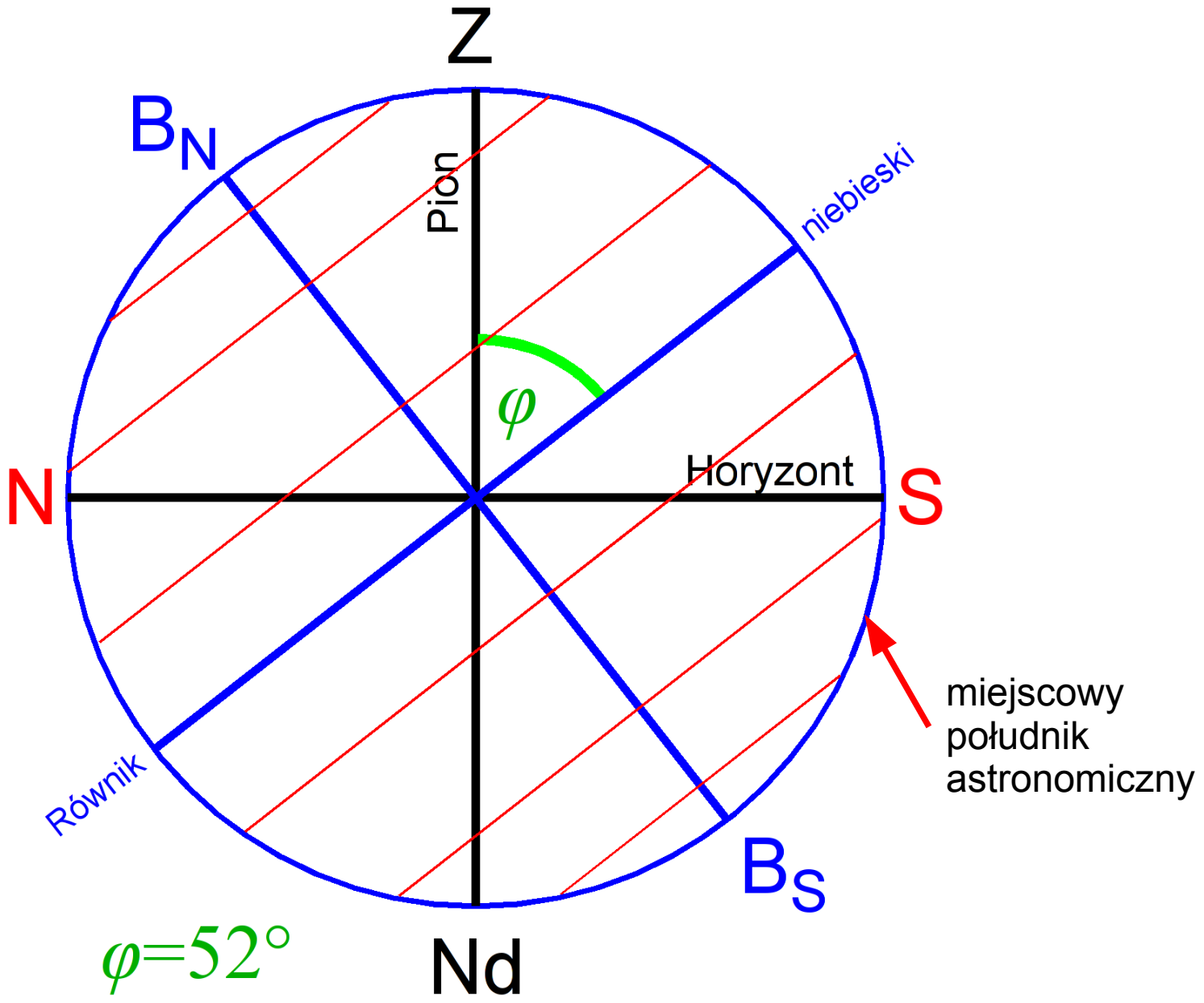
Z
B_N
Pion
niebieski
φ
N
Horyzont
S
miejscowy
południk
astronomiczny
Równik
B_S
$\varphi=52°$
Nd

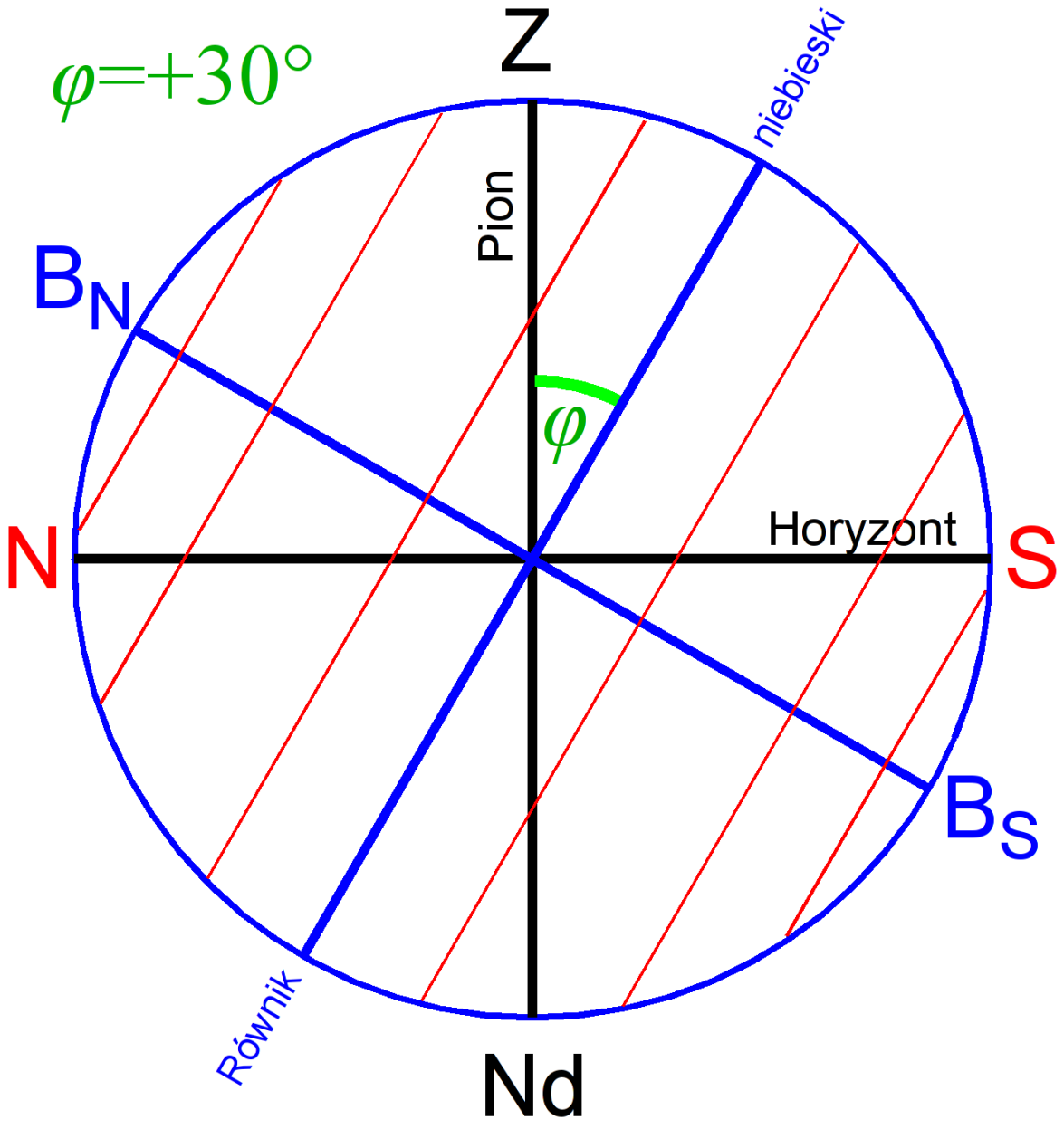
φ=+30°
Z
niebieski
Pion
B_N
φ
N
Horyzont
S
B_S
Równik
Nd

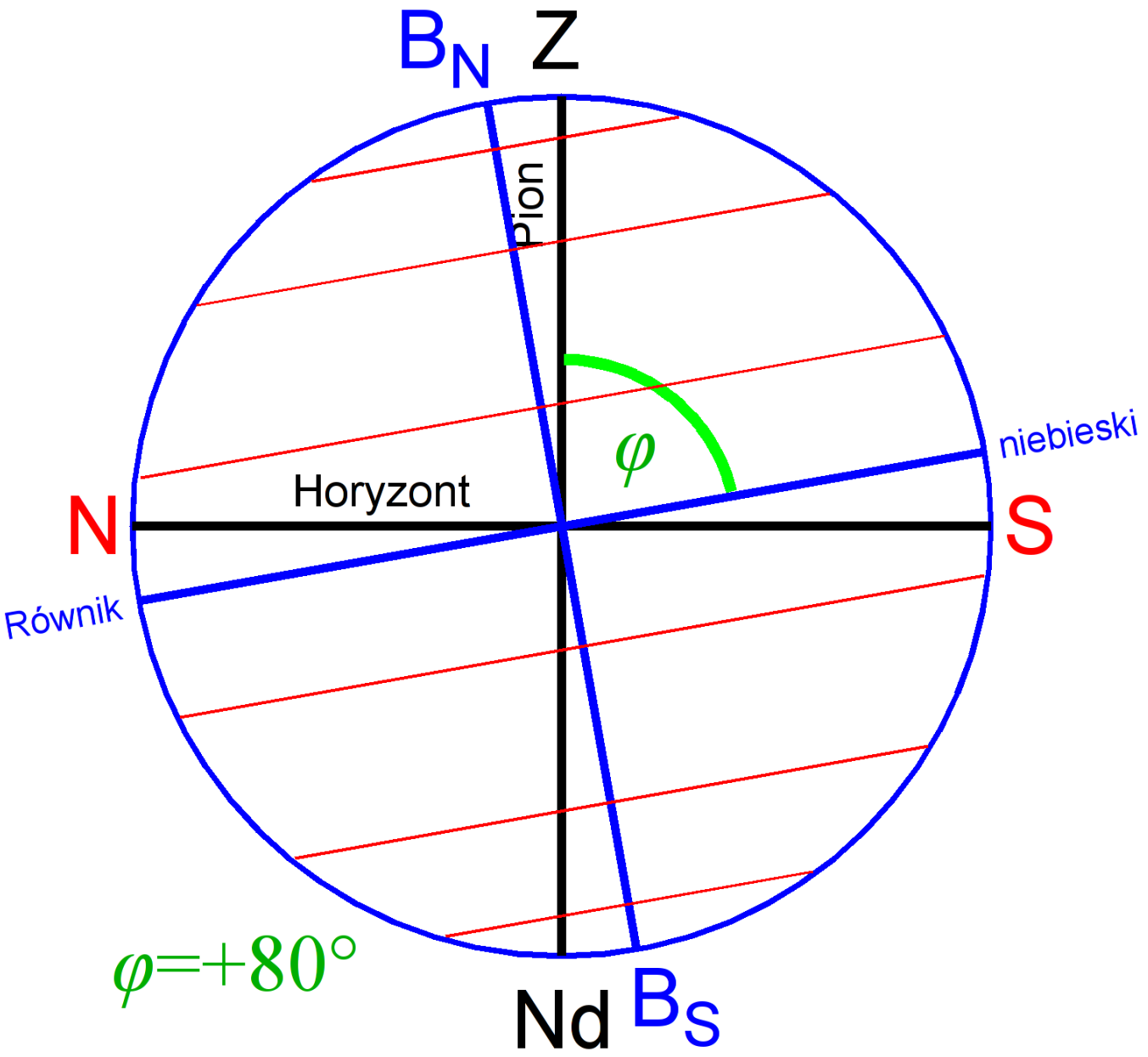
B_N
Z
Pion
niebieski
φ
Horyzont
N
S
Równik
φ=+80°
Nd
B_S

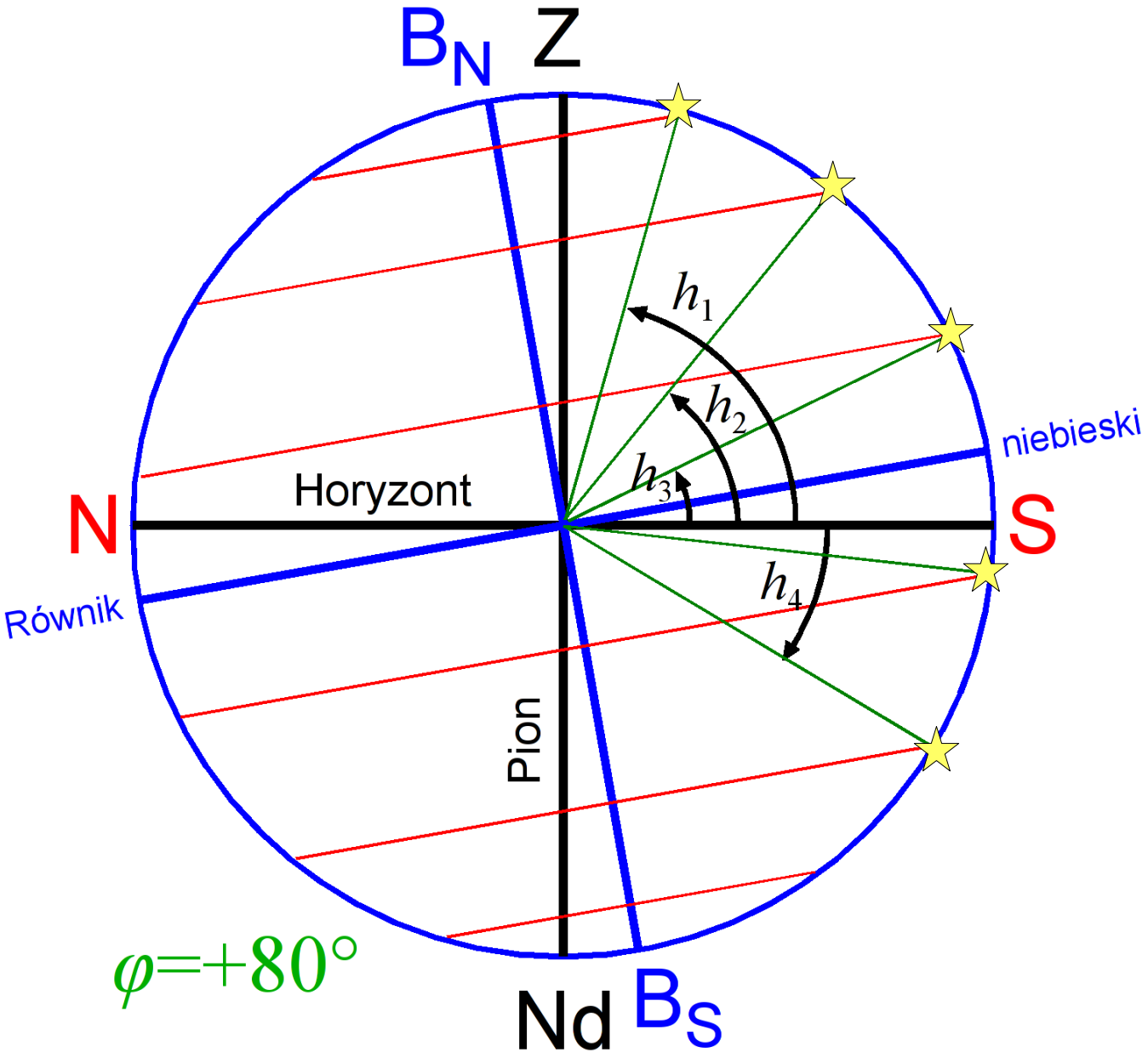
B_N
Z
h_1
h_2
h_3
h_4
niebieski
Horyzont
N
S
Równik
Pion
φ=+80°
Nd
B_S

Współrzędne sferyczne

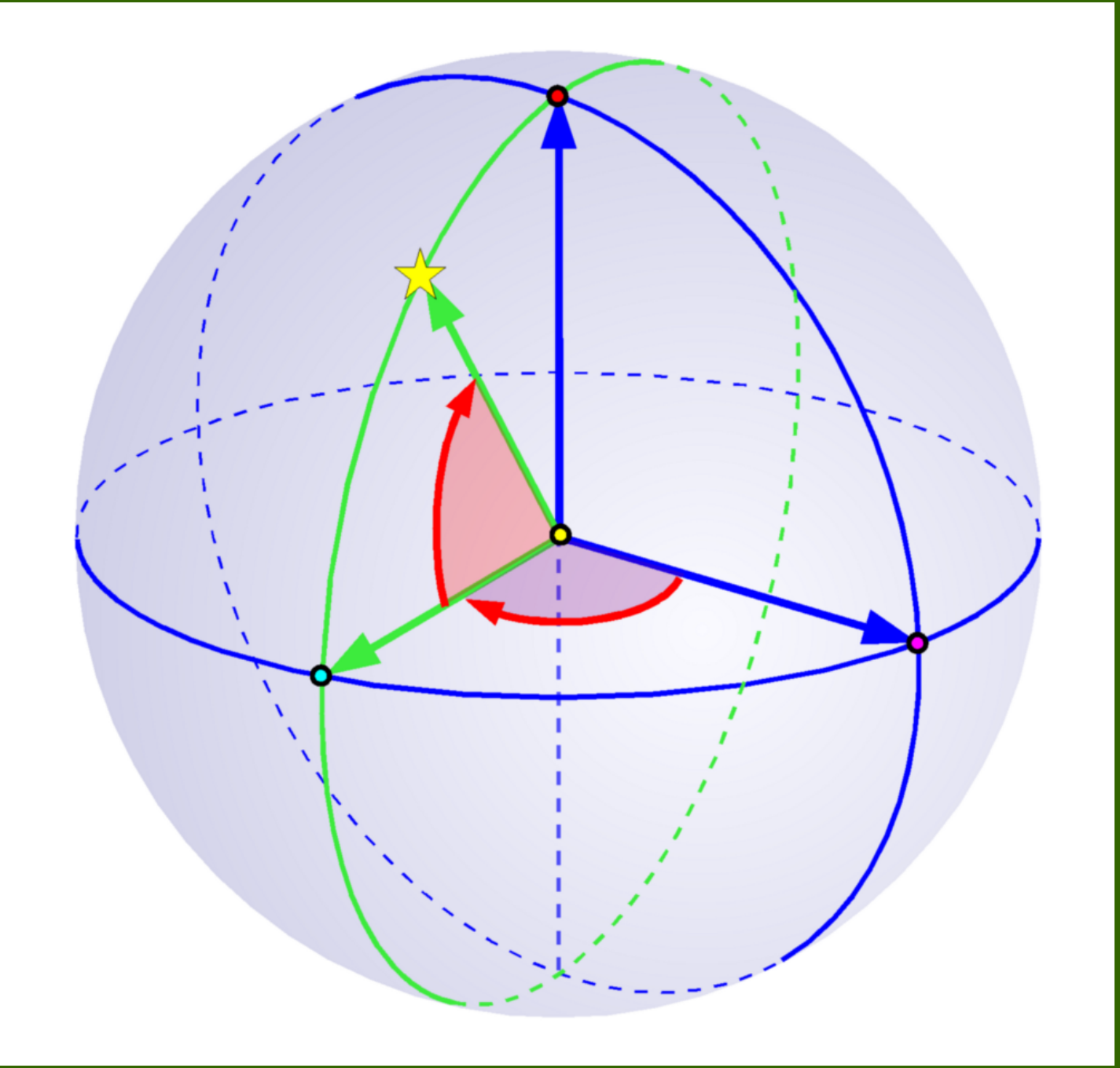

Współrzędne sferyczne

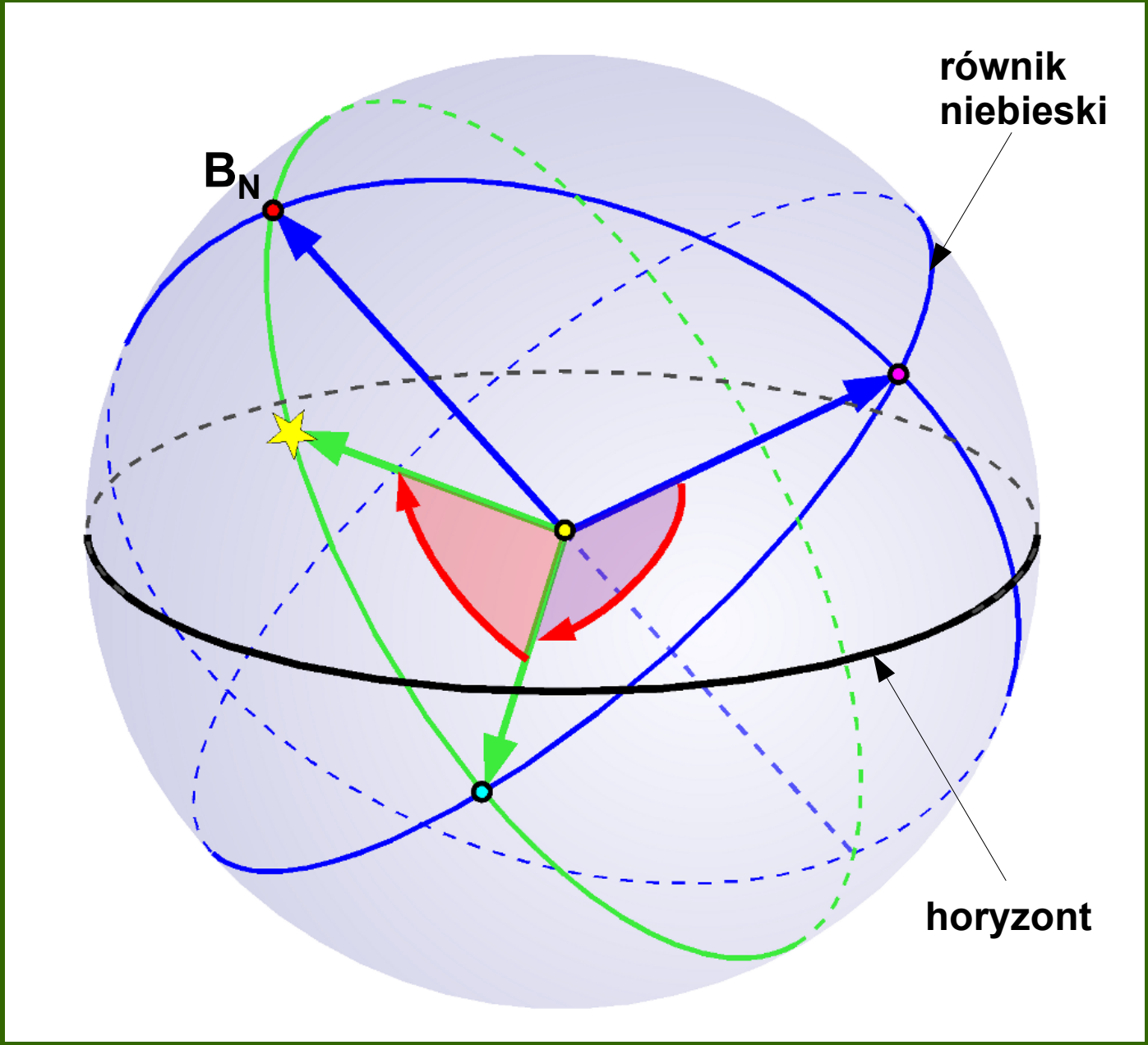

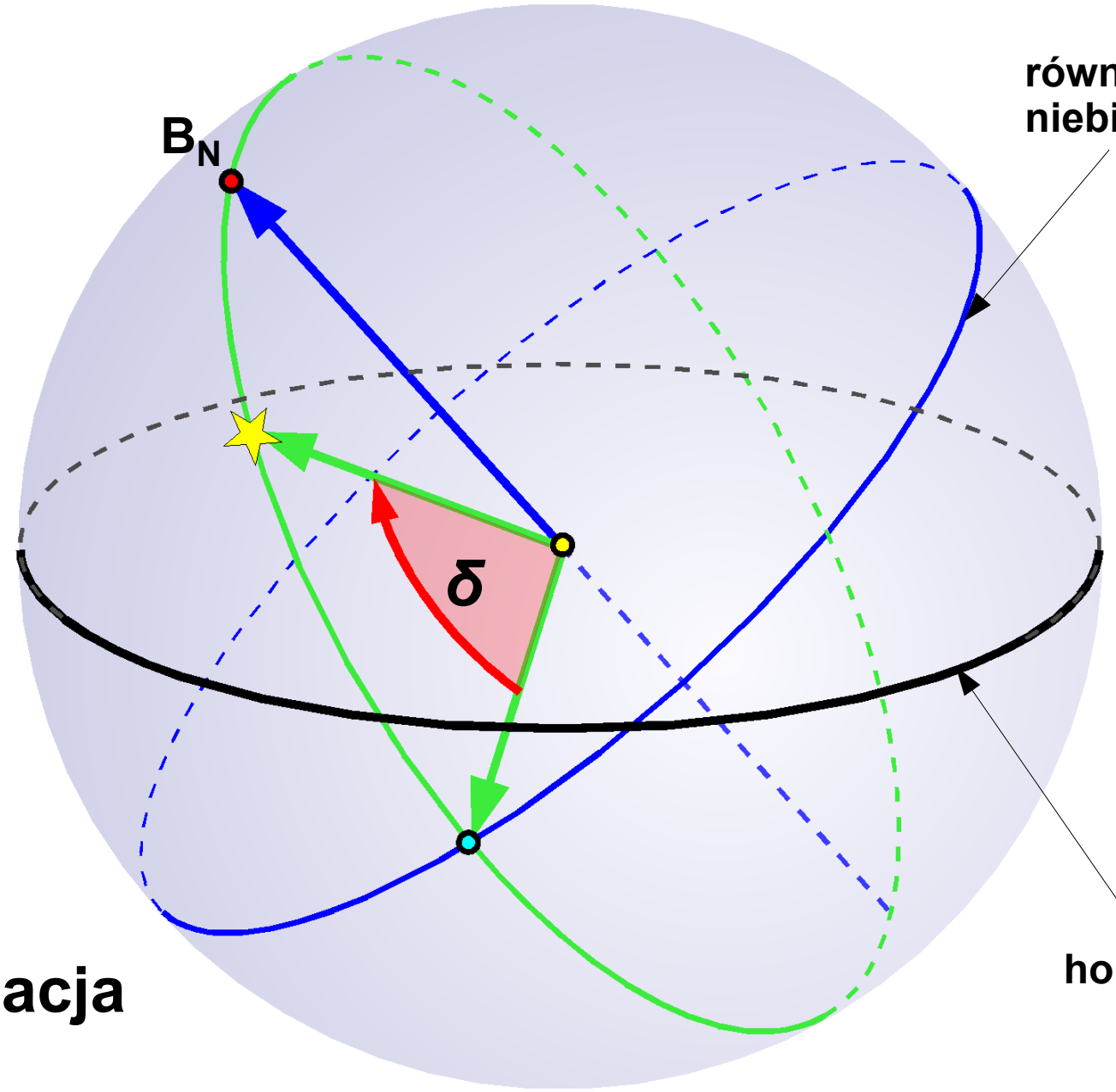

deklinacja

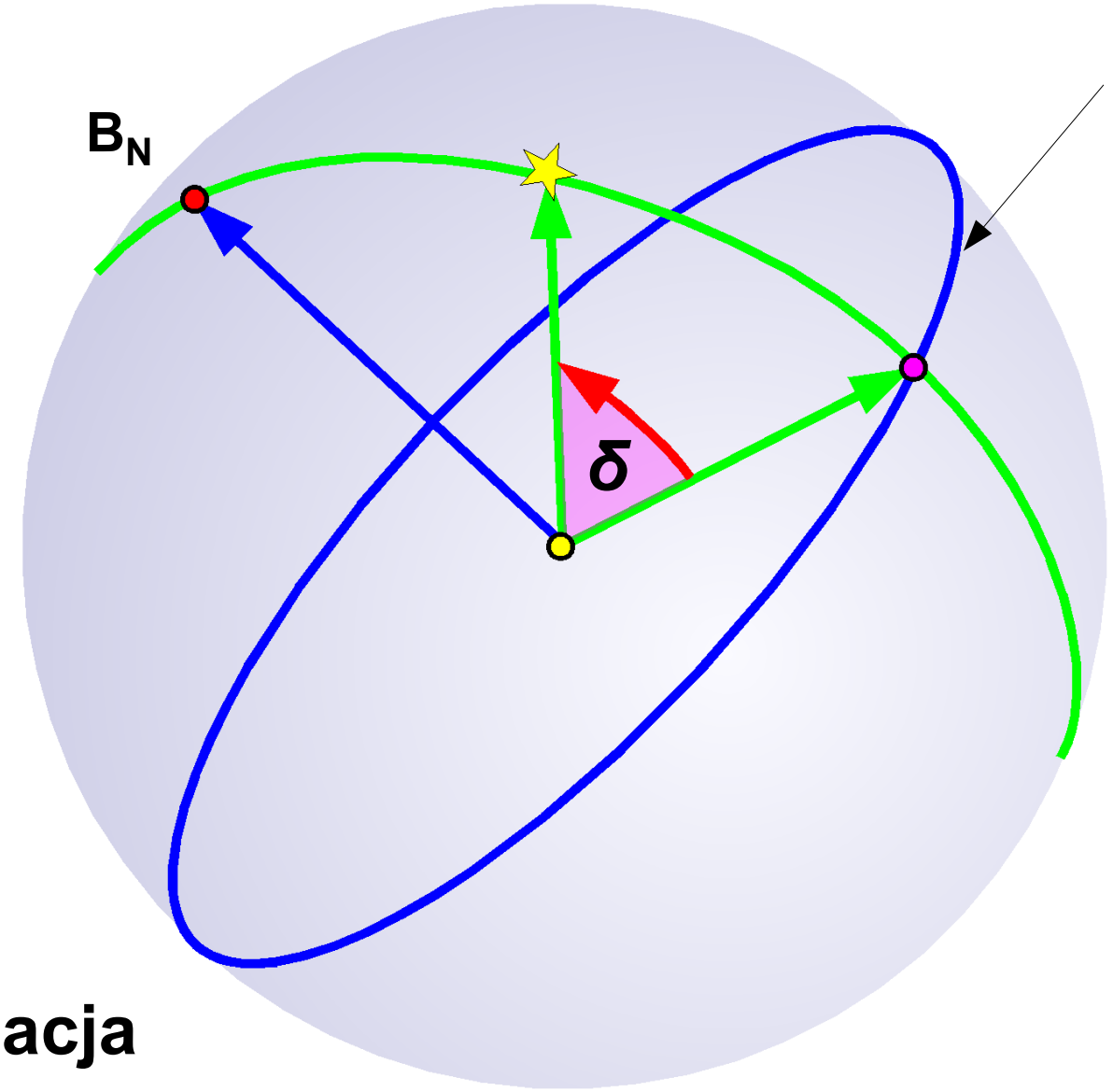

deklinacja

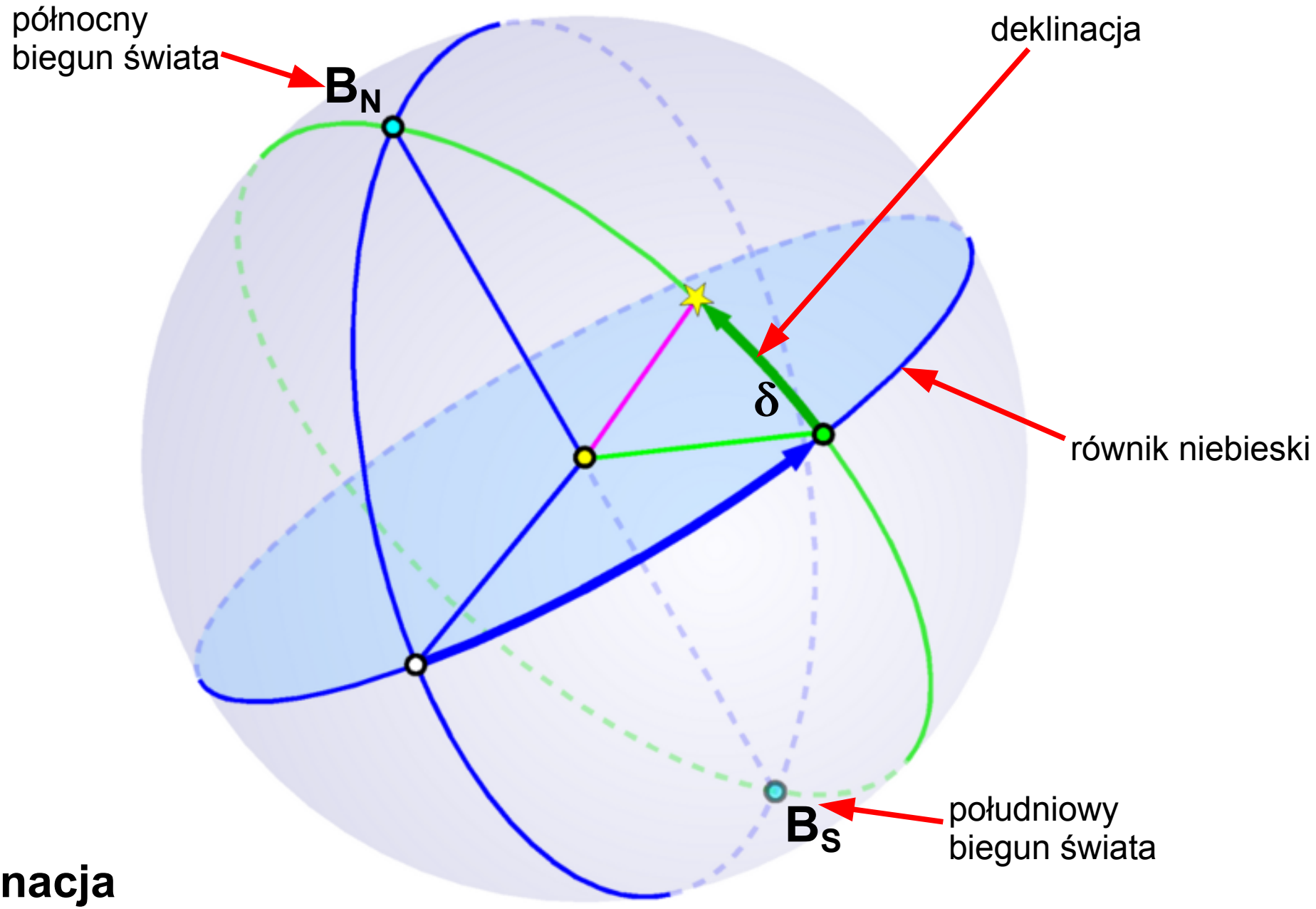

Deklinacja
w układach równikowych

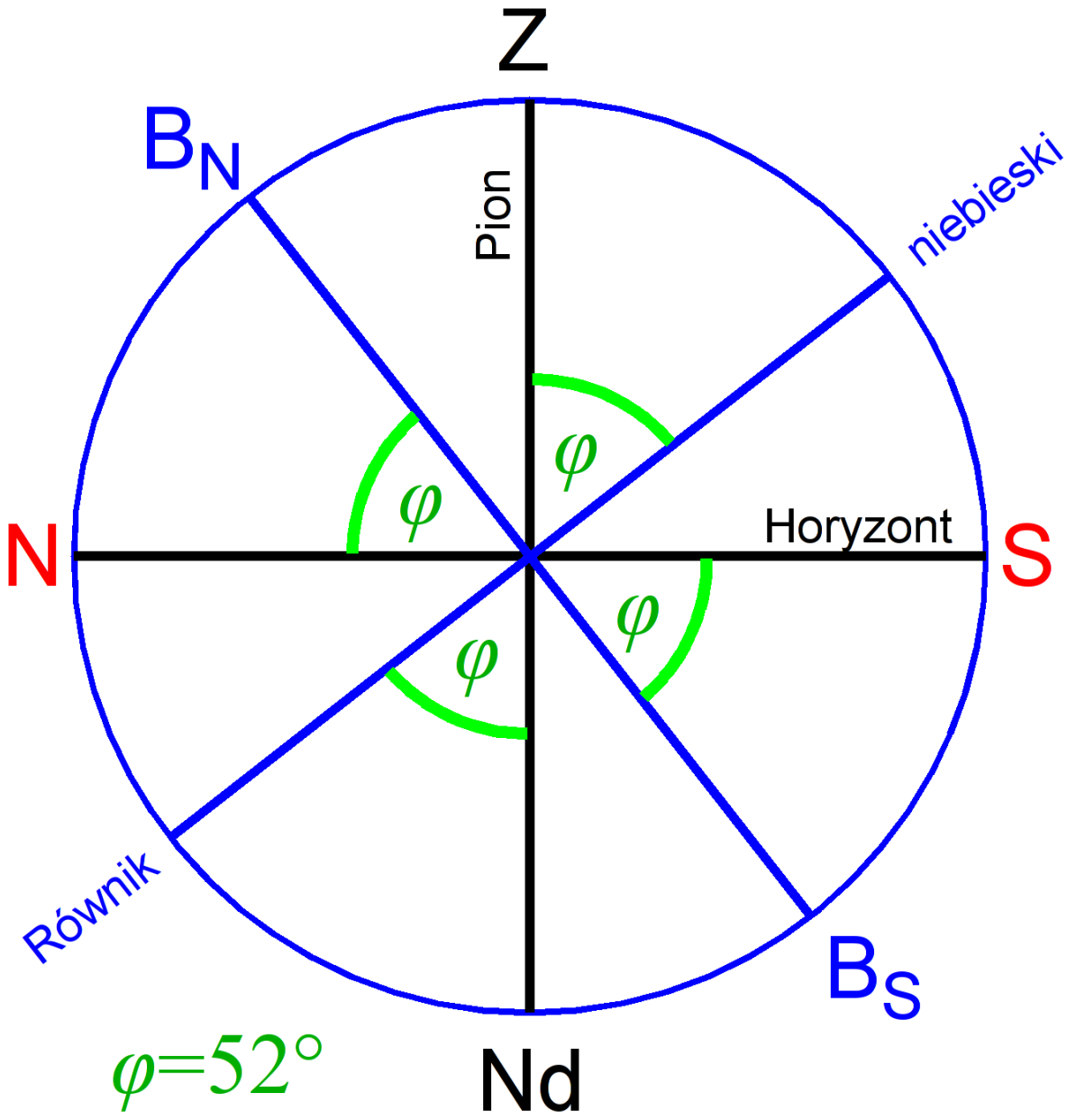
Z
B_N
Pion
niebieski
N
Horyzont
S
φ
φ
φ
φ
Równik
B_S
Nd
φ=52°

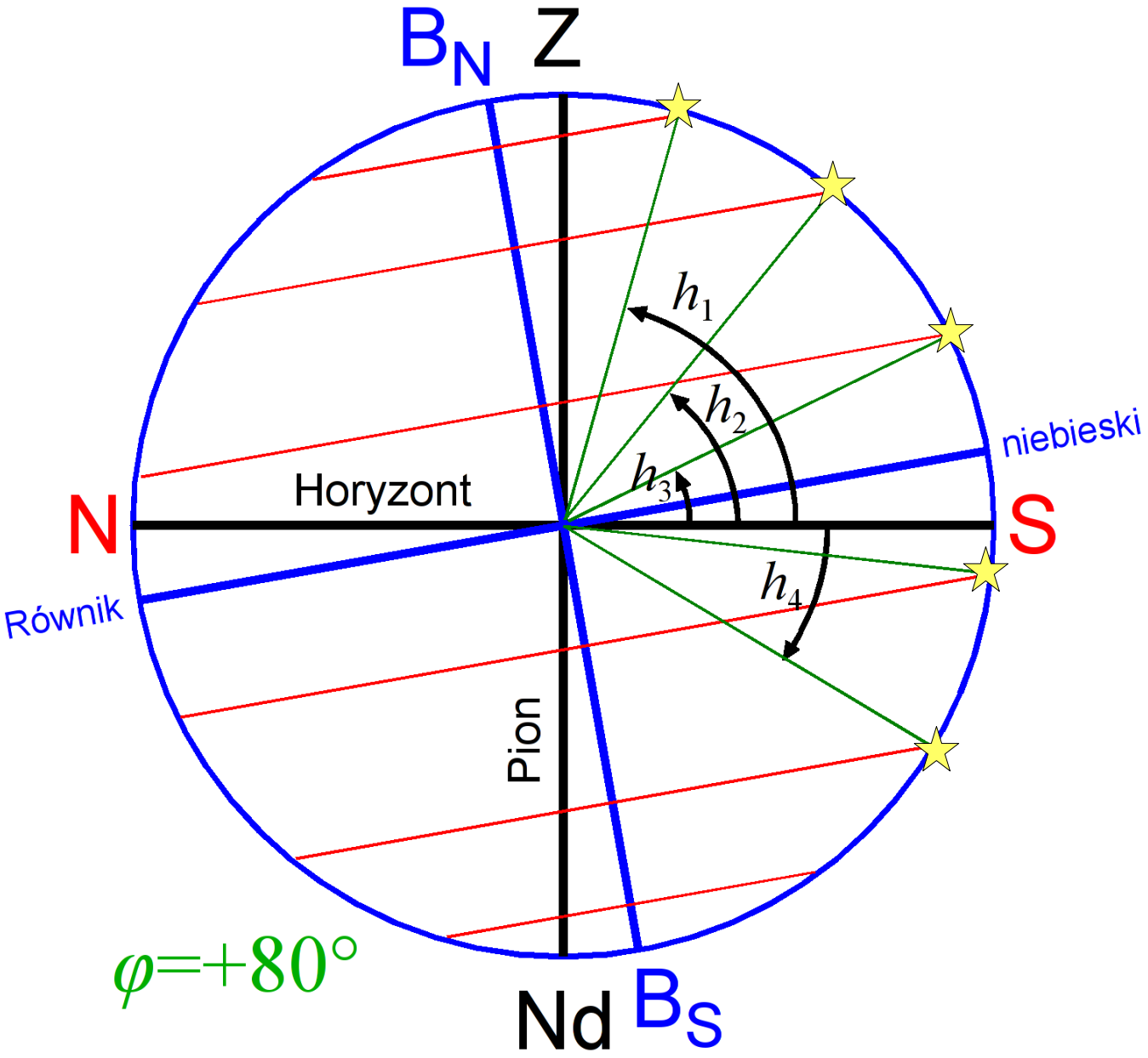
B_N
Z
h_1
h_2
h_3
h_4
niebieski
Horyzont
N
S
Równik
Pion
φ=+80°
Nd
B_S

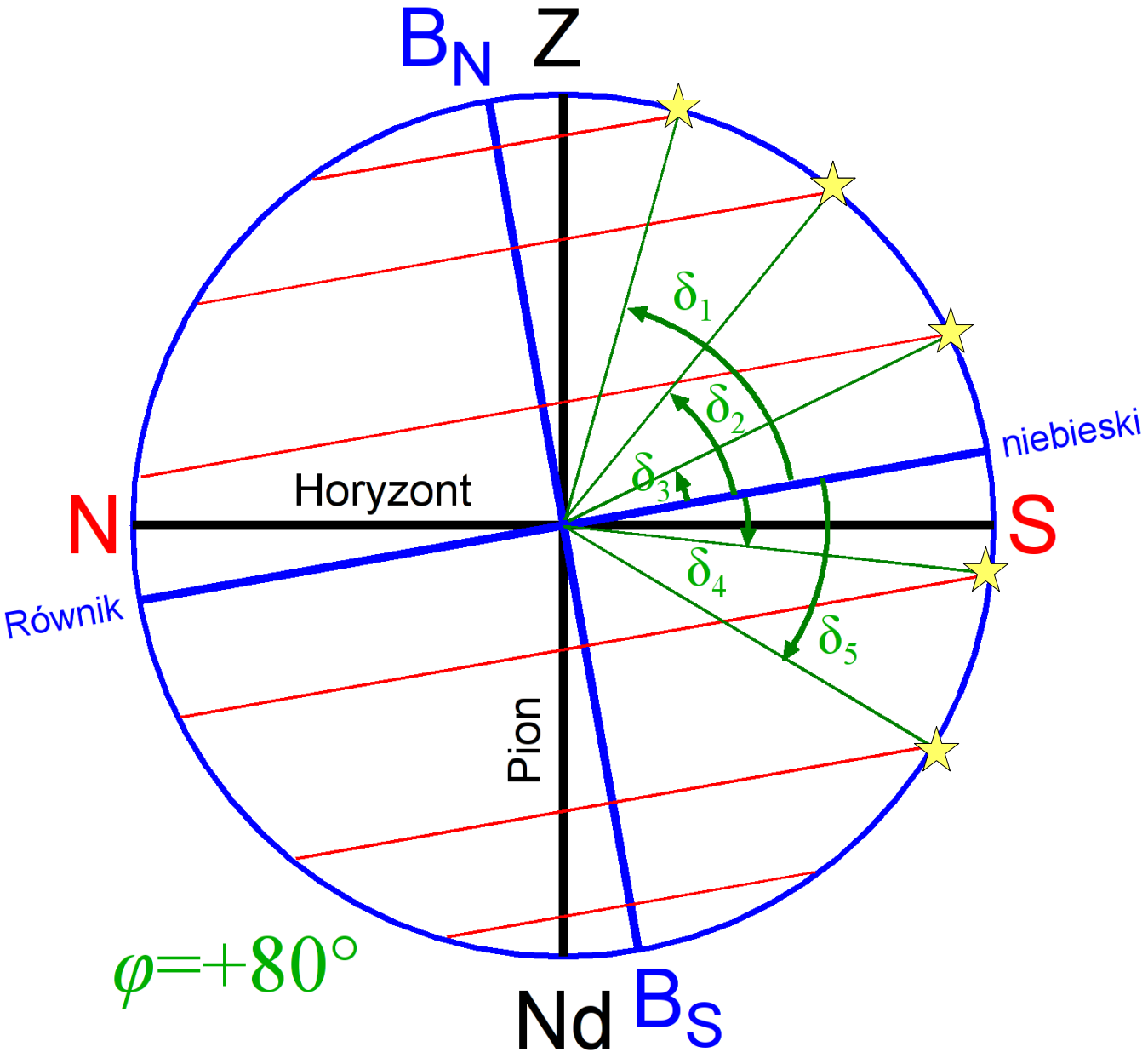
B_N Z
δ1
δ2
δ3
δ4
δ5
niebieski
Horyzont
N
S
Równik
Pion
φ=+80°
Nd
B_S

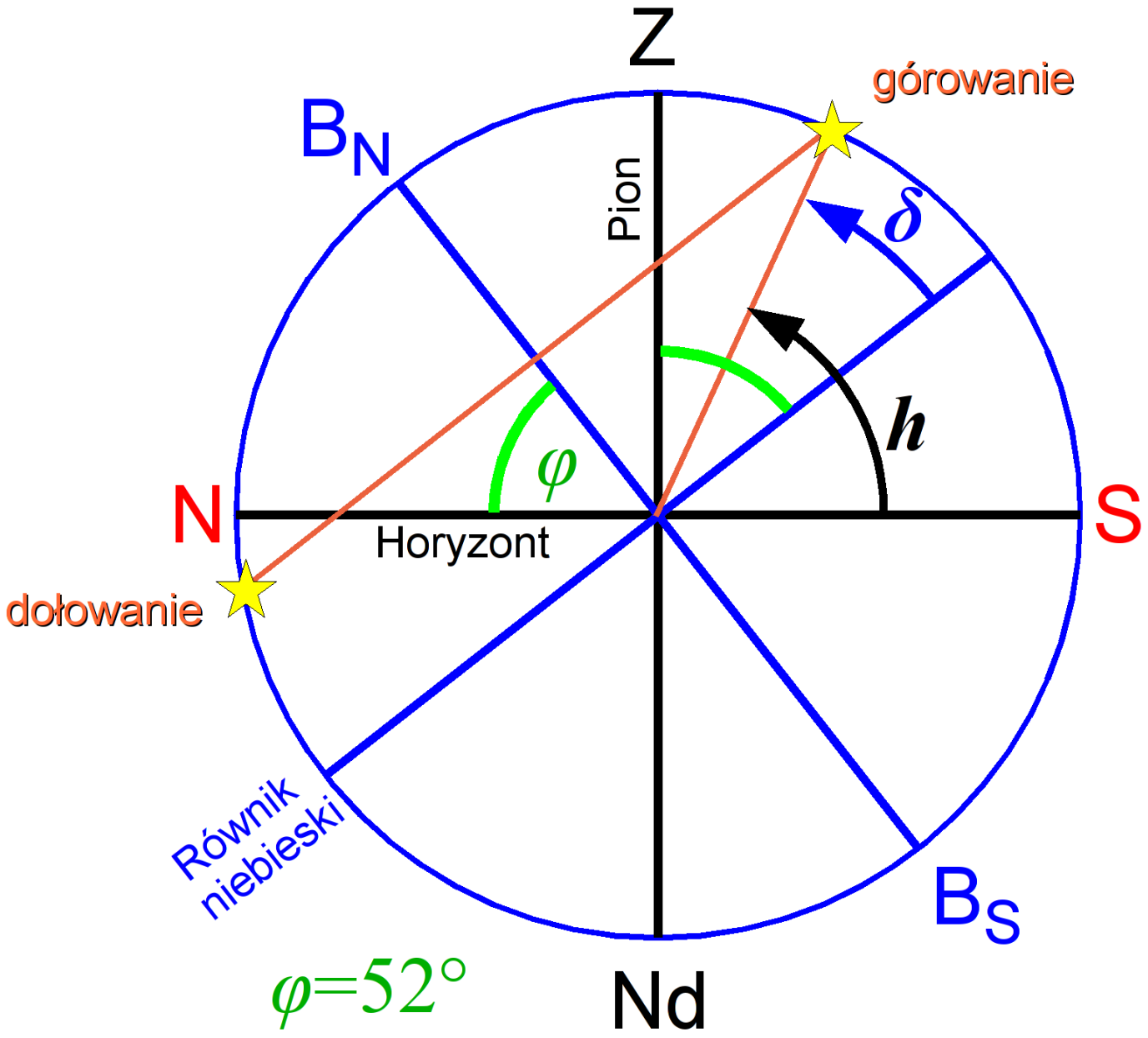
Z
górowanie
B_N
Pion
δ
h
φ
N
Horyzont
S
dołowanie
Równik niebieski
B_S
Nd
φ=52°

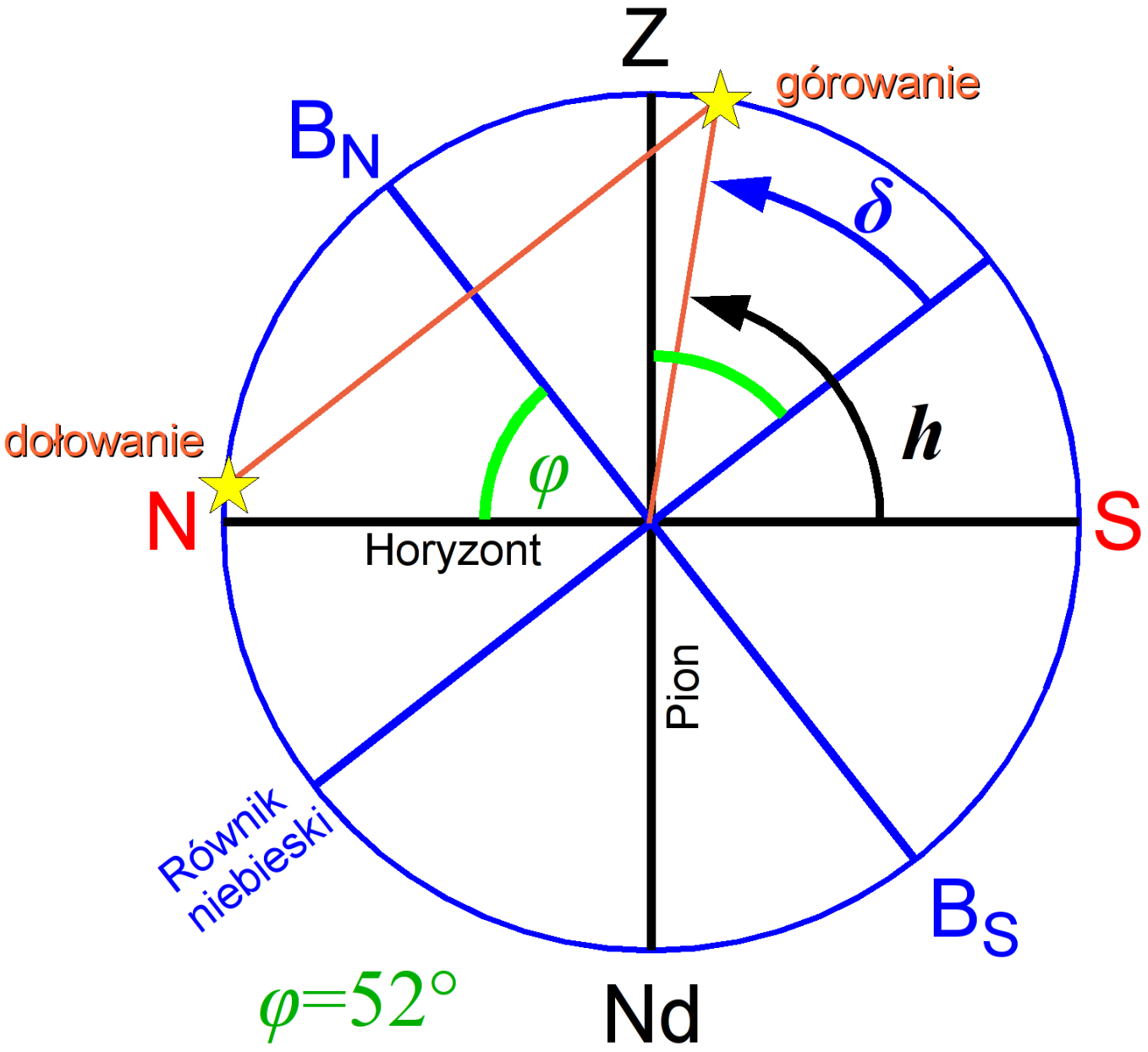
Z
górowanie
B_N
δ
dołowanie
φ
h
N
Horyzont
S
Pion
Równik niebieski
B_S
φ=52°
Nd

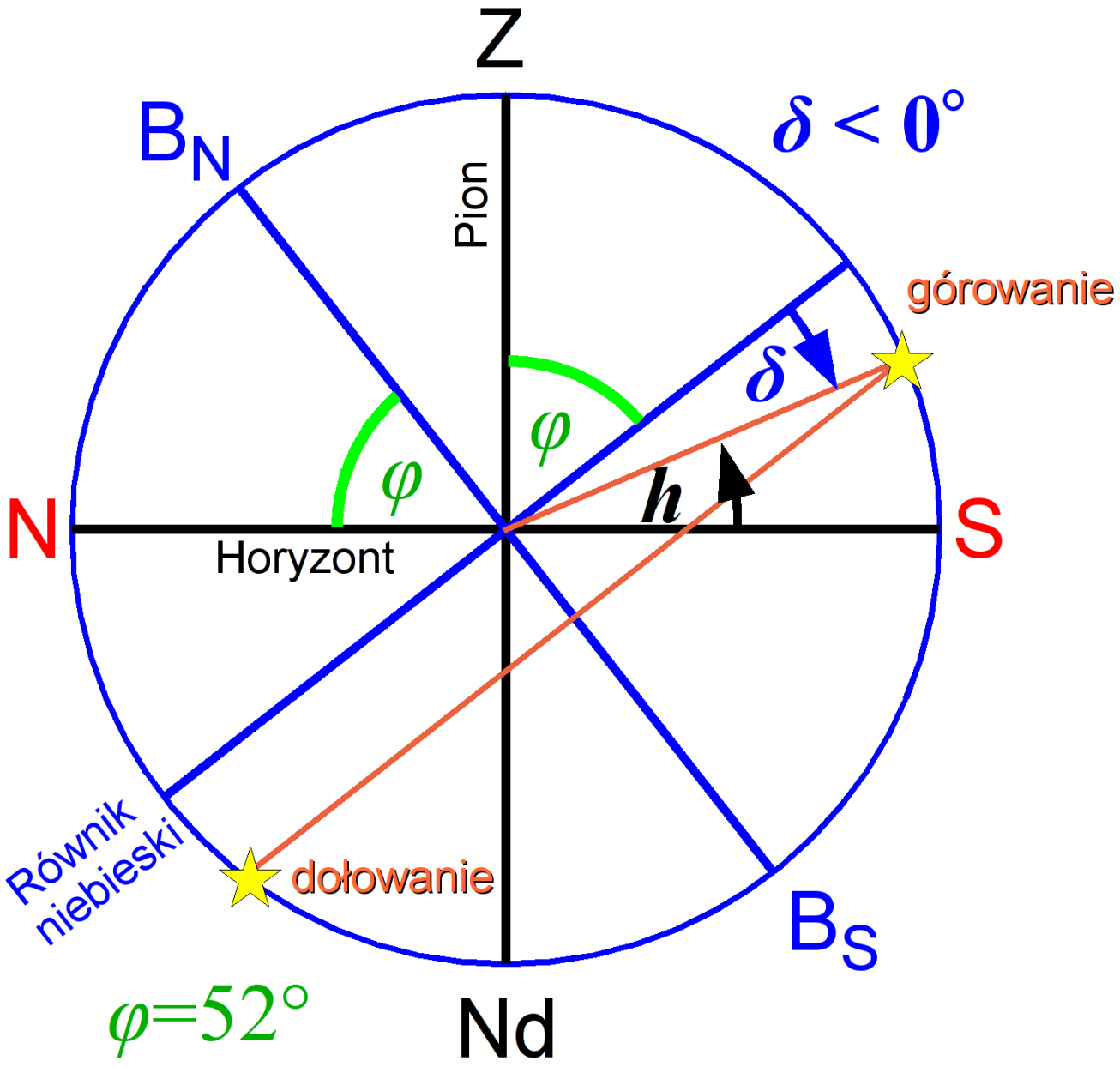
Z
B_N
$\delta < 0°$
Pion
górowanie
δ
φ
φ
h
N
S
Horyzont
Równik niebieski
dołowanie
B_S
φ=52°
Nd

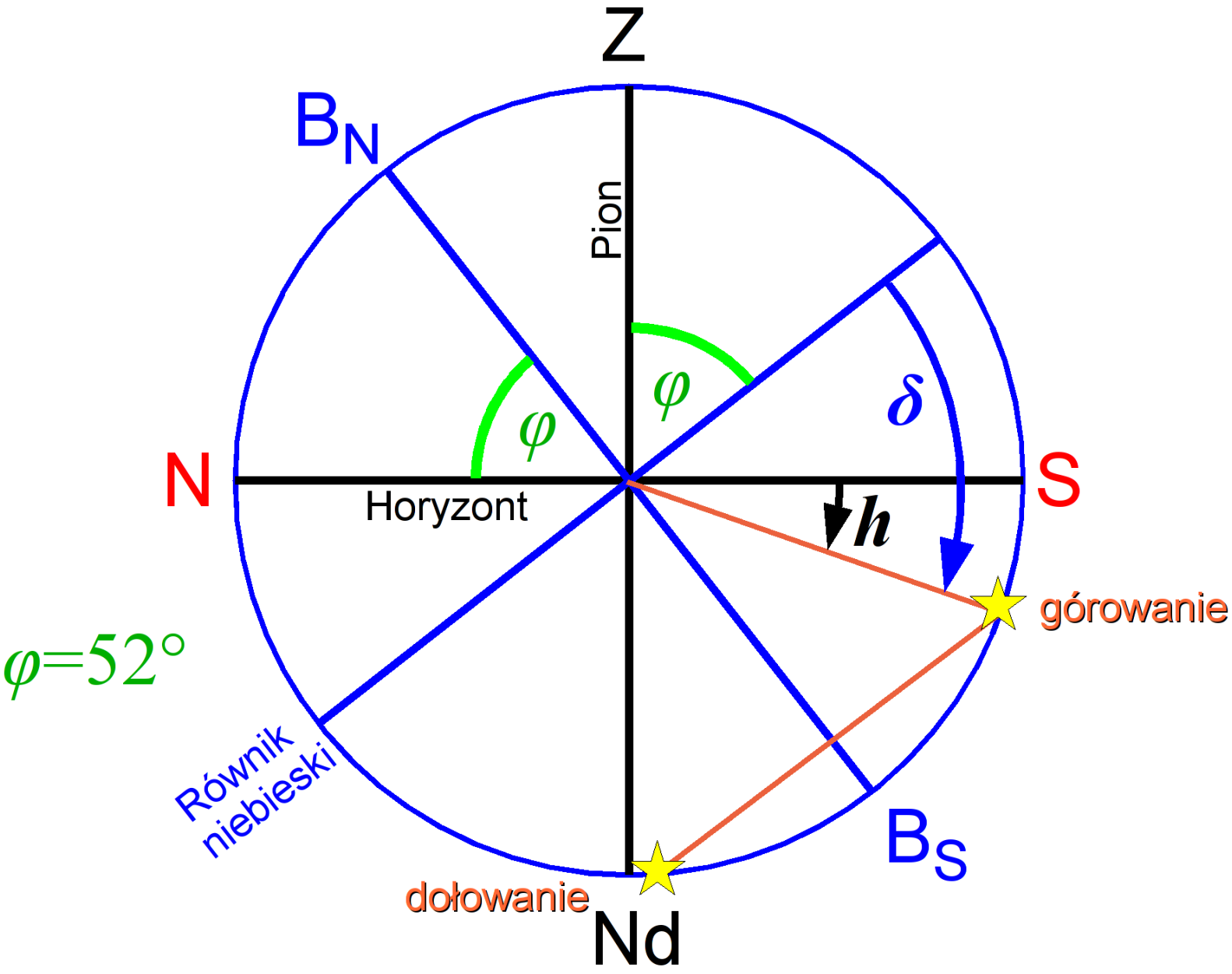
Z
B_N
Pion
φ
φ
δ
N
S
Horyzont
h
górowanie
φ=52°
Równik niebieski
B_S
dołowanie
Nd

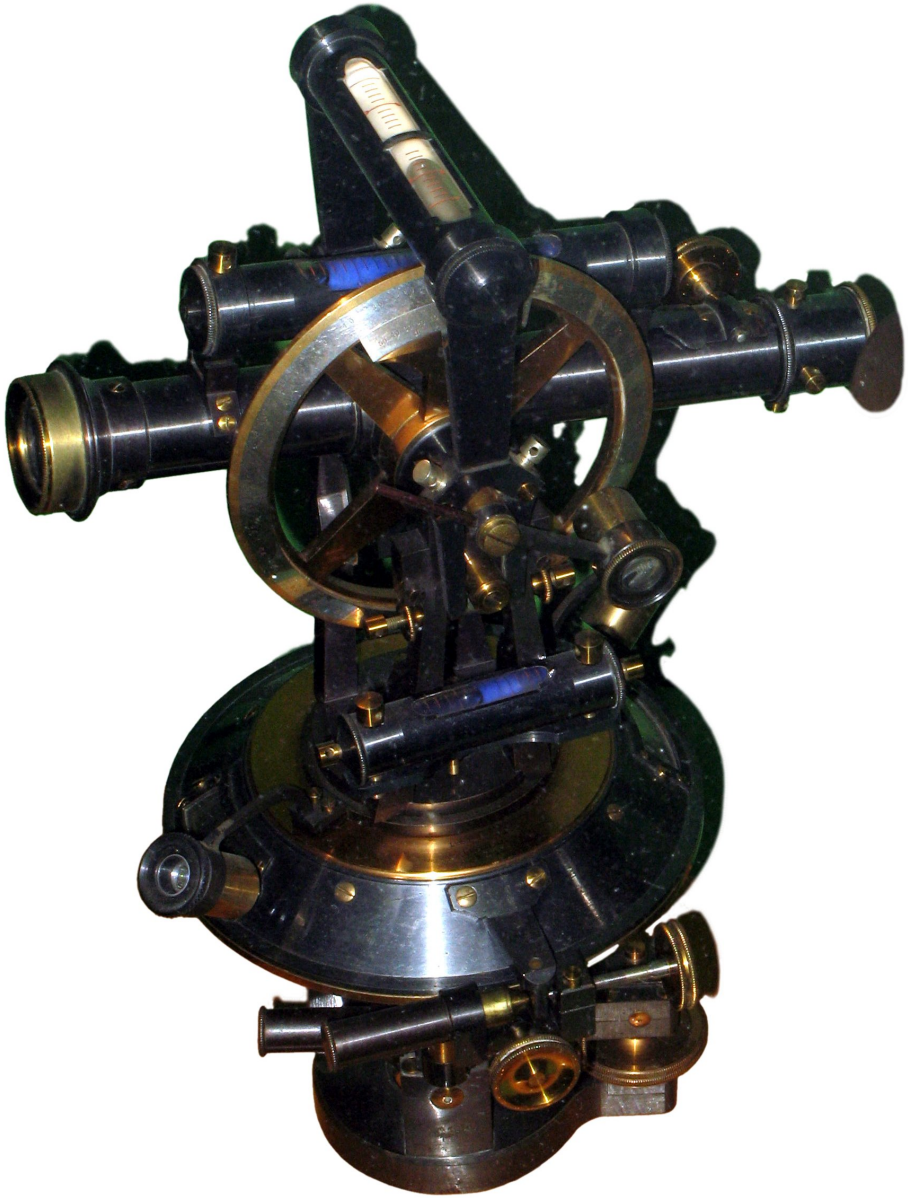

by: Rama

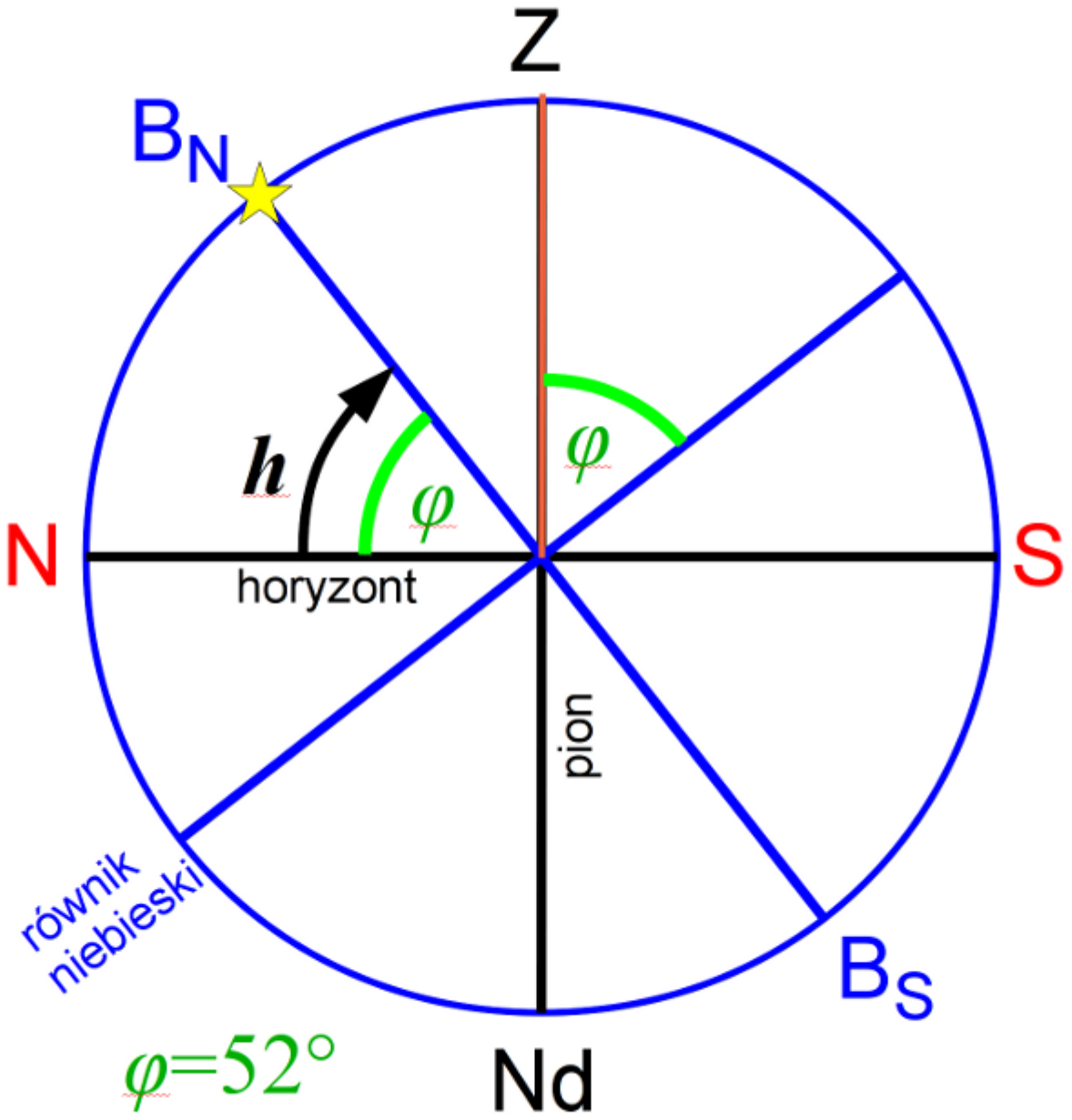
Z
B_N
h
φ
φ
N
horyzont
S
pion
równik
niebieski
B_S
φ=52°
Nd

SCIENCEphotoLIBRARY

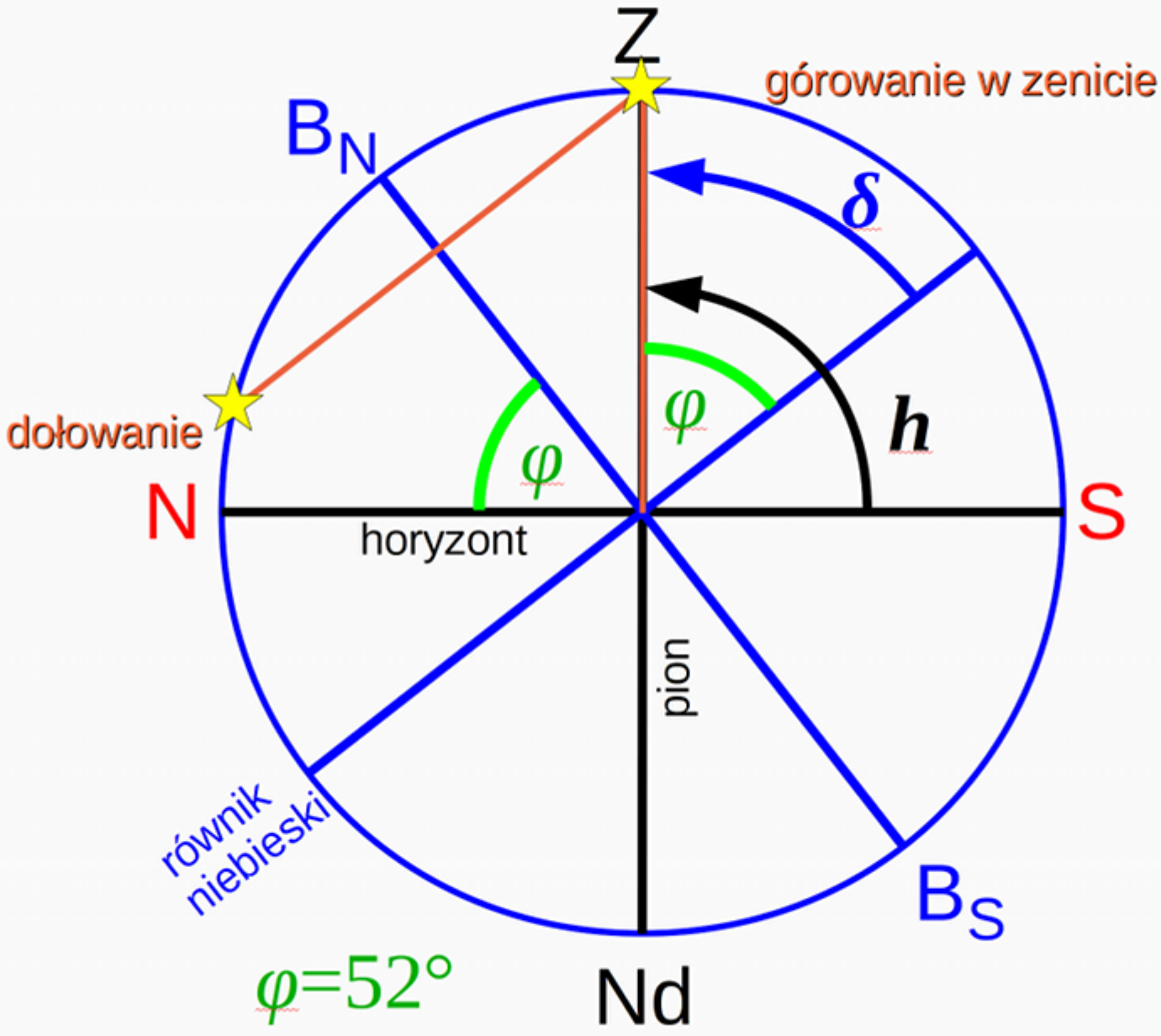
Z
górowanie w zenicie
B_N
δ
h
φ
φ
dołowanie
N
horyzont
S
pion
równik
niebieski
B_S
φ=52°
Nd

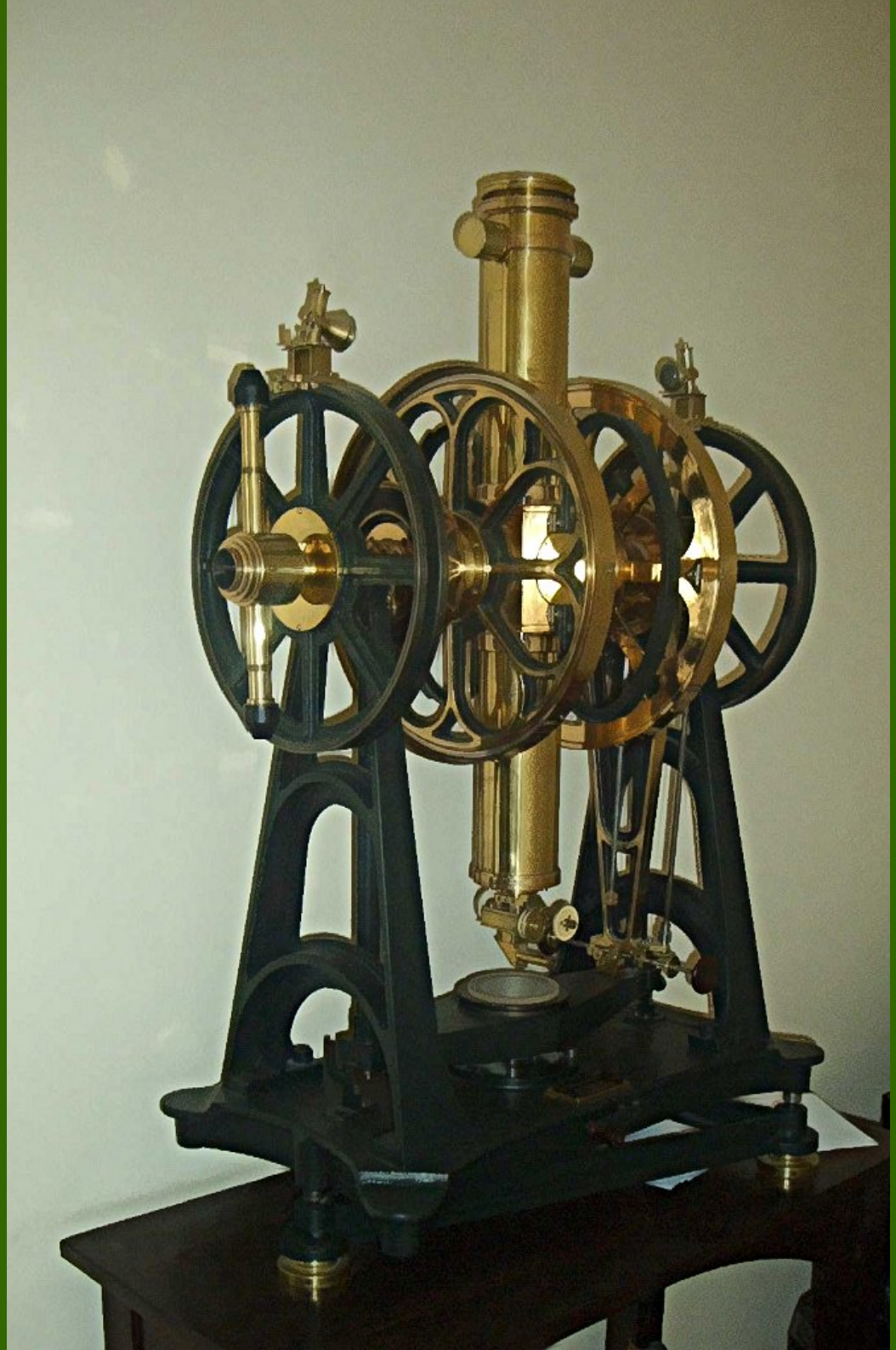

Instrument przejściowy obserwatorium poznańskiego.

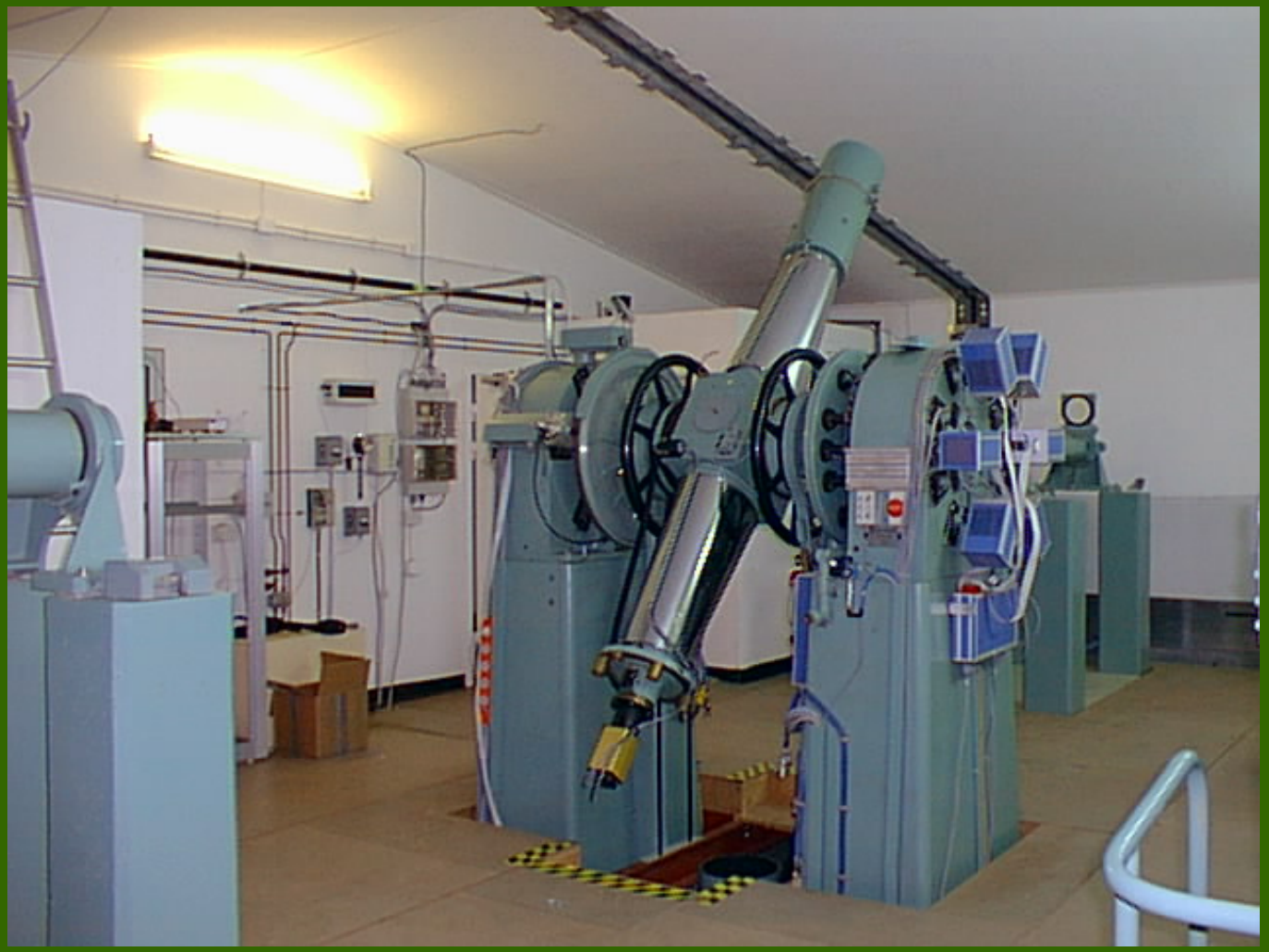

Carlsberg Meridian Telescope
picture taken by Dafydd Wyn Evans.

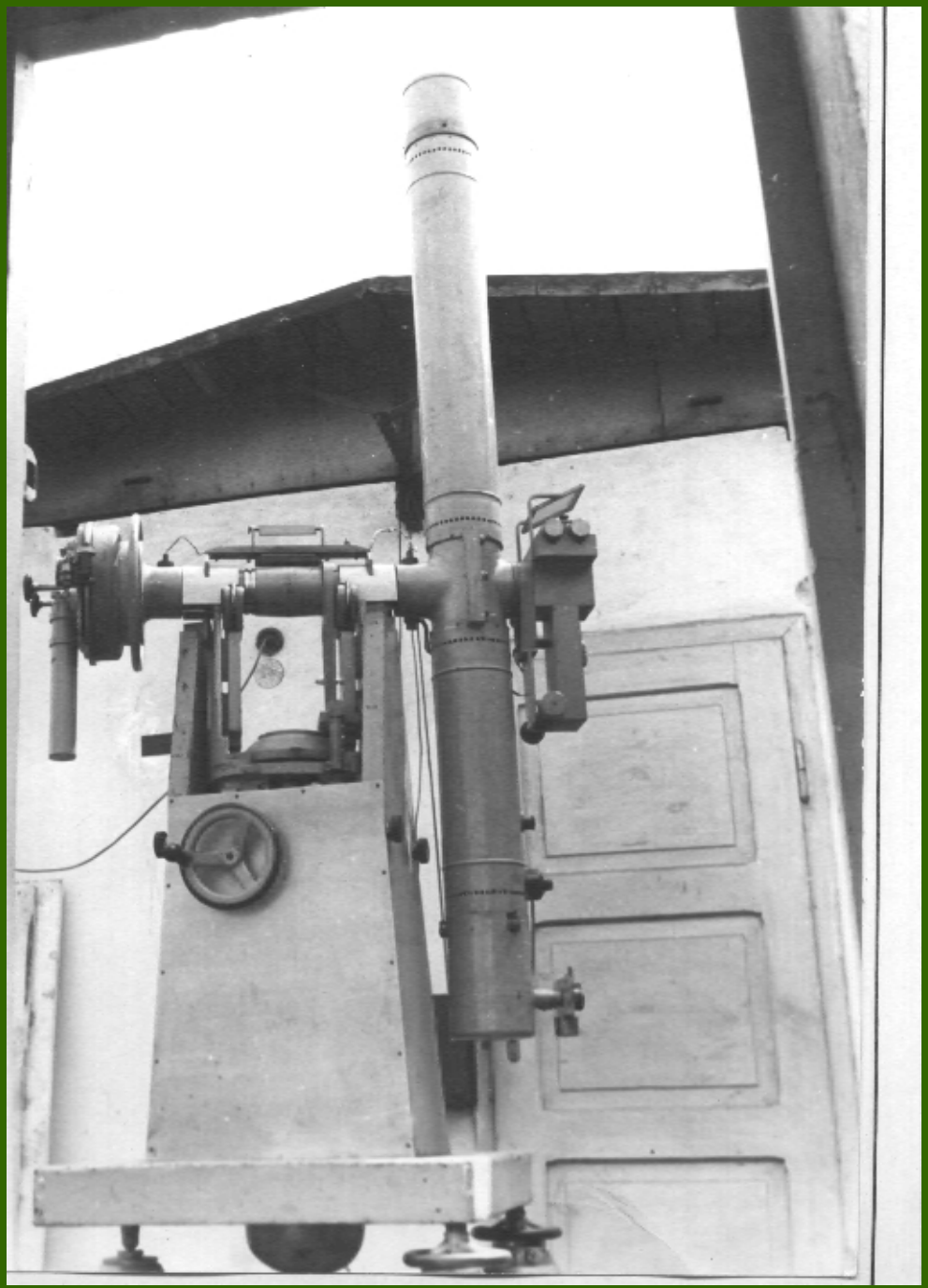

Teleskop zenitalny obserwatorium poznańskiego

Układ współrzędnych sferycznych

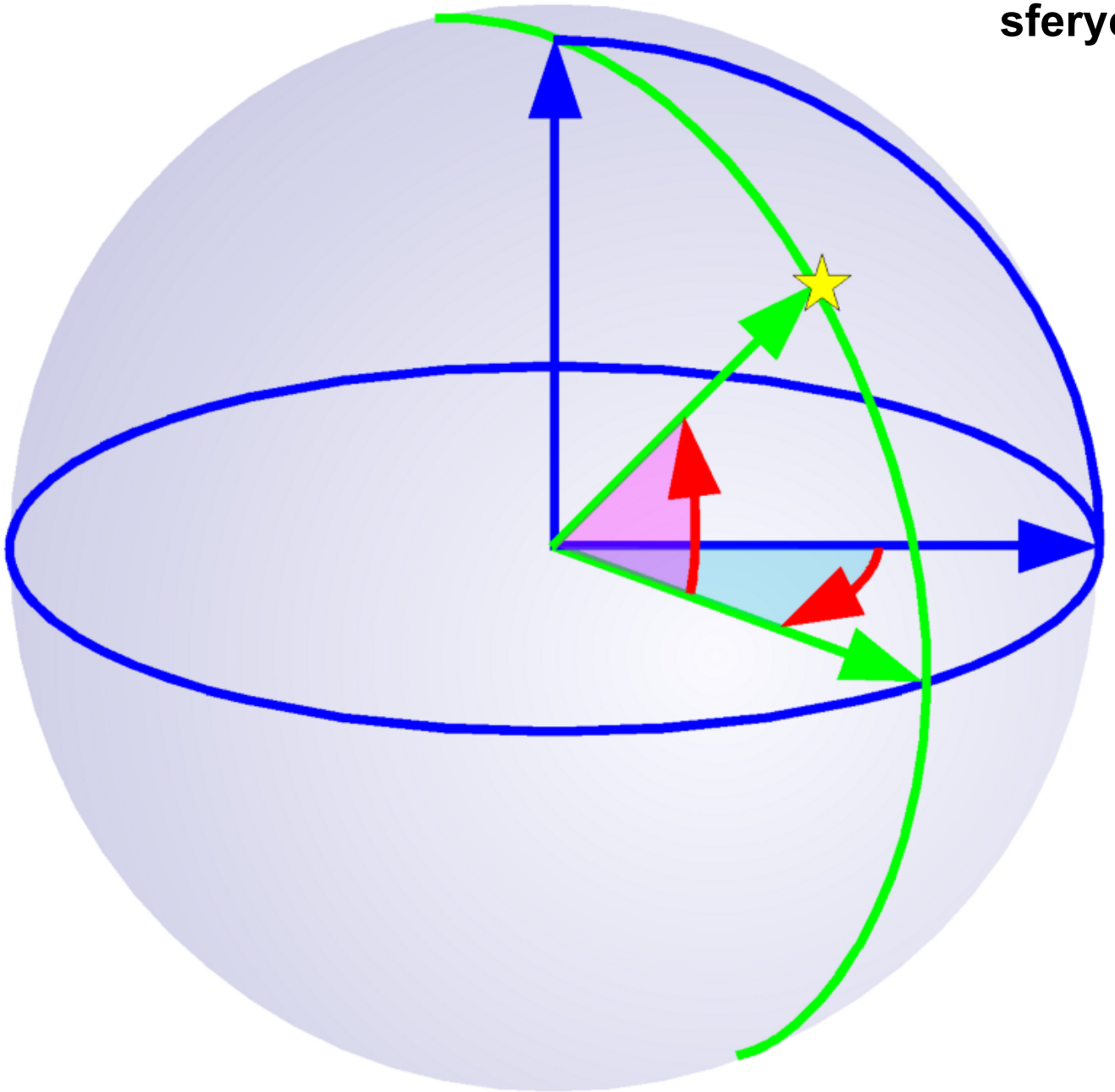

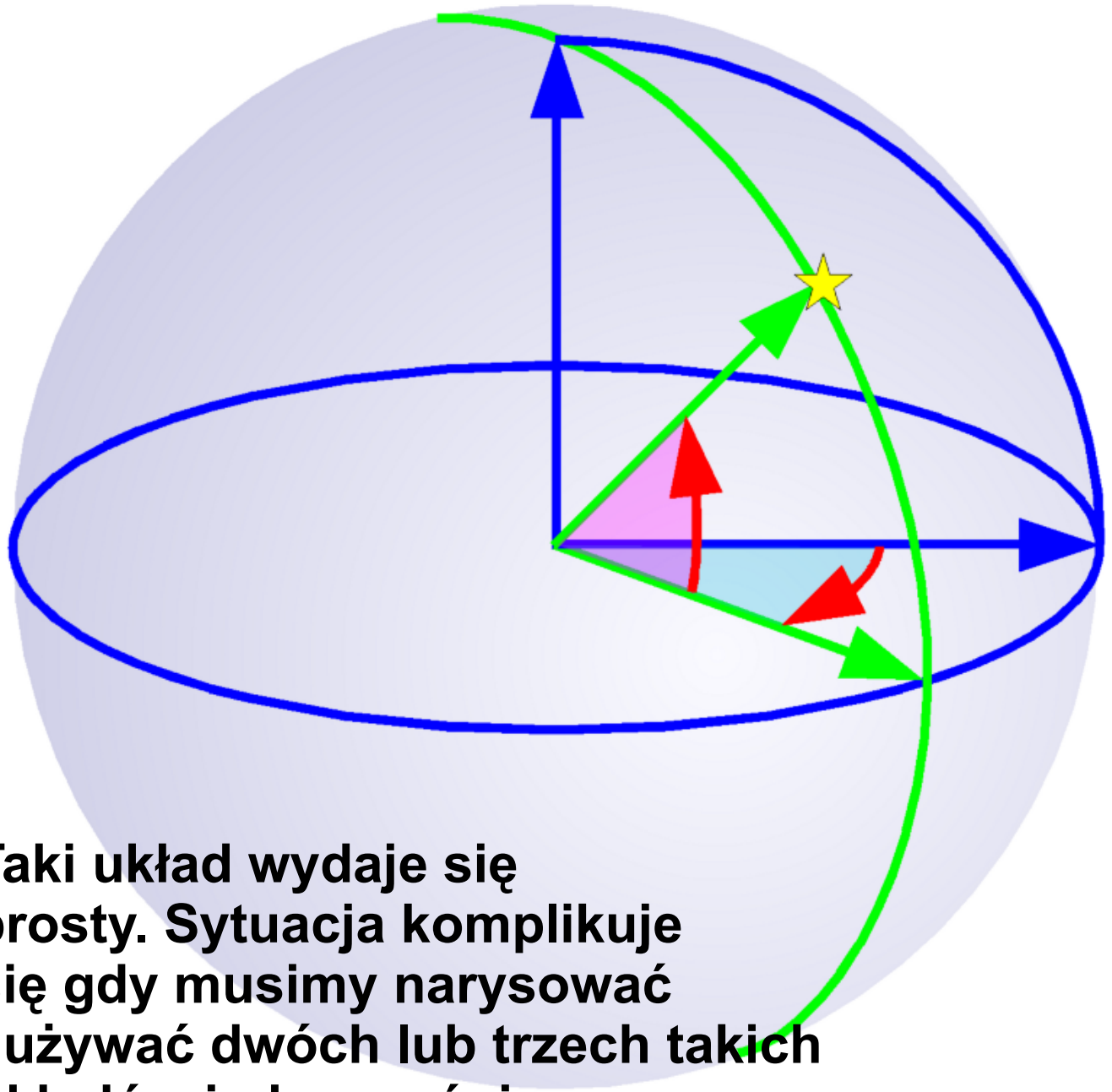

Taki układ wydaje się prosty. Sytuacja komplikuje się gdy musimy narysować i używać dwóch lub trzech takich układów jednocześnie...

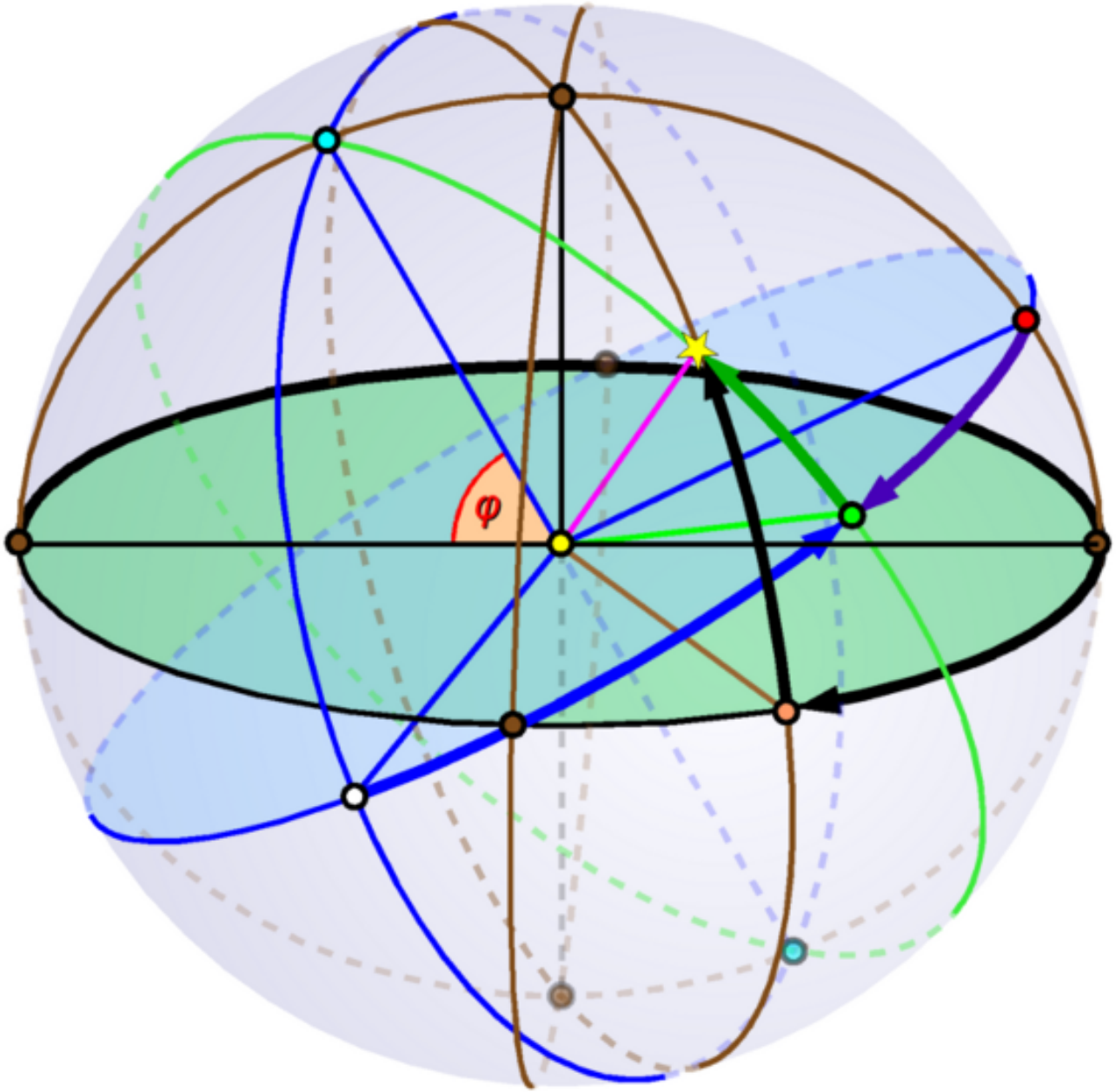
φ

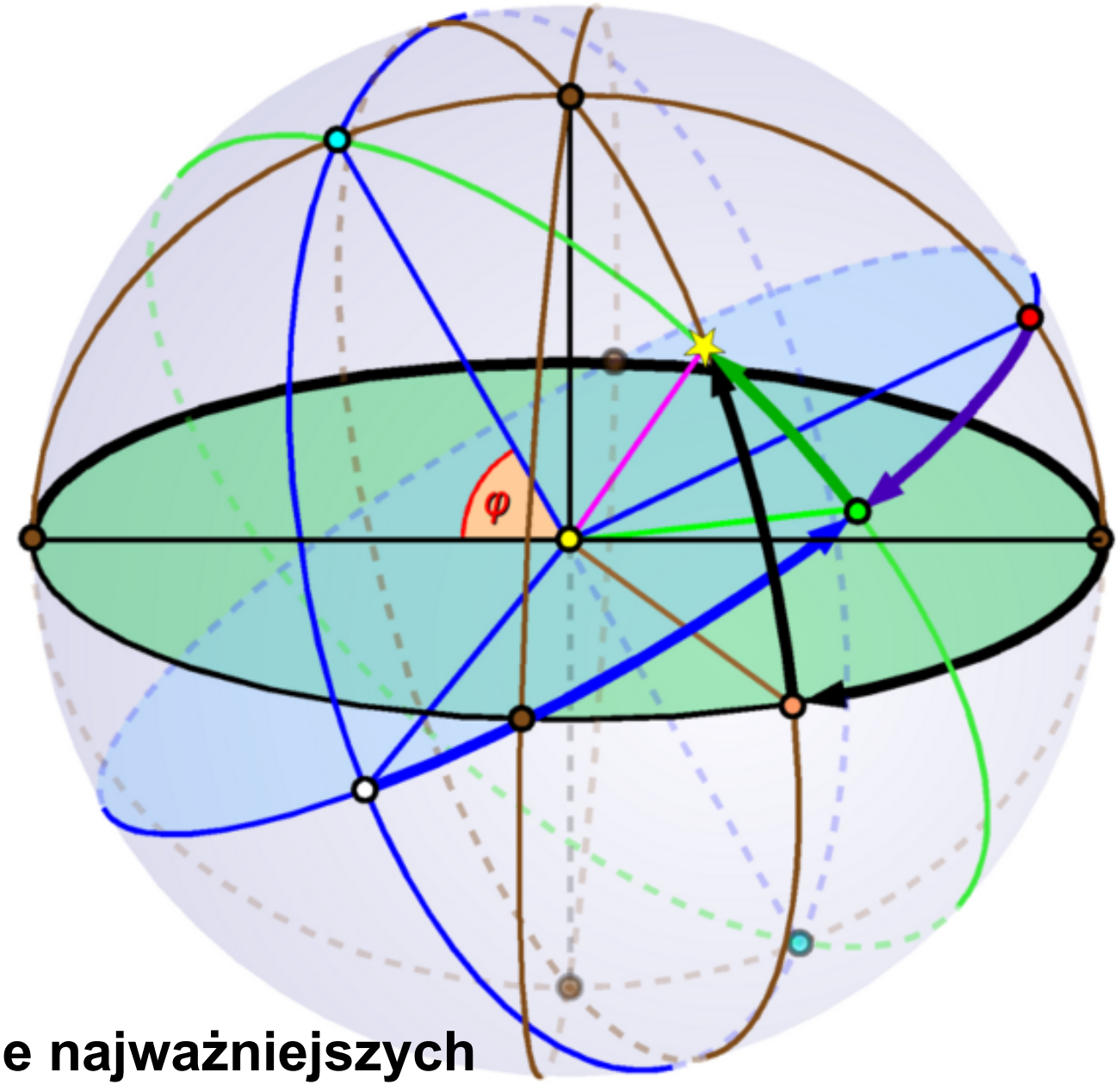

Oznaczenie najważniejszych punktów i kątów niewiele pomoże...

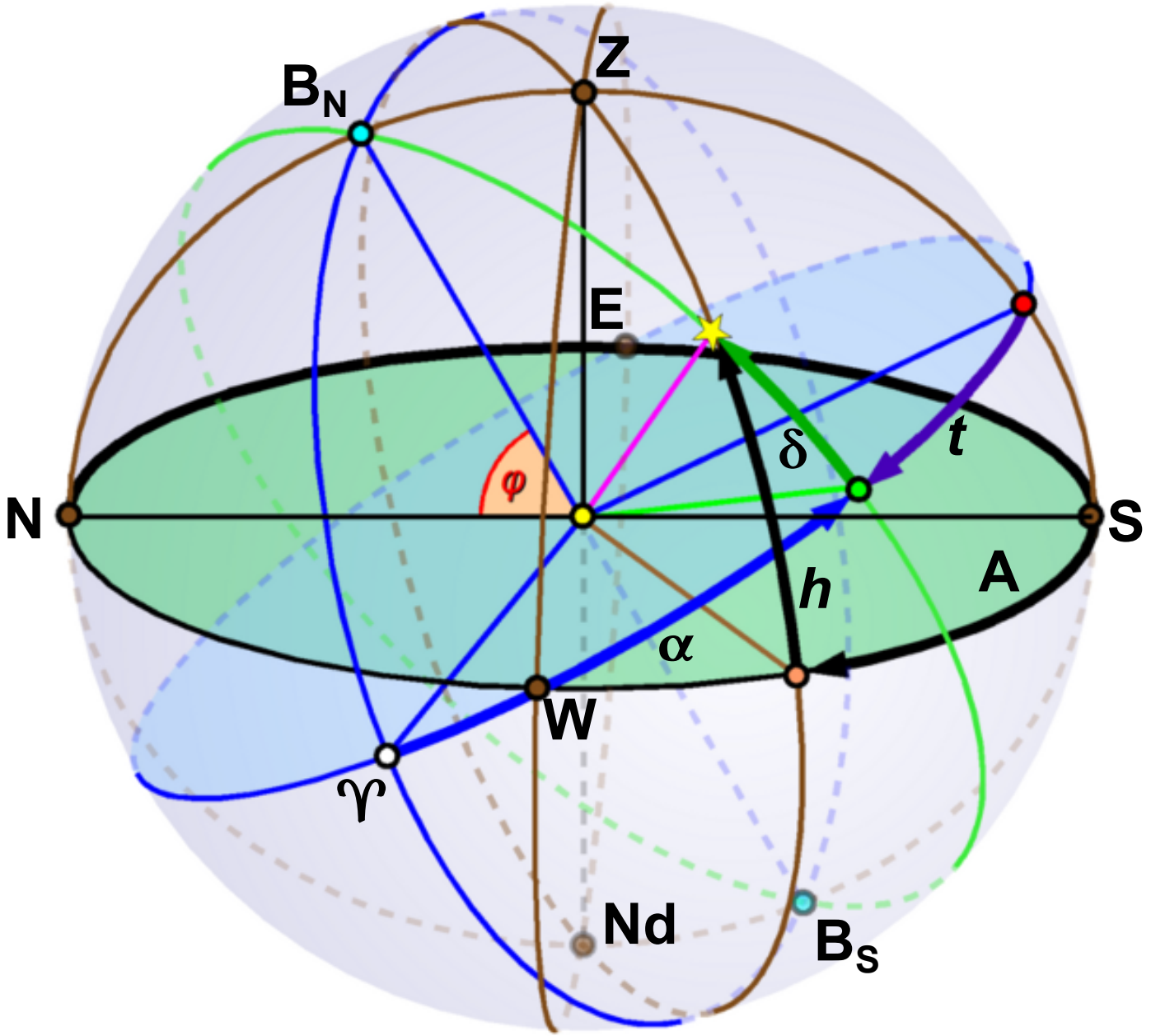
Z
B_N
E
N
S
W
Nd
B_S
φ
δ
t
h
A
α
♈

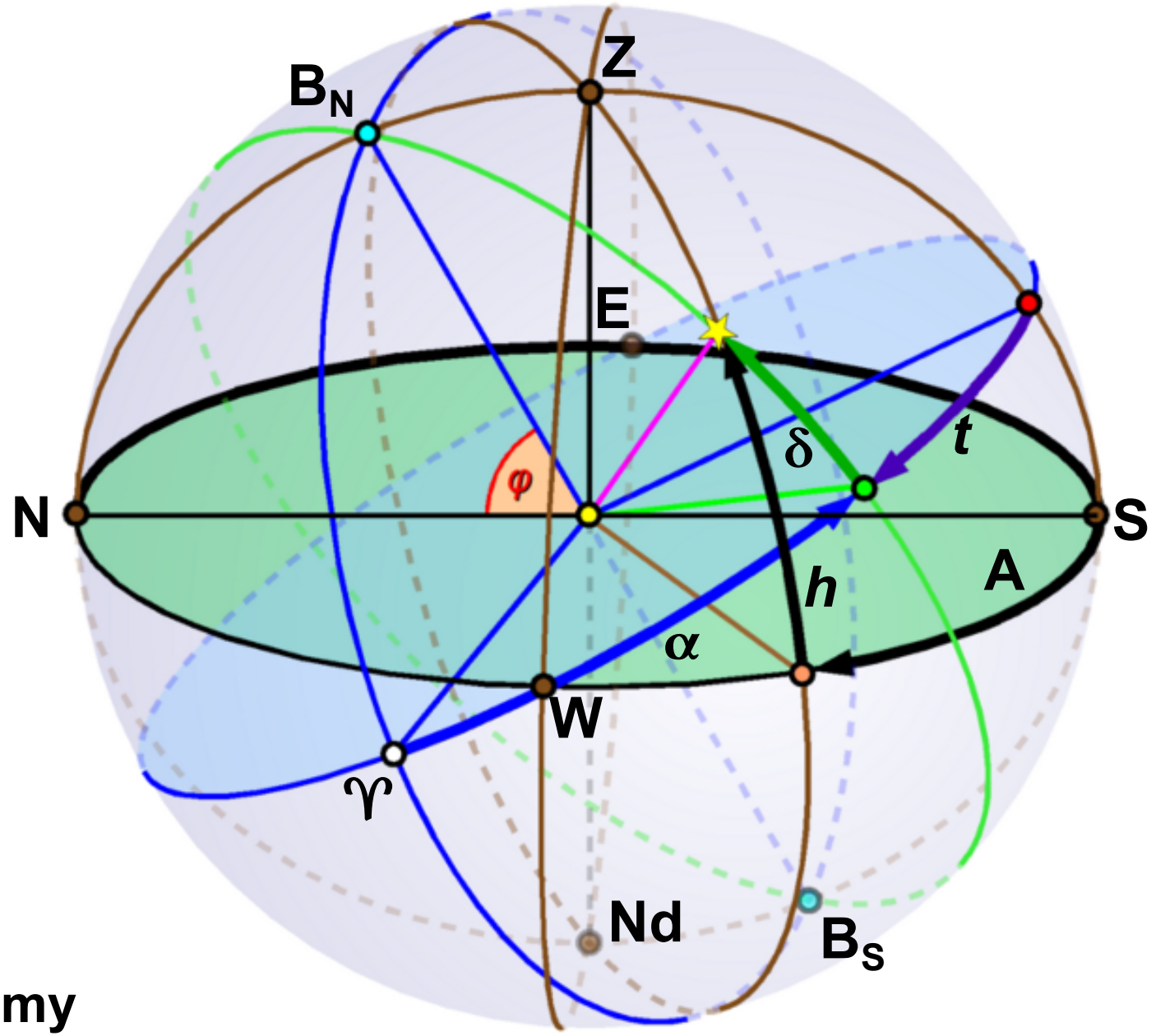

Poznaliśmy
już ponad połowę...

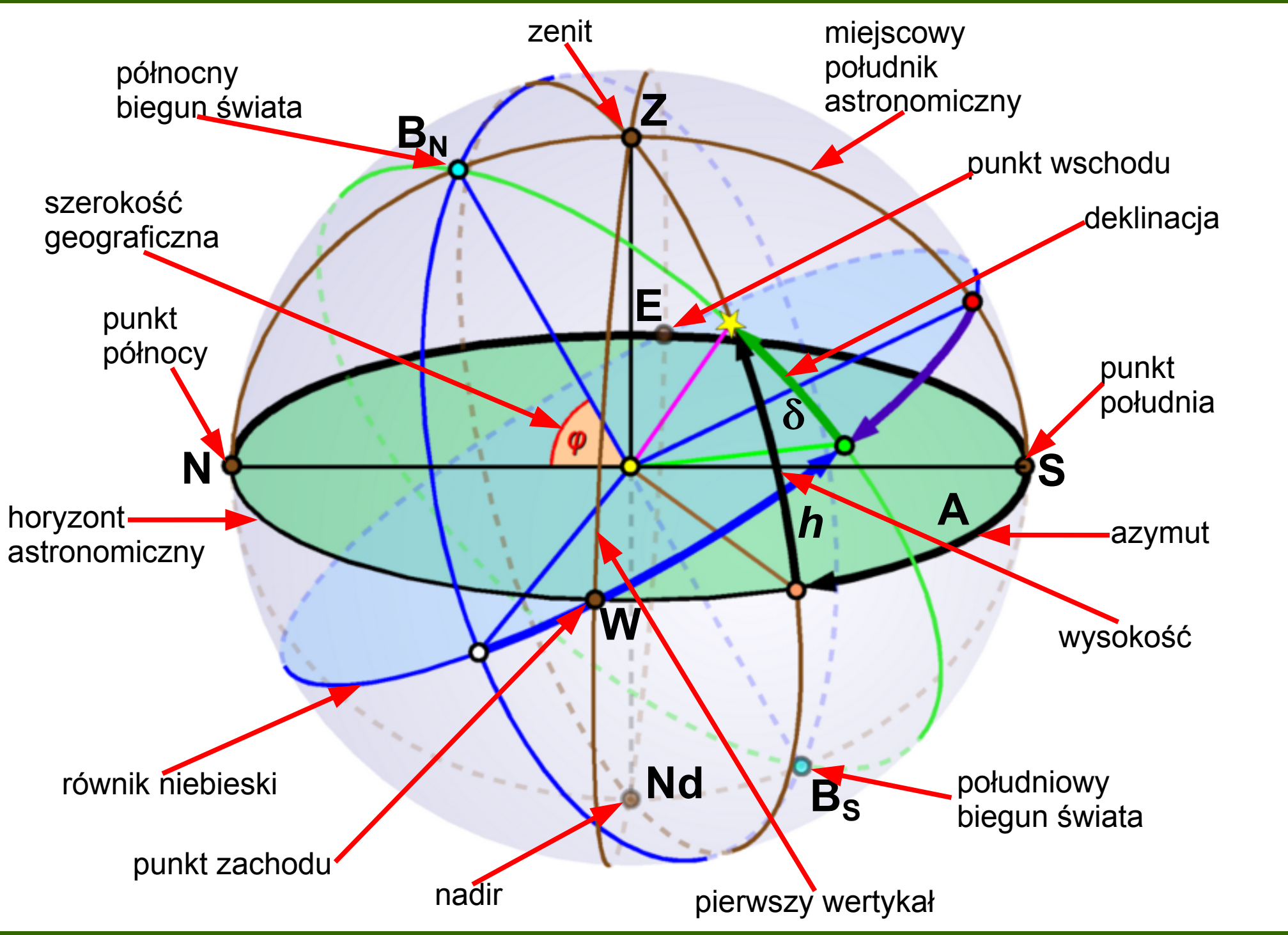
zenit
miejscowy
południk
astronomiczny
północny
biegun świata
B_N
Z
punkt wschodu
szerokość
geograficzna
deklinacja
E
punkt
północy
punkt
południa
δ
φ
N
S
horyzont
astronomiczny
h
A
azymut
W
wysokość
równik niebieski
Nd
B_S
południowy
biegun świata
punkt zachodu
nadir
pierwszy wertykał

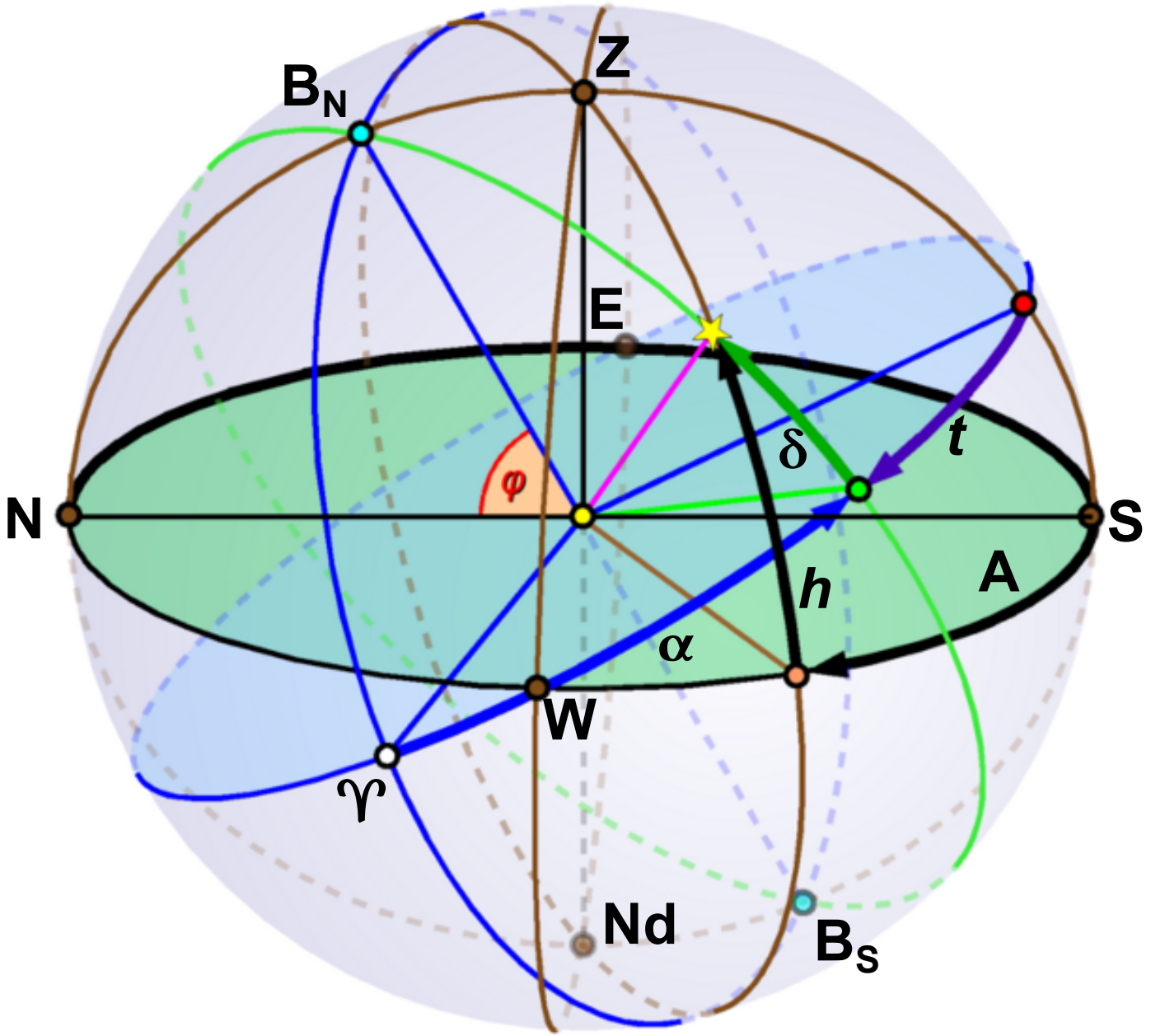
Z
B_N
E
N
S
W
Nd
B_S
φ
δ
t
h
A
α
♈

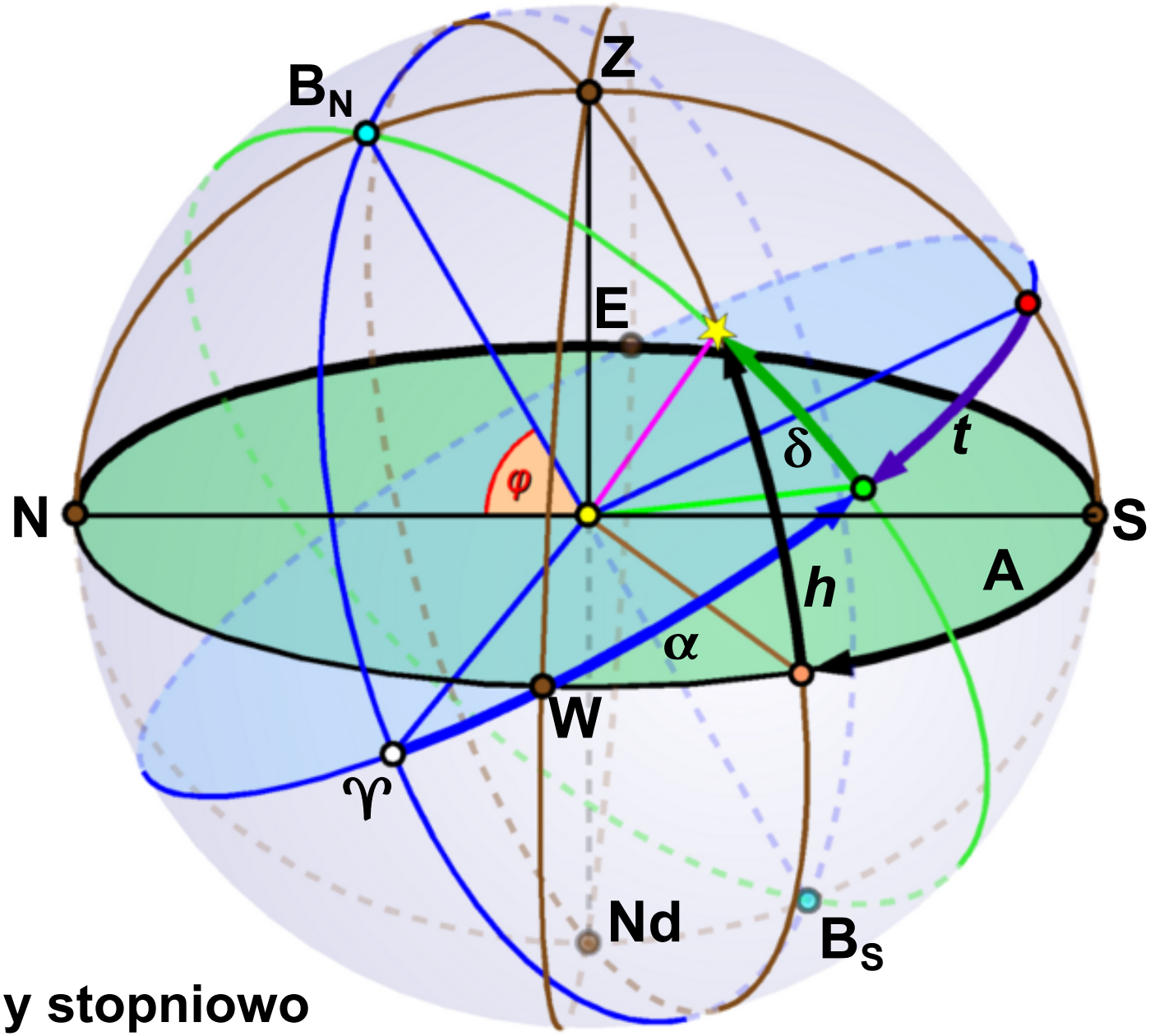

Usuwamy stopniowo elementy układu horyzontalnego...

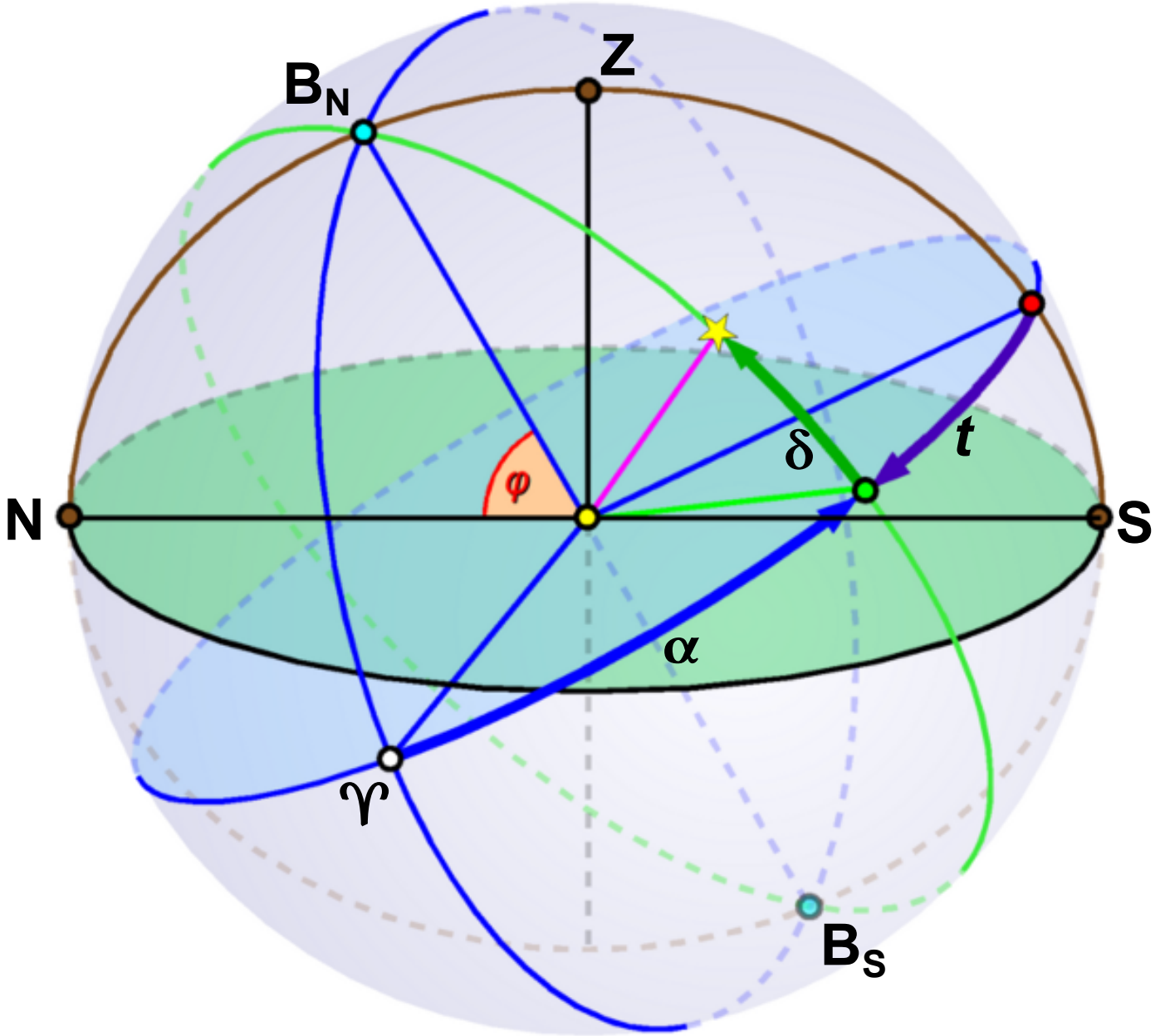
Z
B_N
N
S
B_S
φ
δ
t
α
♈

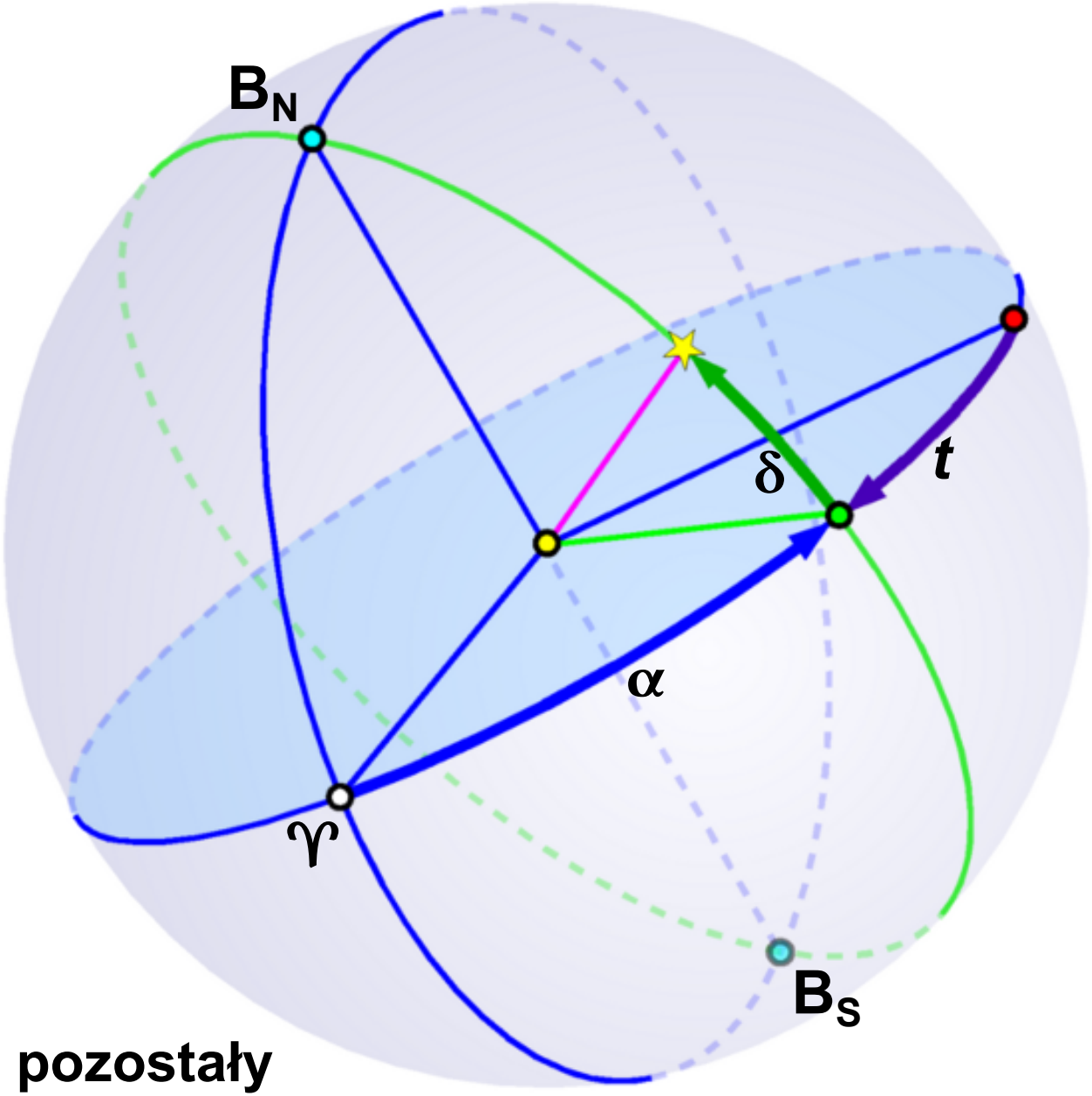

Na rysunku pozostały tylko elementy układów równikowych...

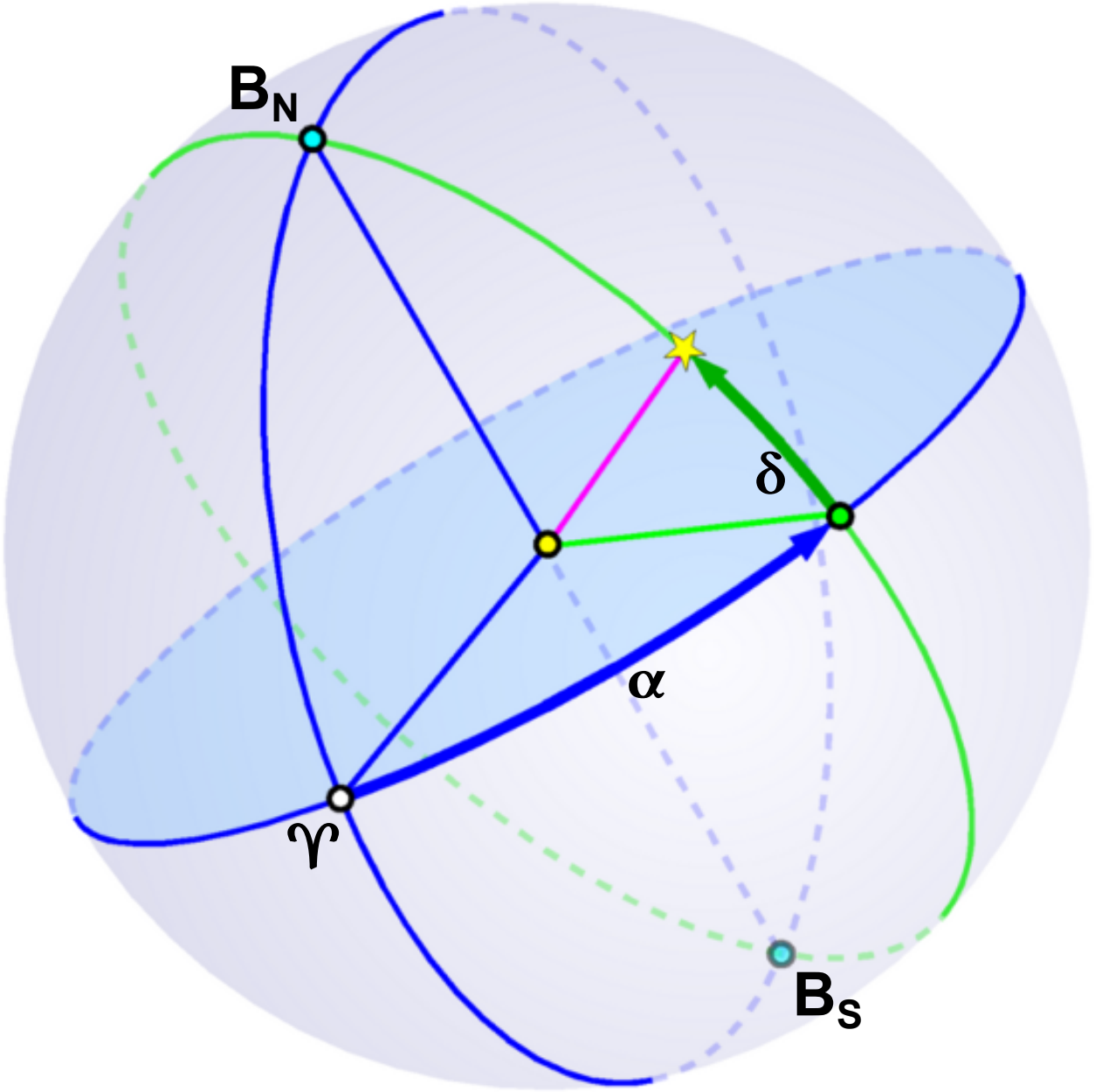
B_N
δ
α
γ
B_S

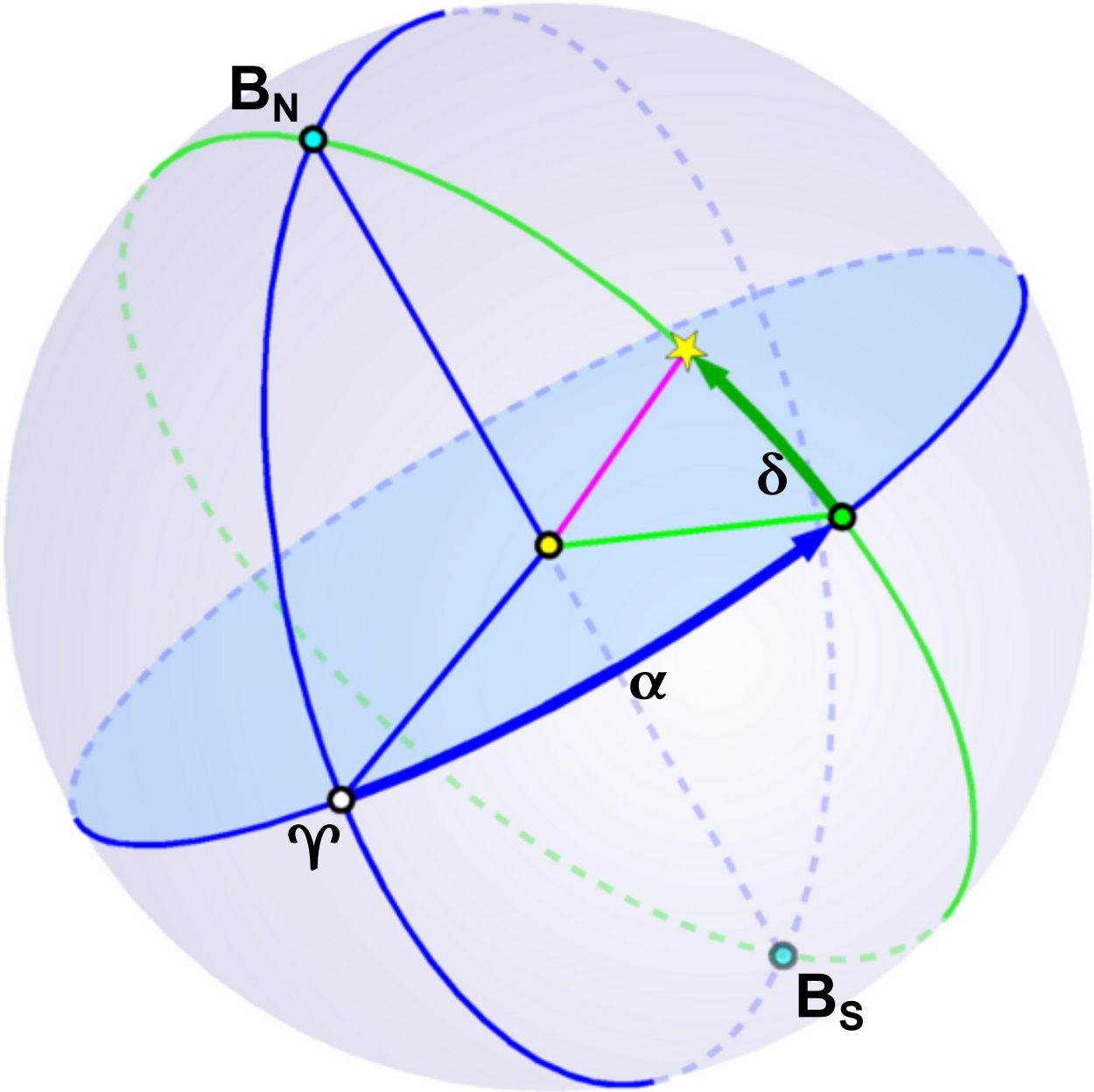

Oto układ równikowy równonocny...

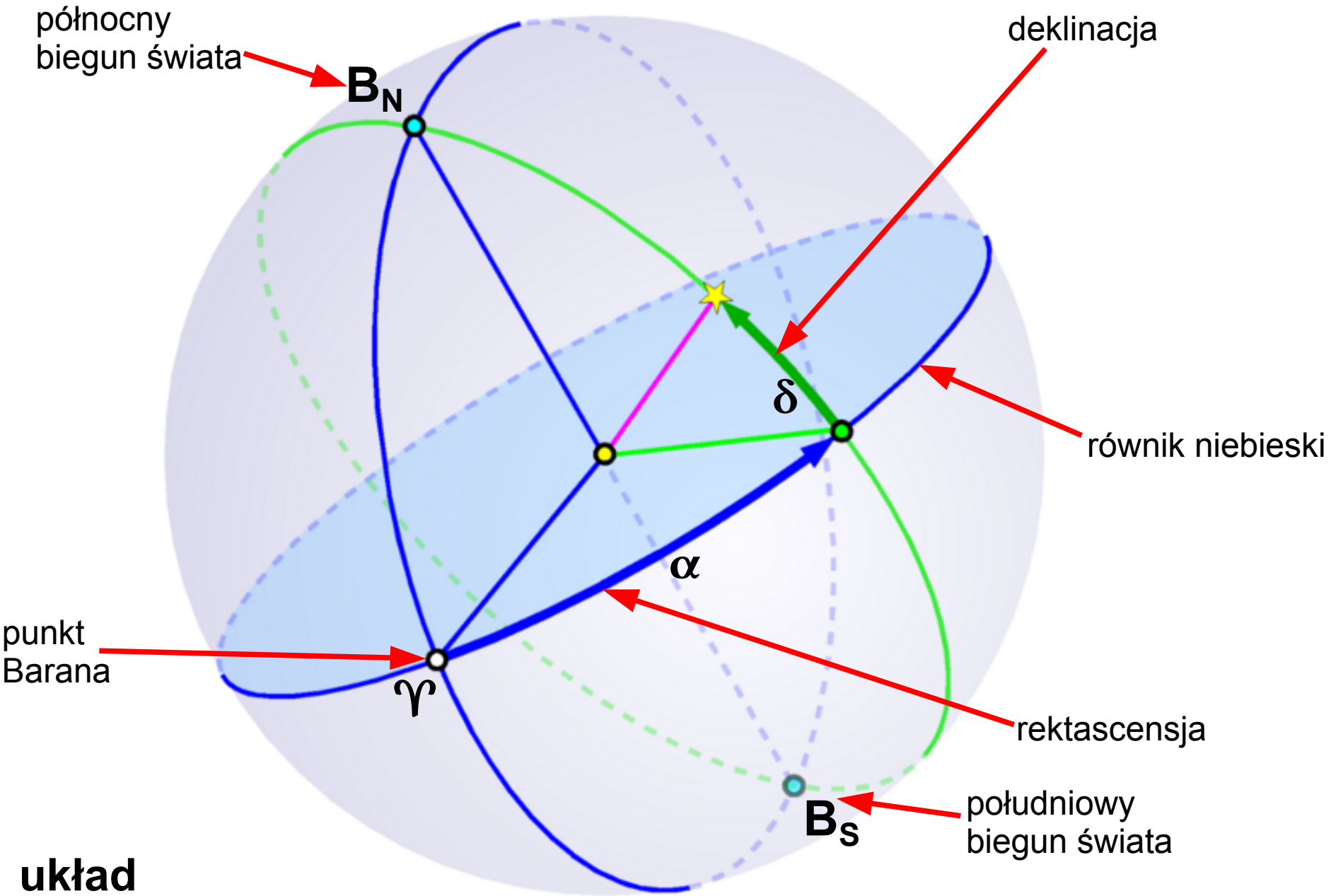

Oto układ równikowy równonocny...

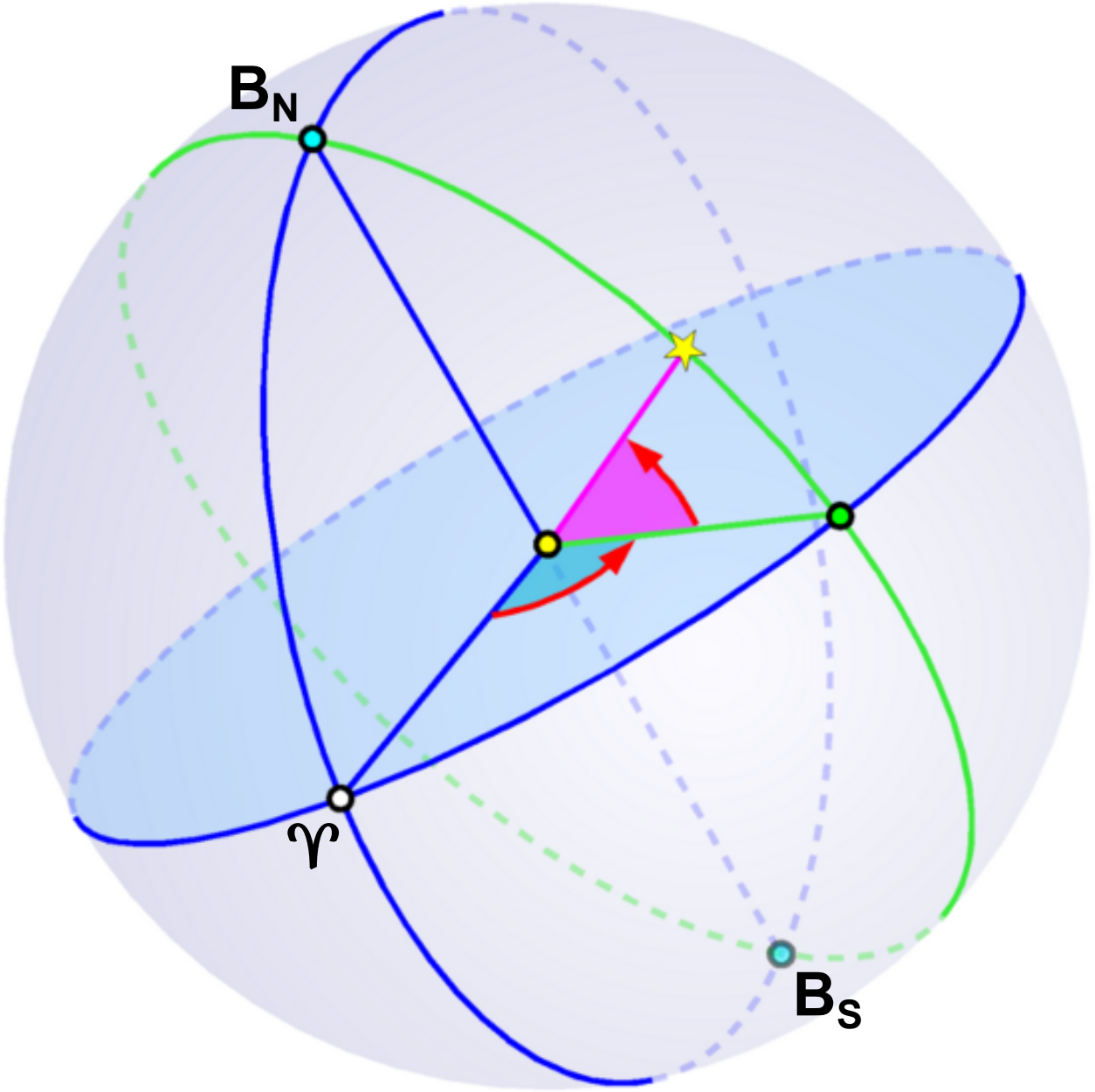
B_N
♈
B_S

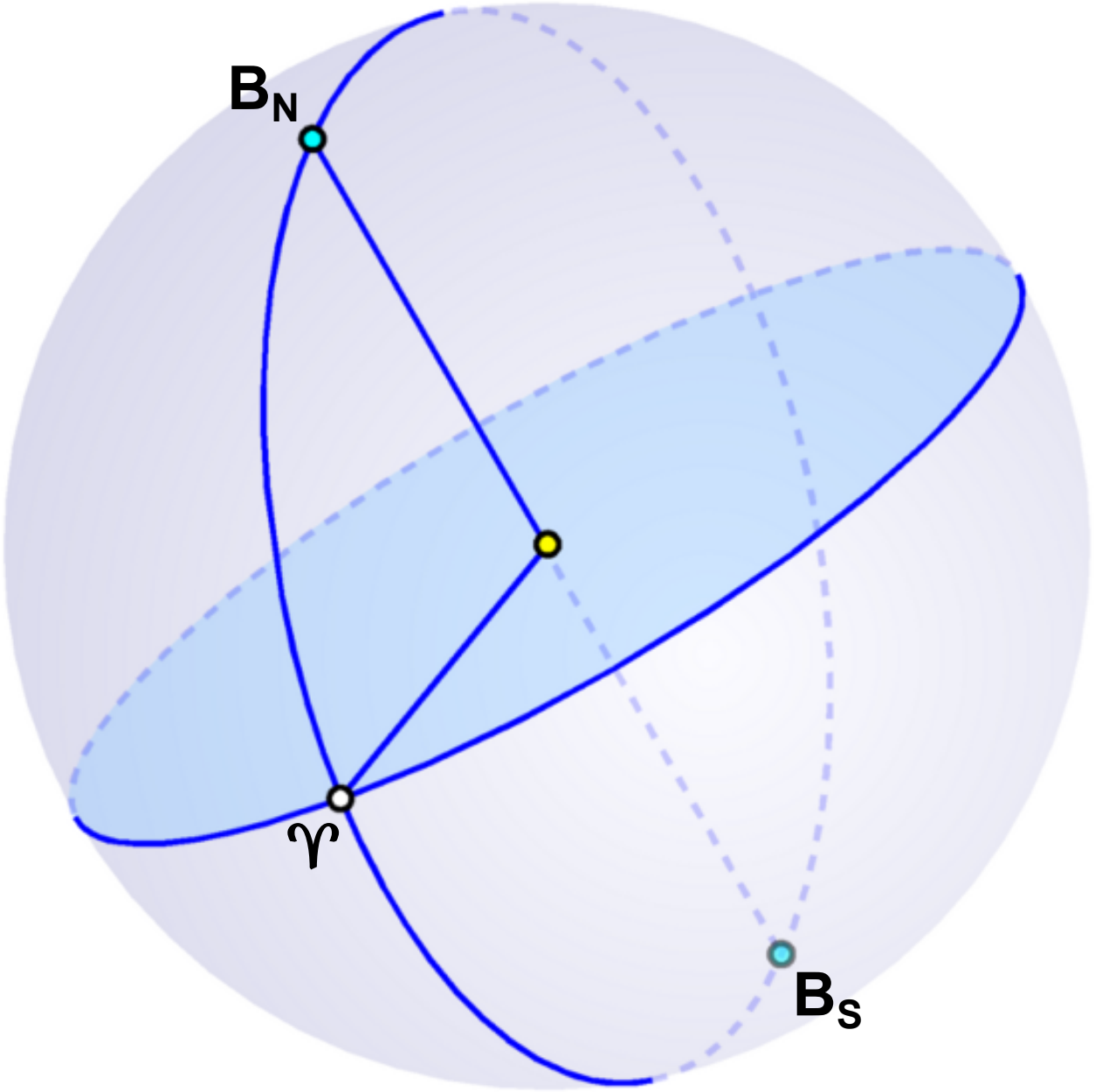
B_N
γ
B_S

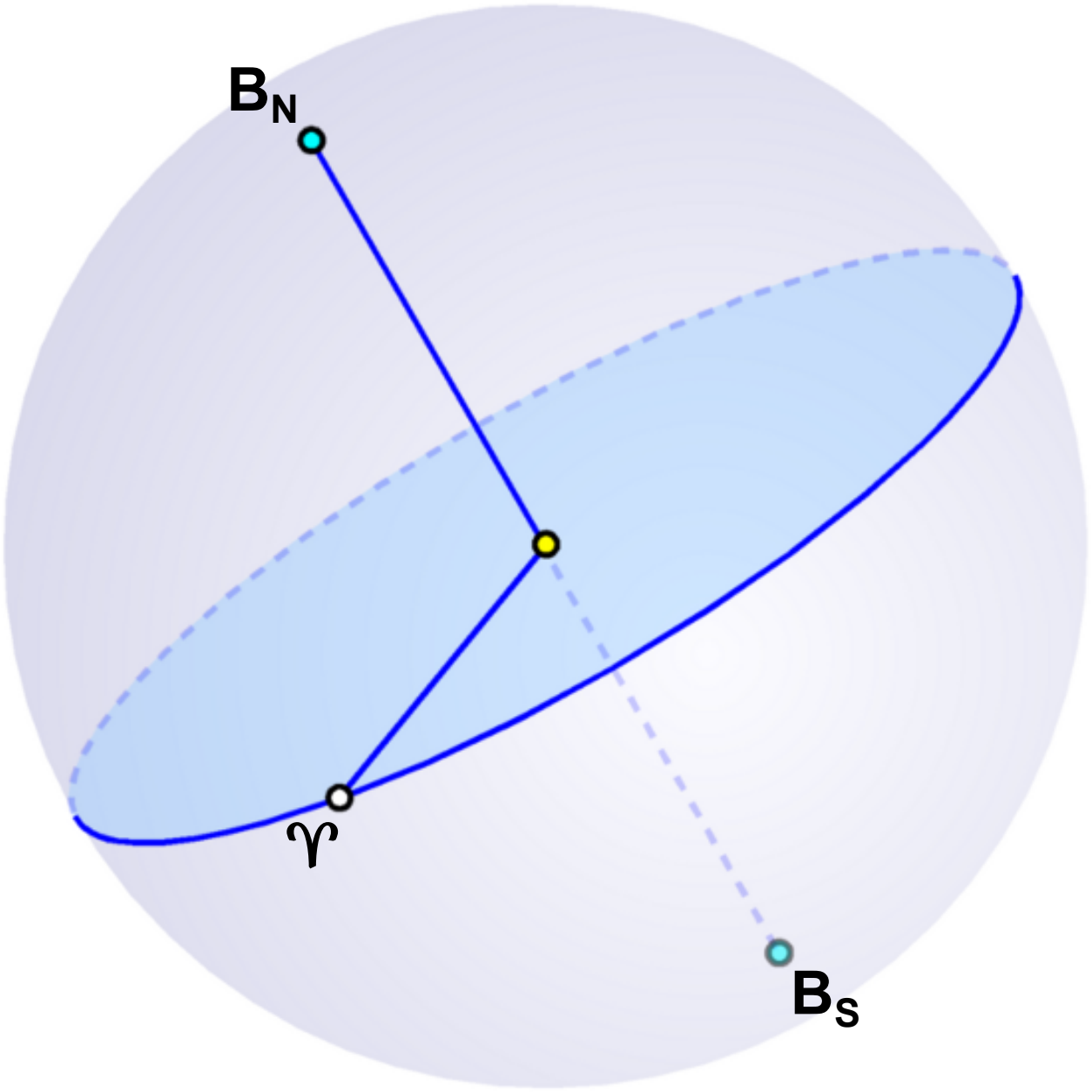
B_N
Υ
B_S

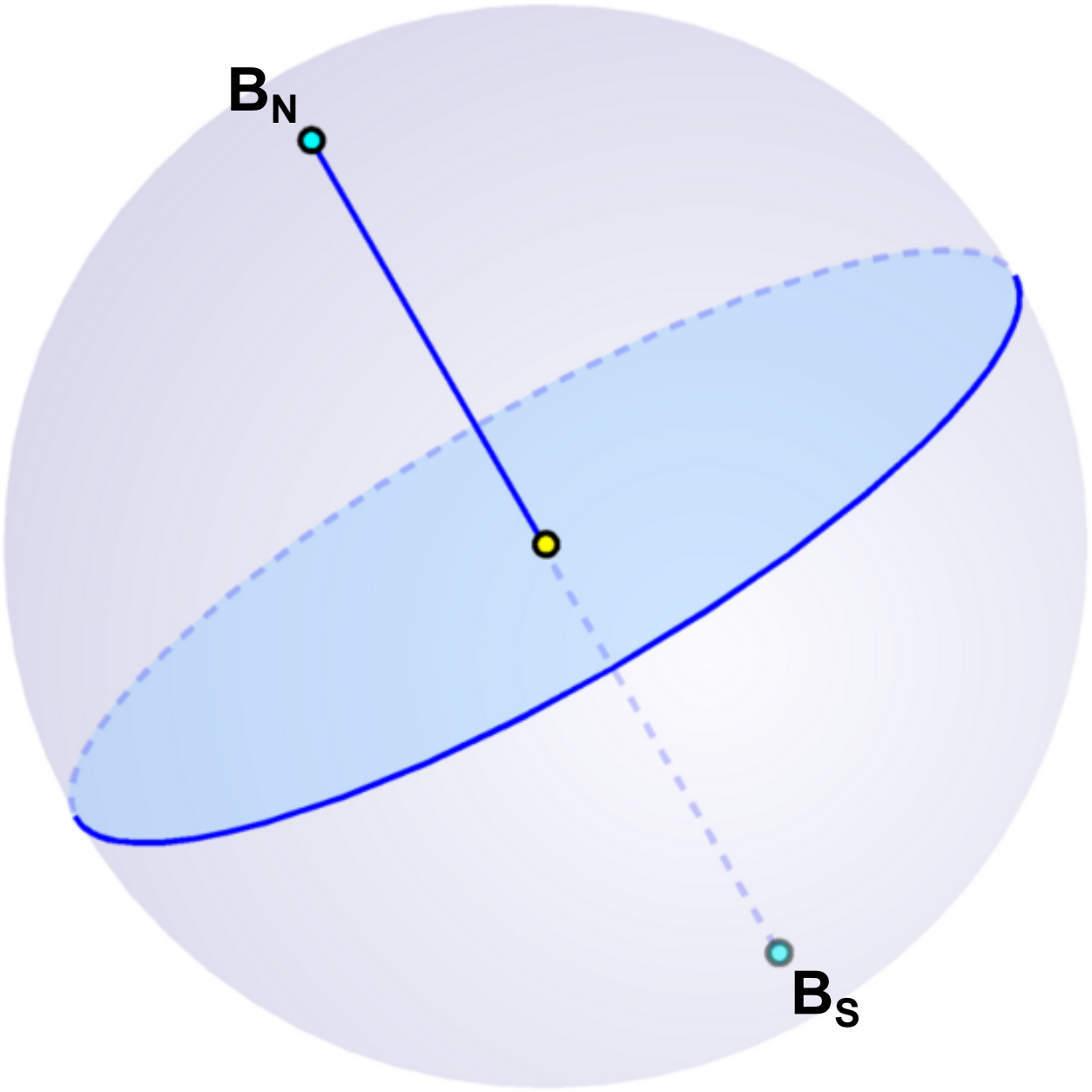
B_N
B_S

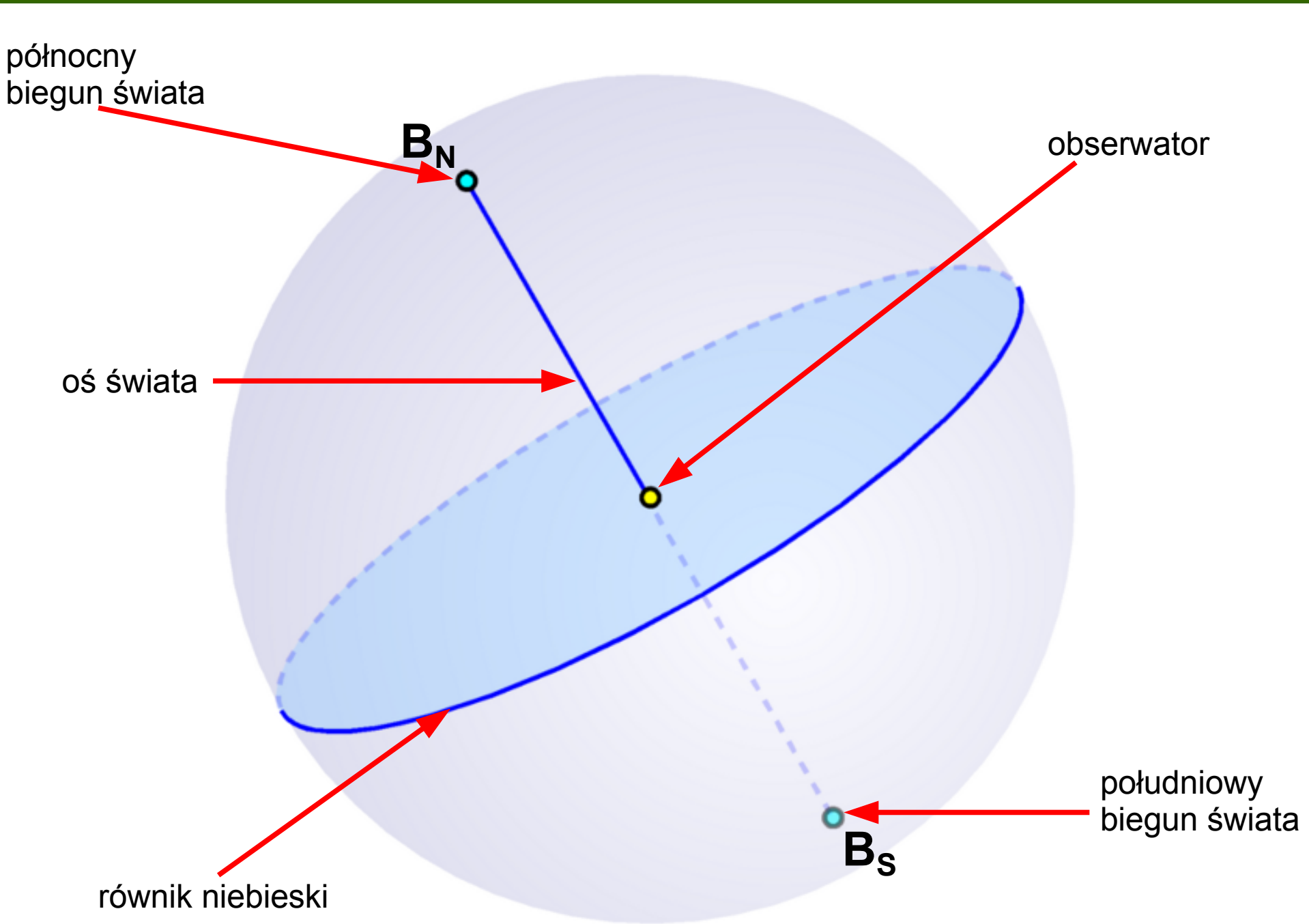
północny
biegun świata
B_N
obserwator
oś świata
południowy
biegun świata
B_S
równik niebieski

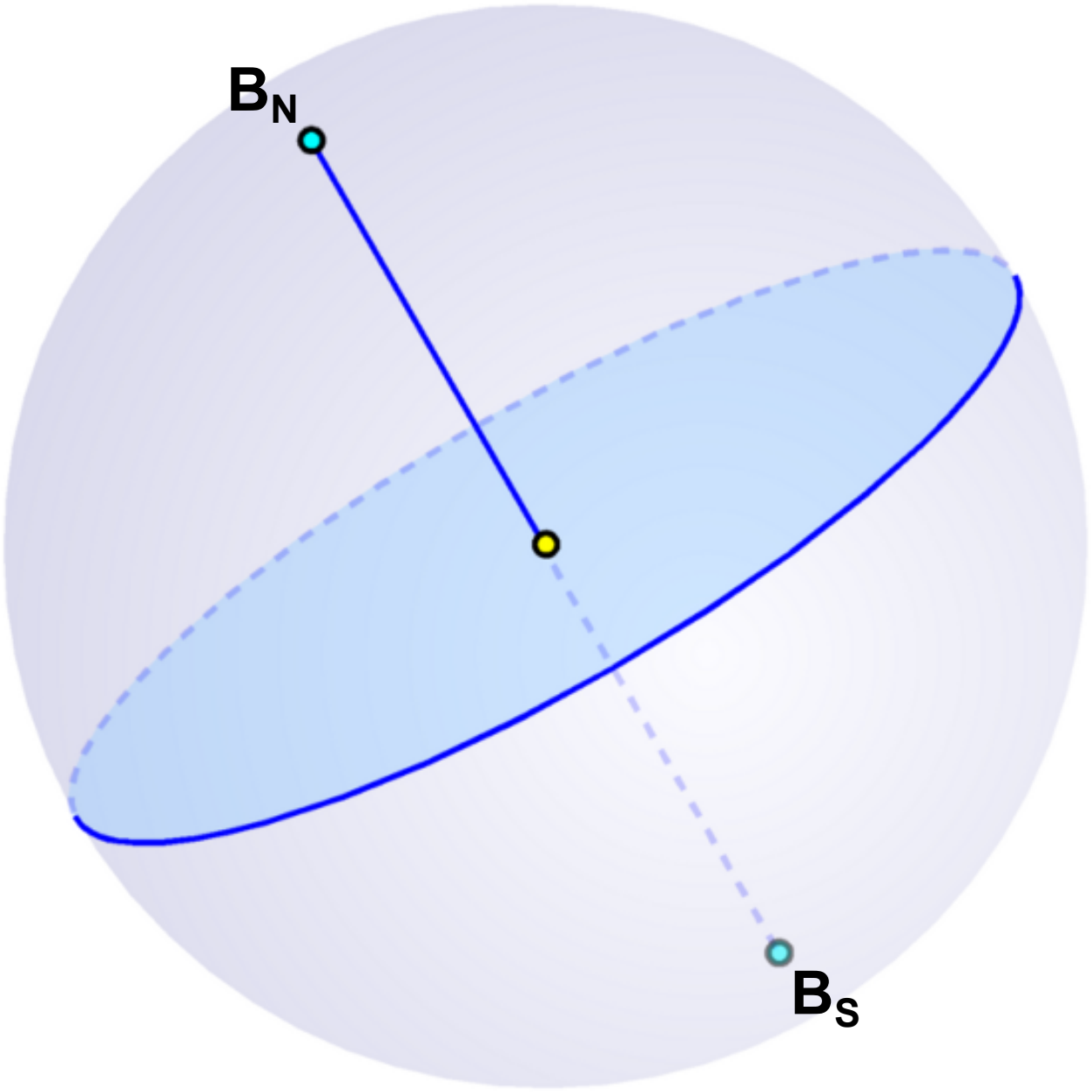
B_N
B_S

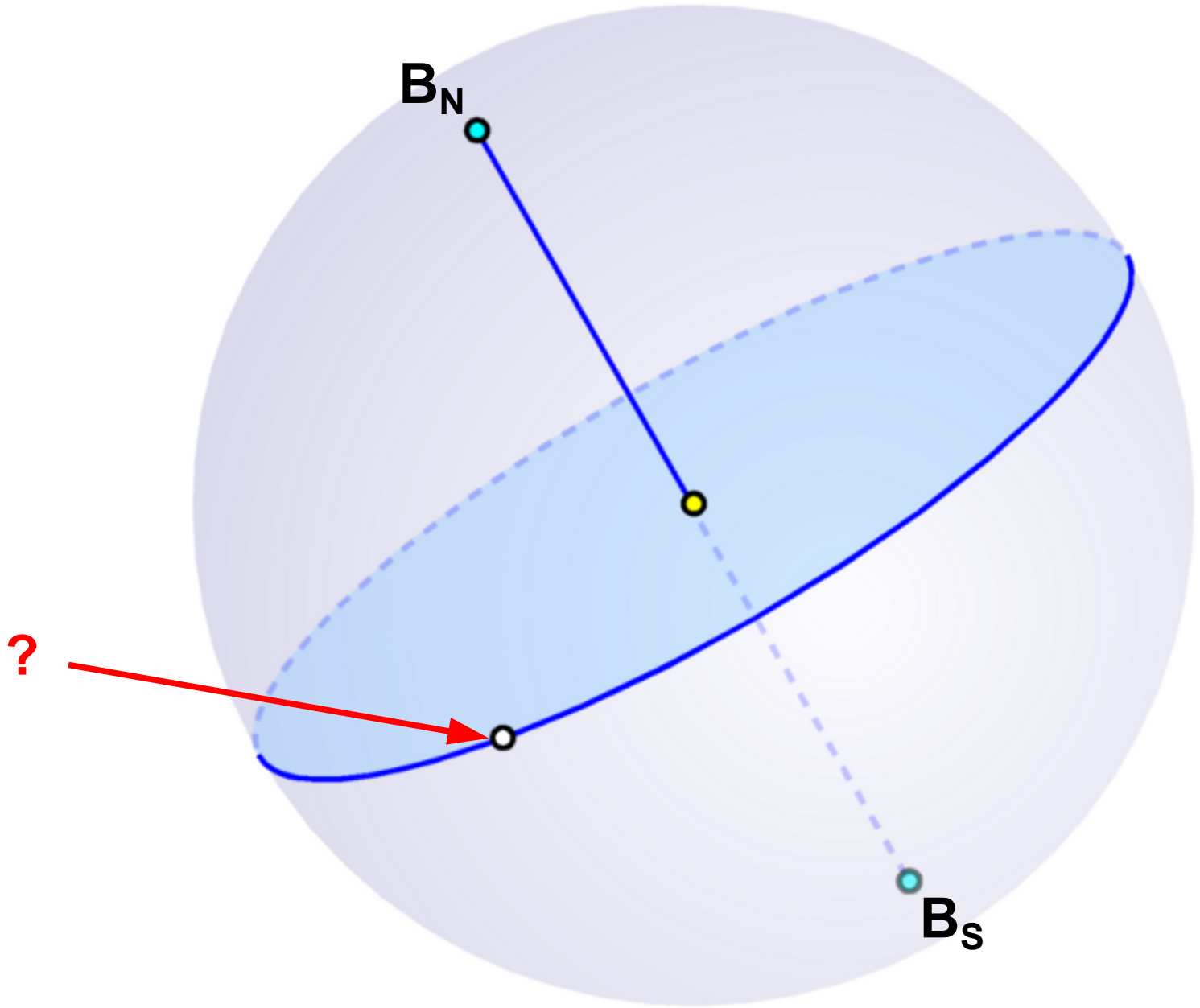
B_N
?
B_S

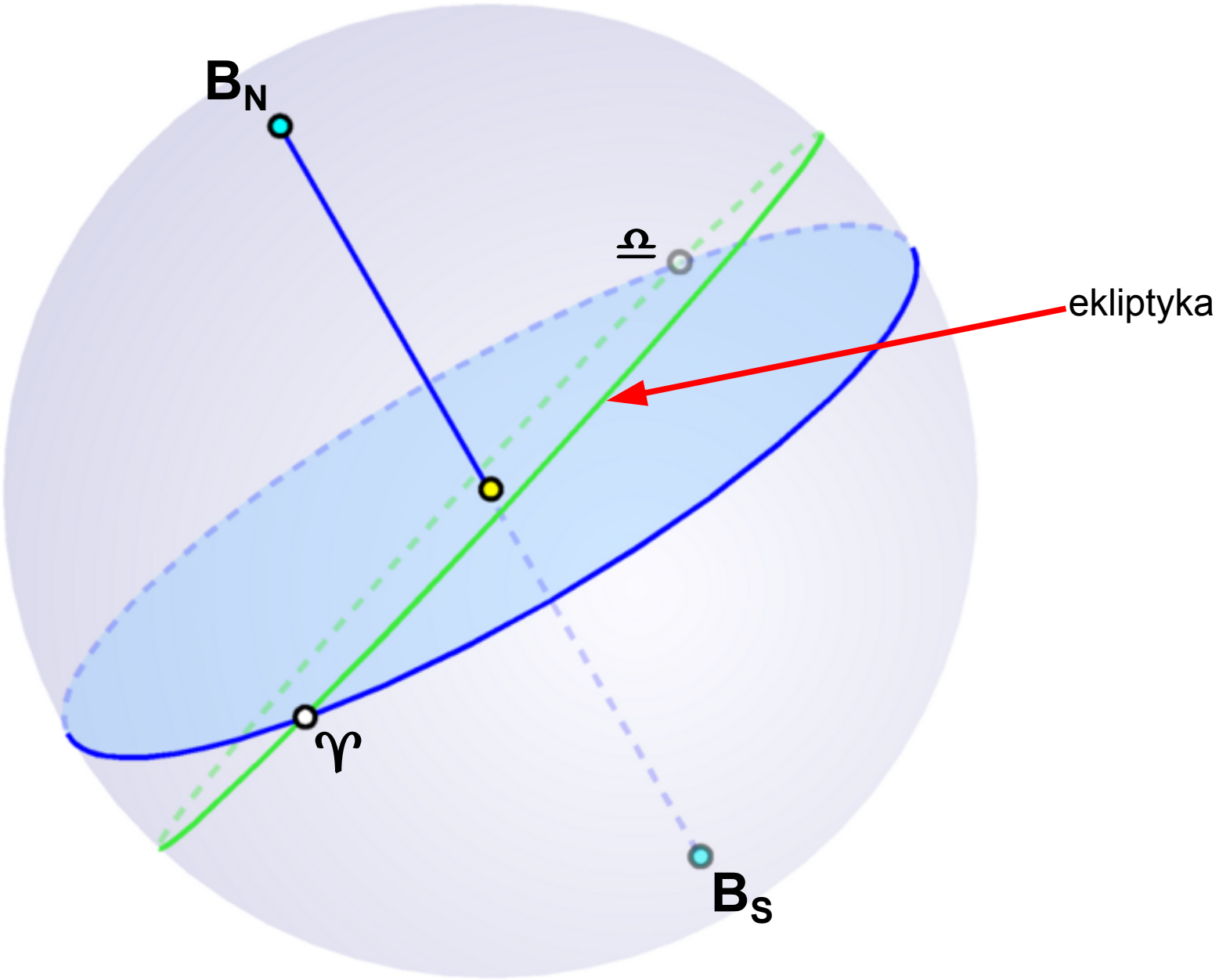
B_N
Ω
ekliptyka
♈
B_S

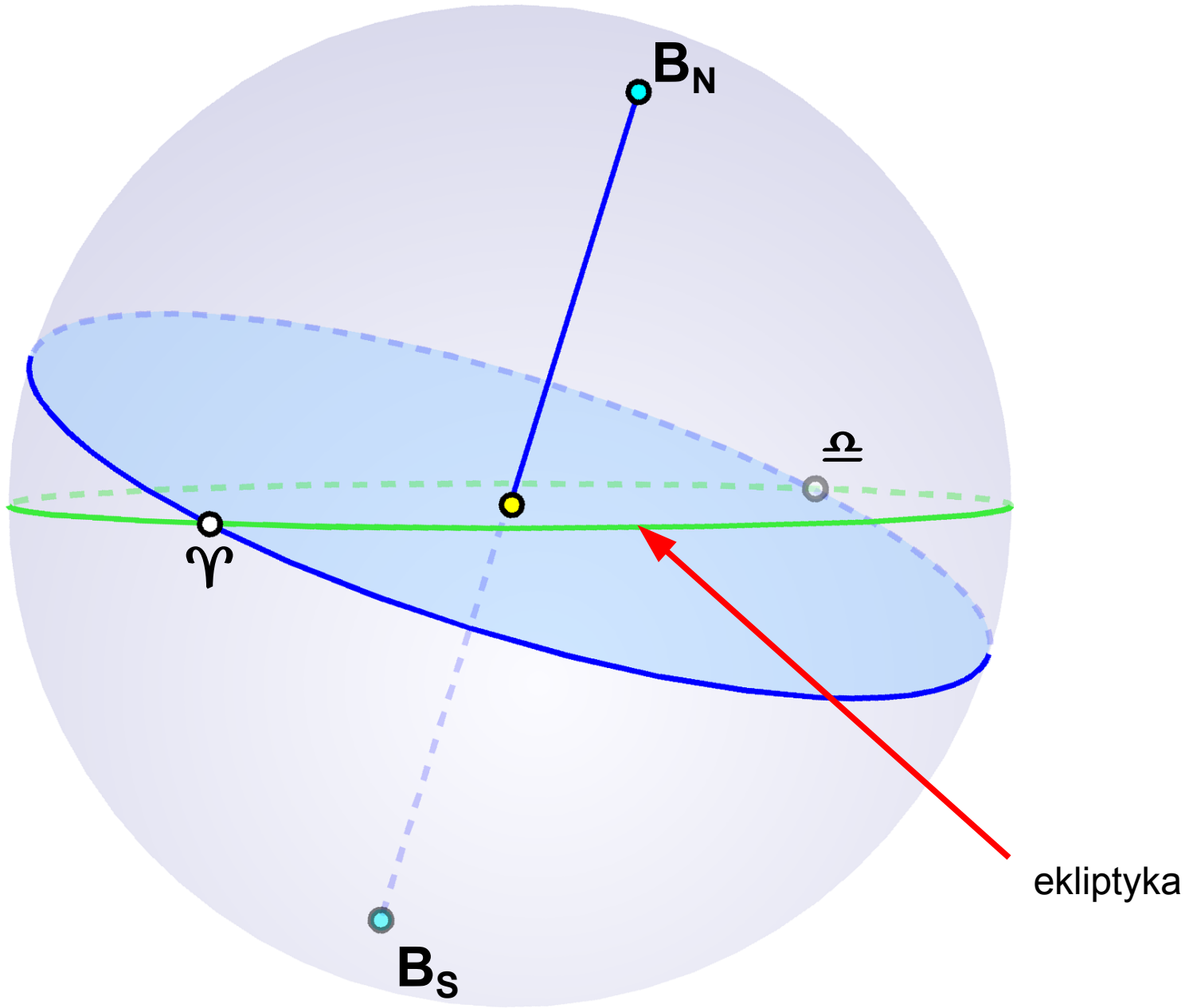
B_N
Ω
♈
B_S
ekliptyka

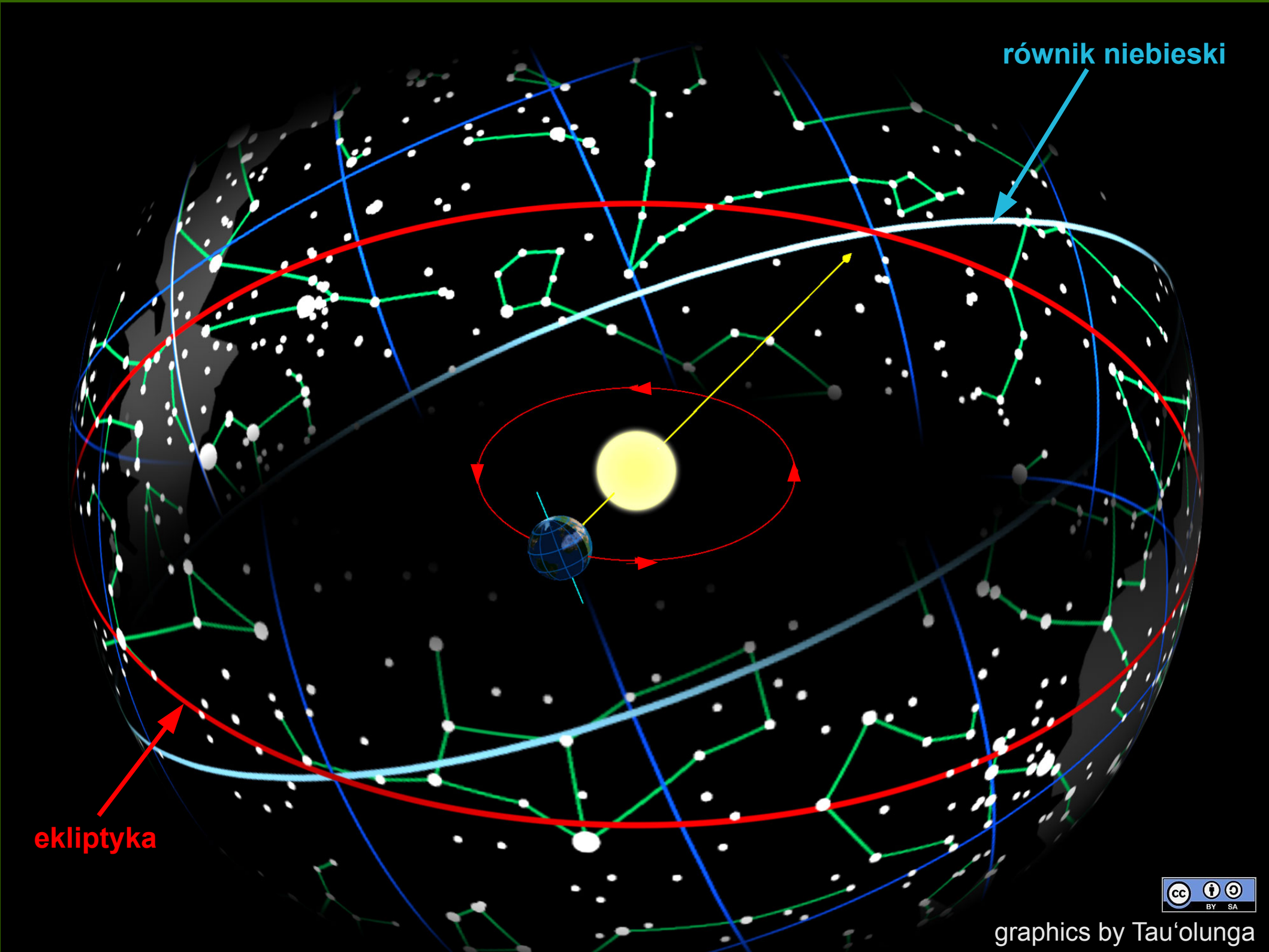

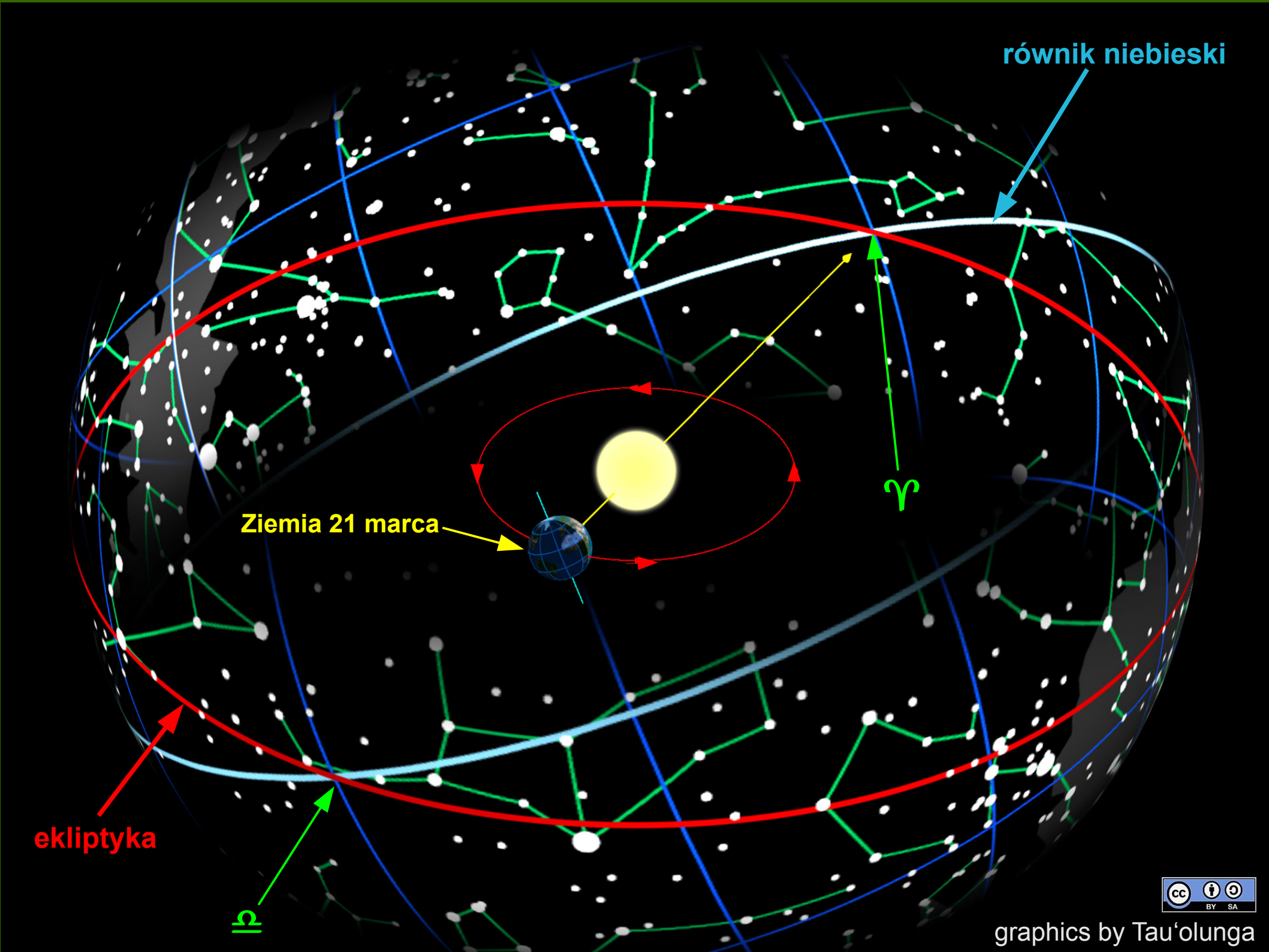

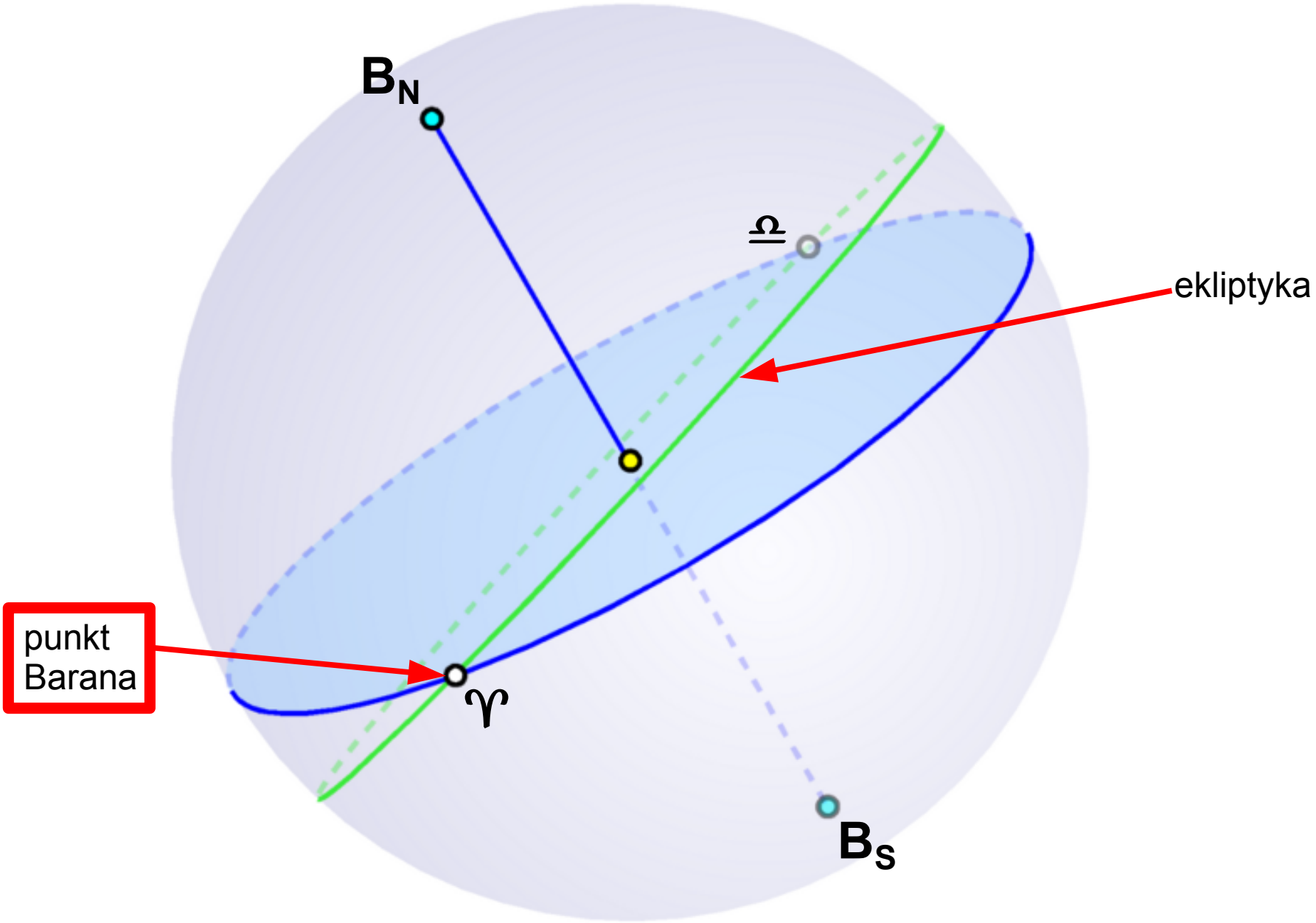

punkt Barana to punkt równonocy wiosennej

punkt Wagi to punkt równonocy jesiennej

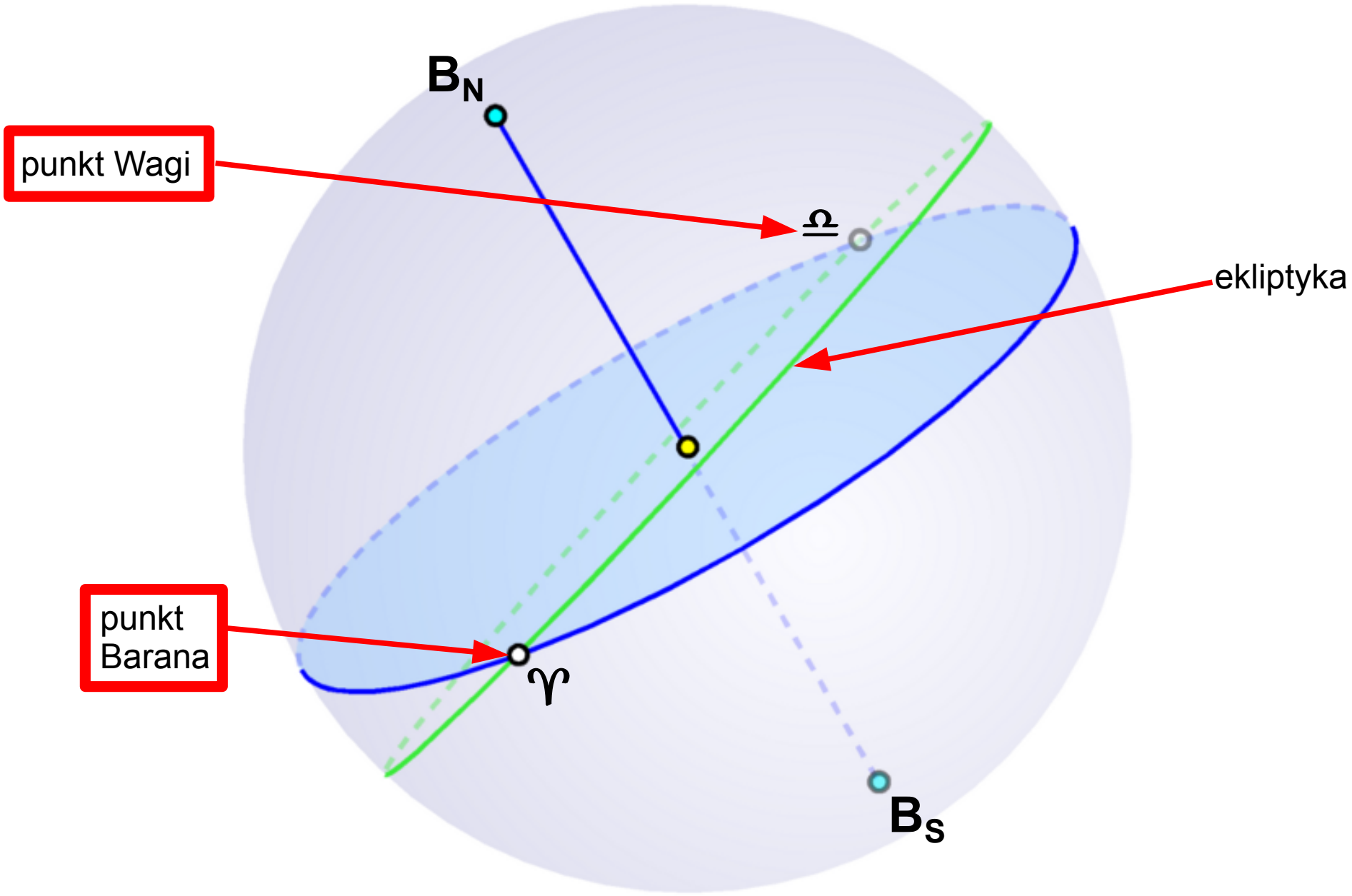

punkt Barana to punkt równonocy wiosennej

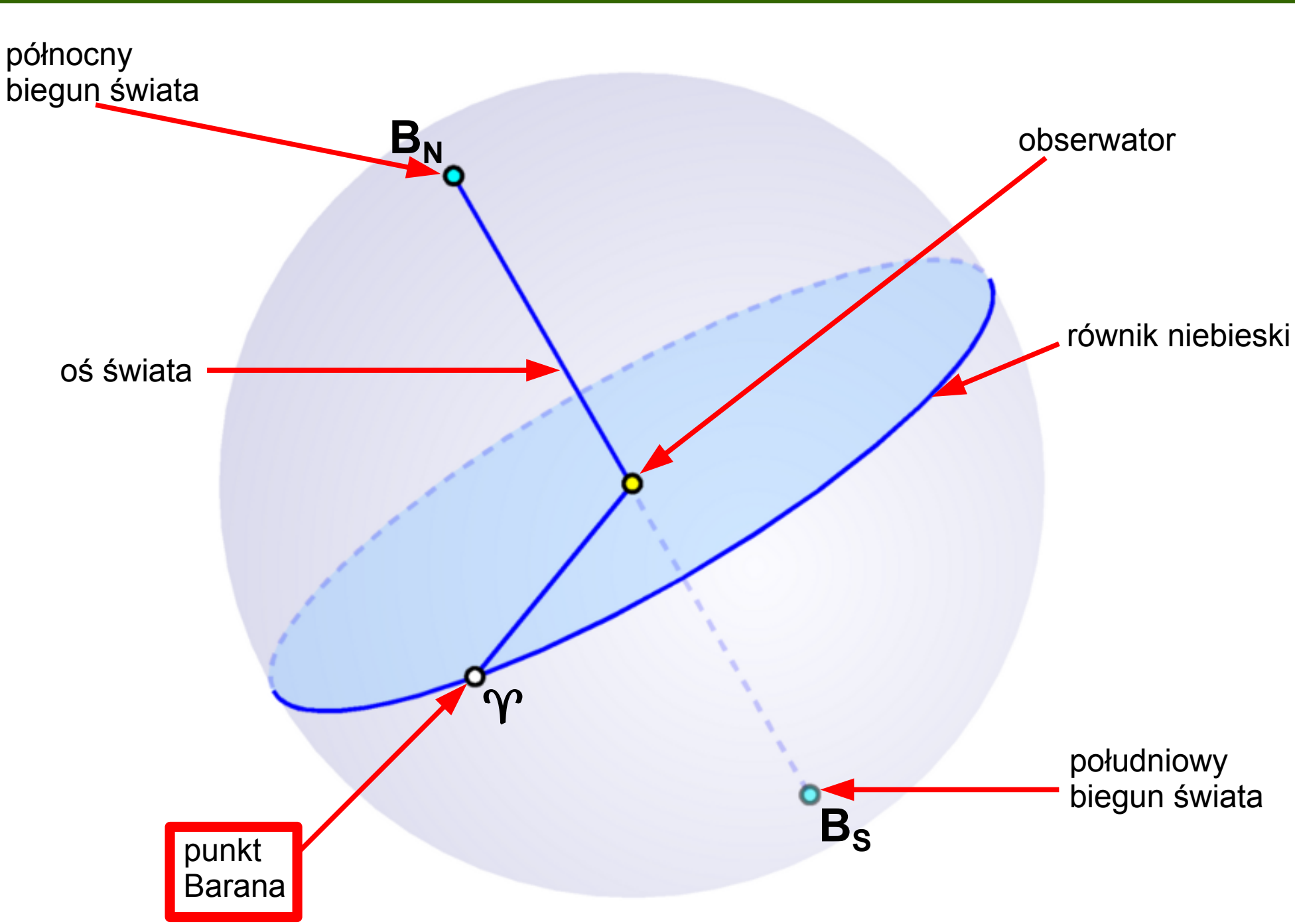
północny
biegun świata
B_N
obserwator
oś świata
równik niebieski
♈
południowy
biegun świata
B_S
punkt
Barana

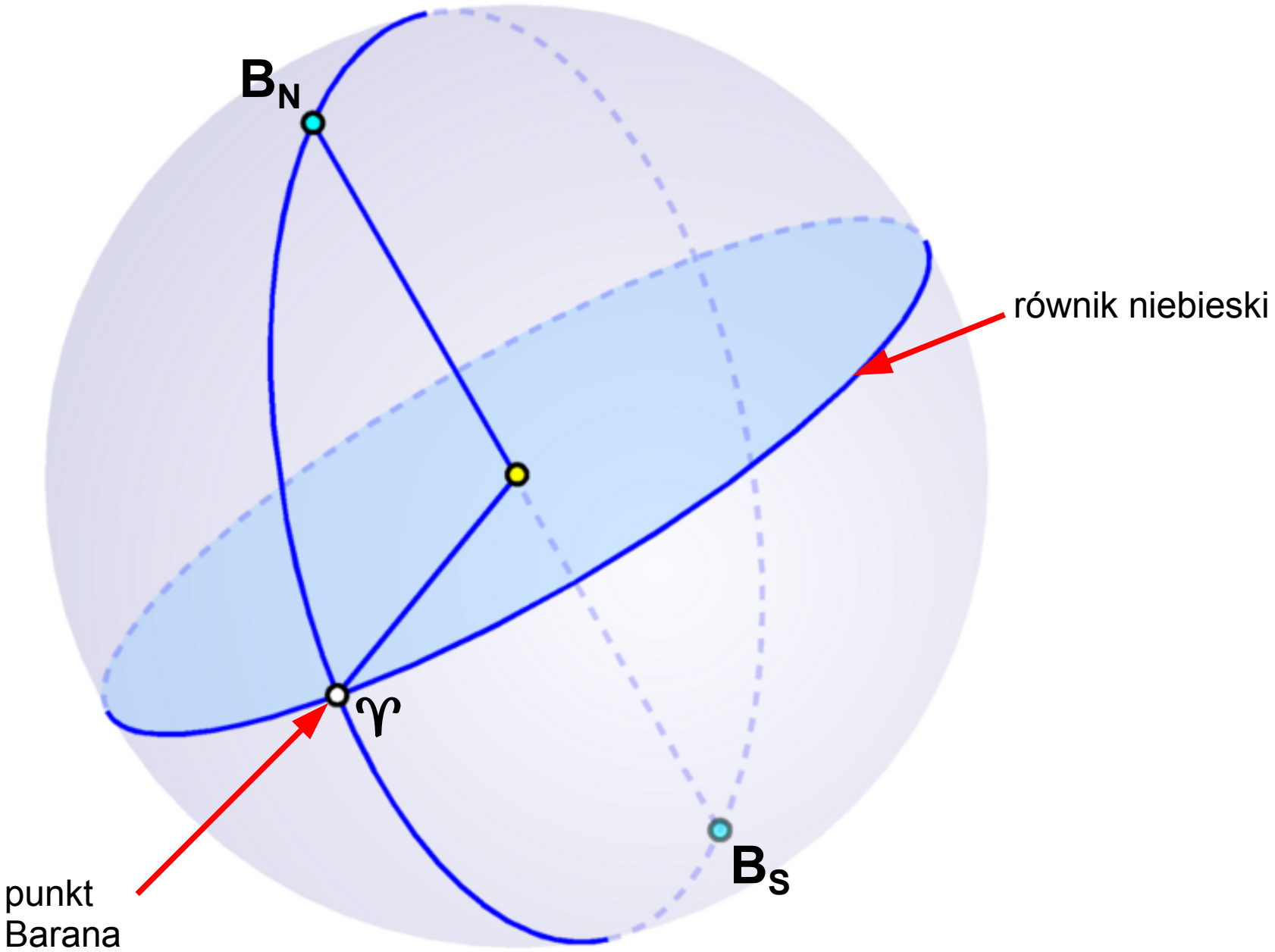
B_N
równik niebieski
♈
punkt
Barana
B_S

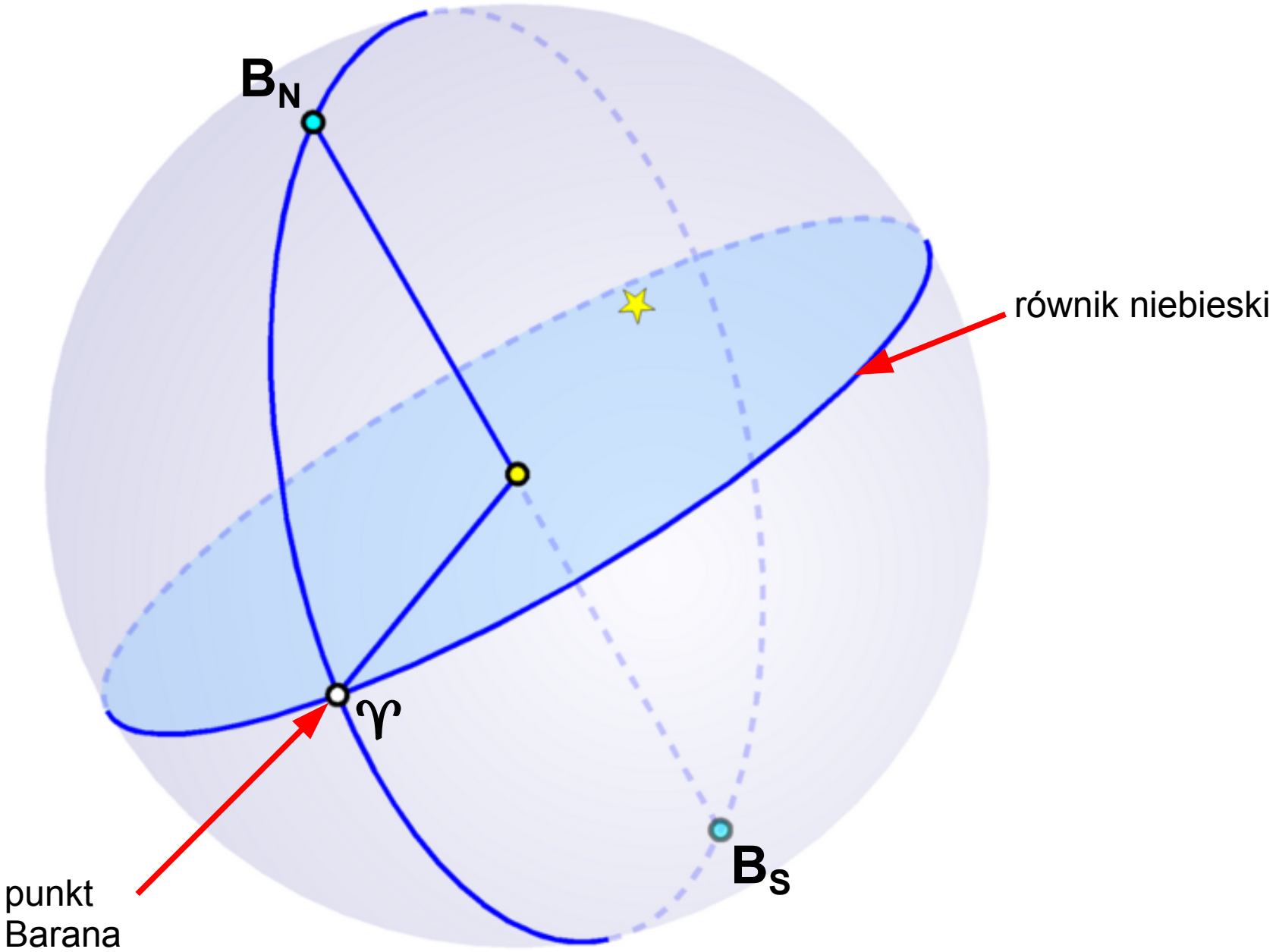
B_N
równik niebieski
♈
punkt
Barana
B_S

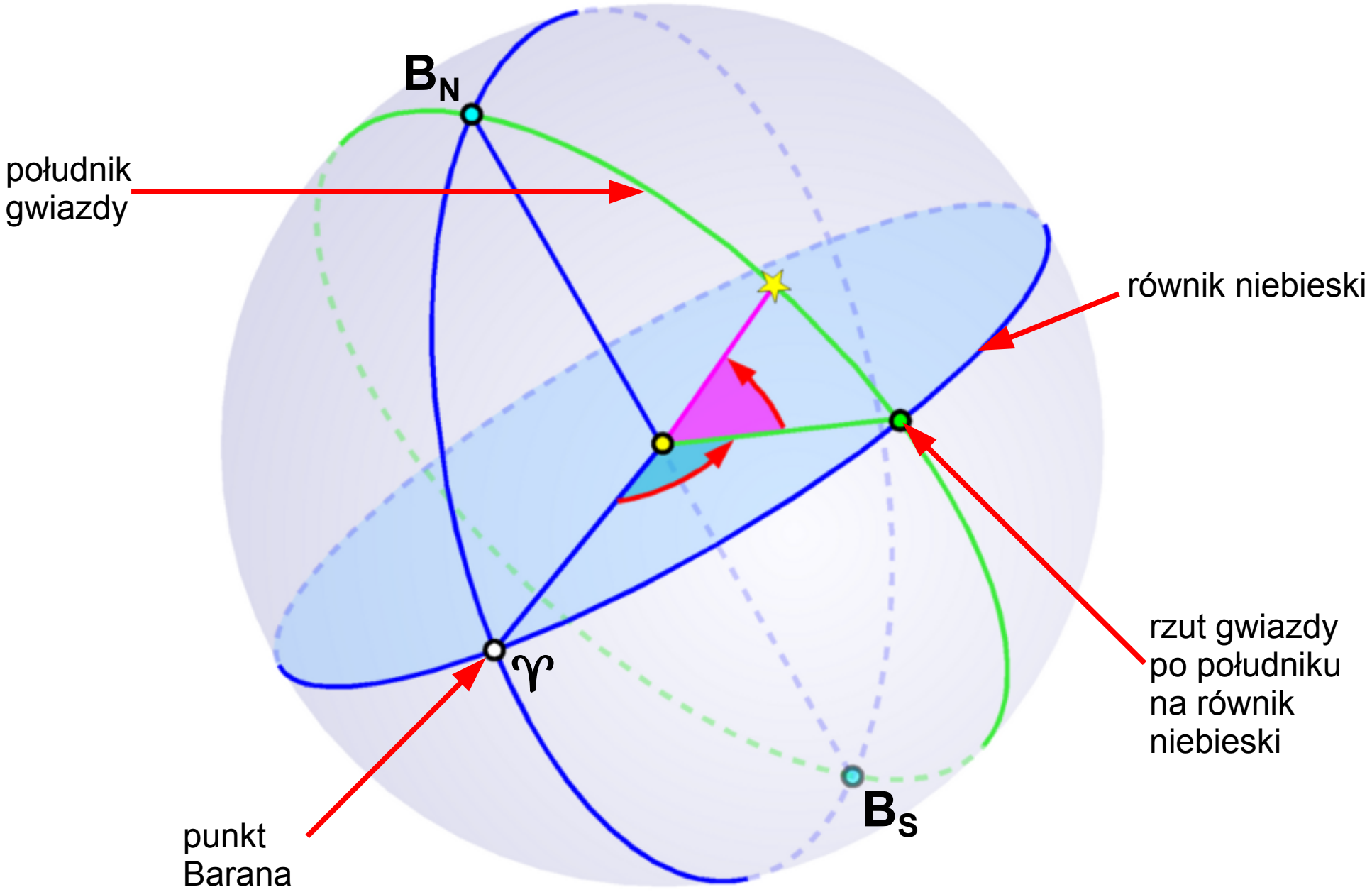
B_N
południk gwiazdy
równik niebieski
rzut gwiazdy po południku na równik niebieski
γ
punkt Barana
B_S

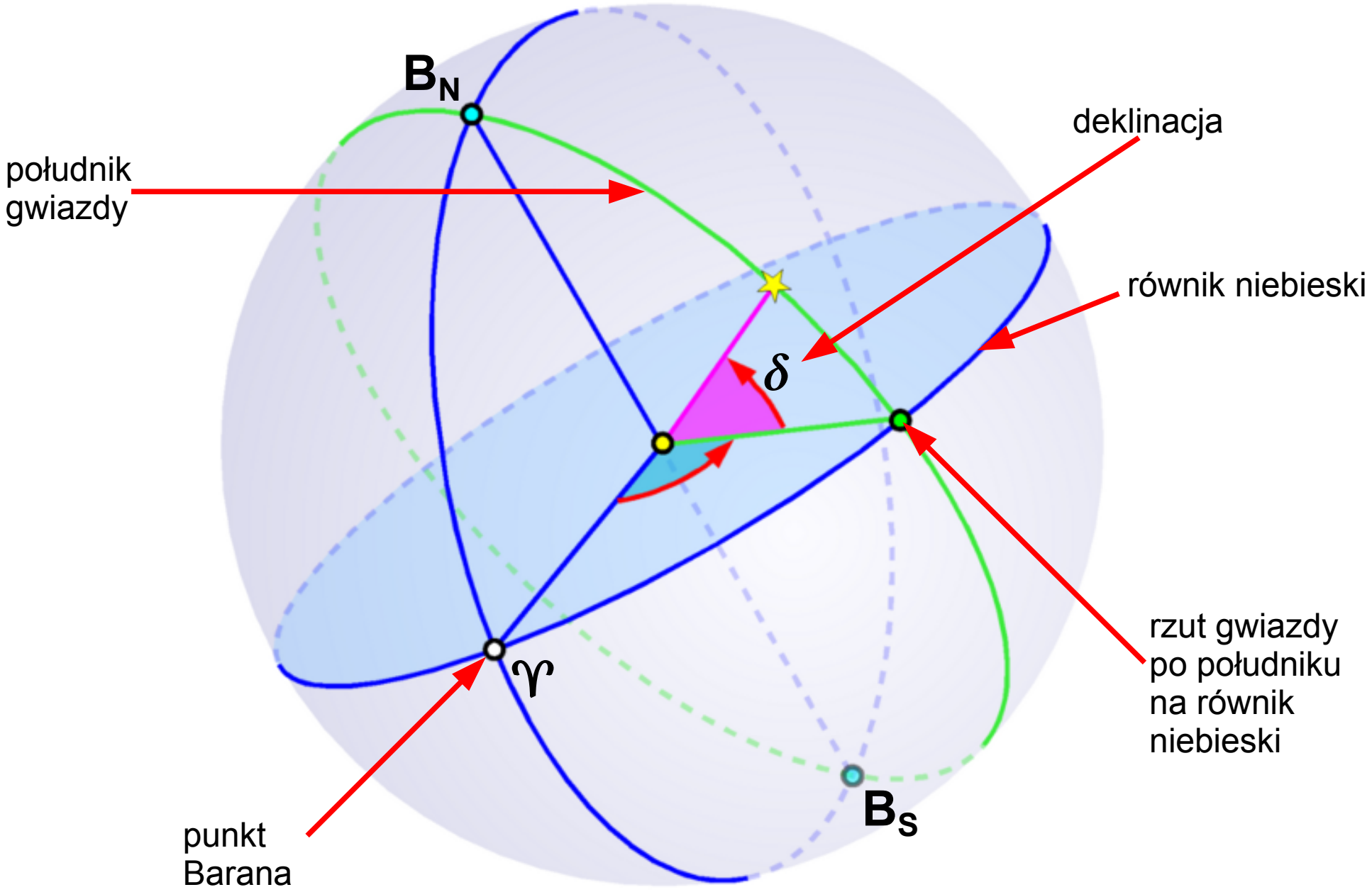
B_N
południk gwiazdy
deklinacja
równik niebieski
δ
rzut gwiazdy po południku na równik niebieski
γ
punkt Barana
B_S

Układ równikowy równonocny

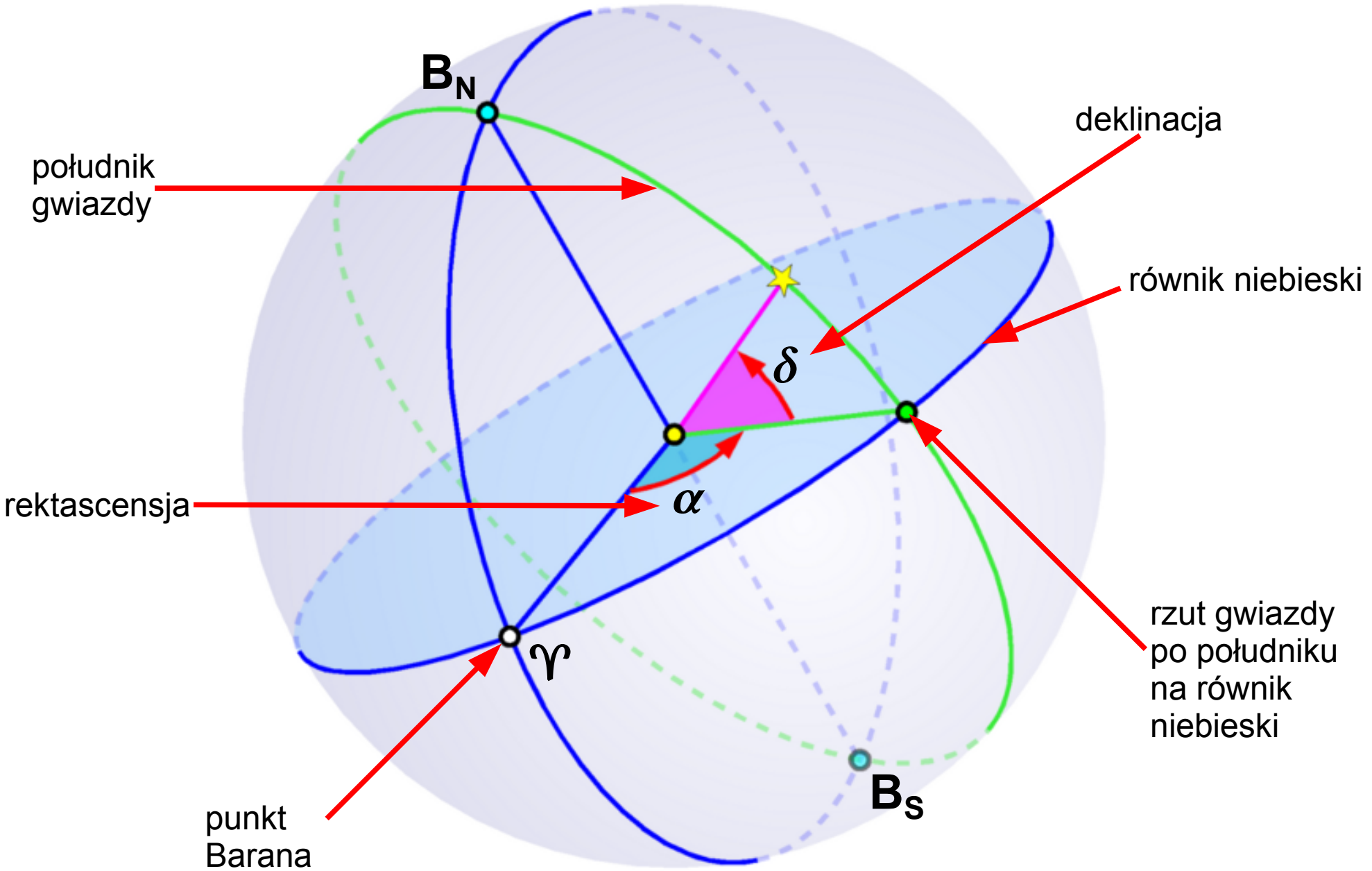

Układ równikowy równonocny

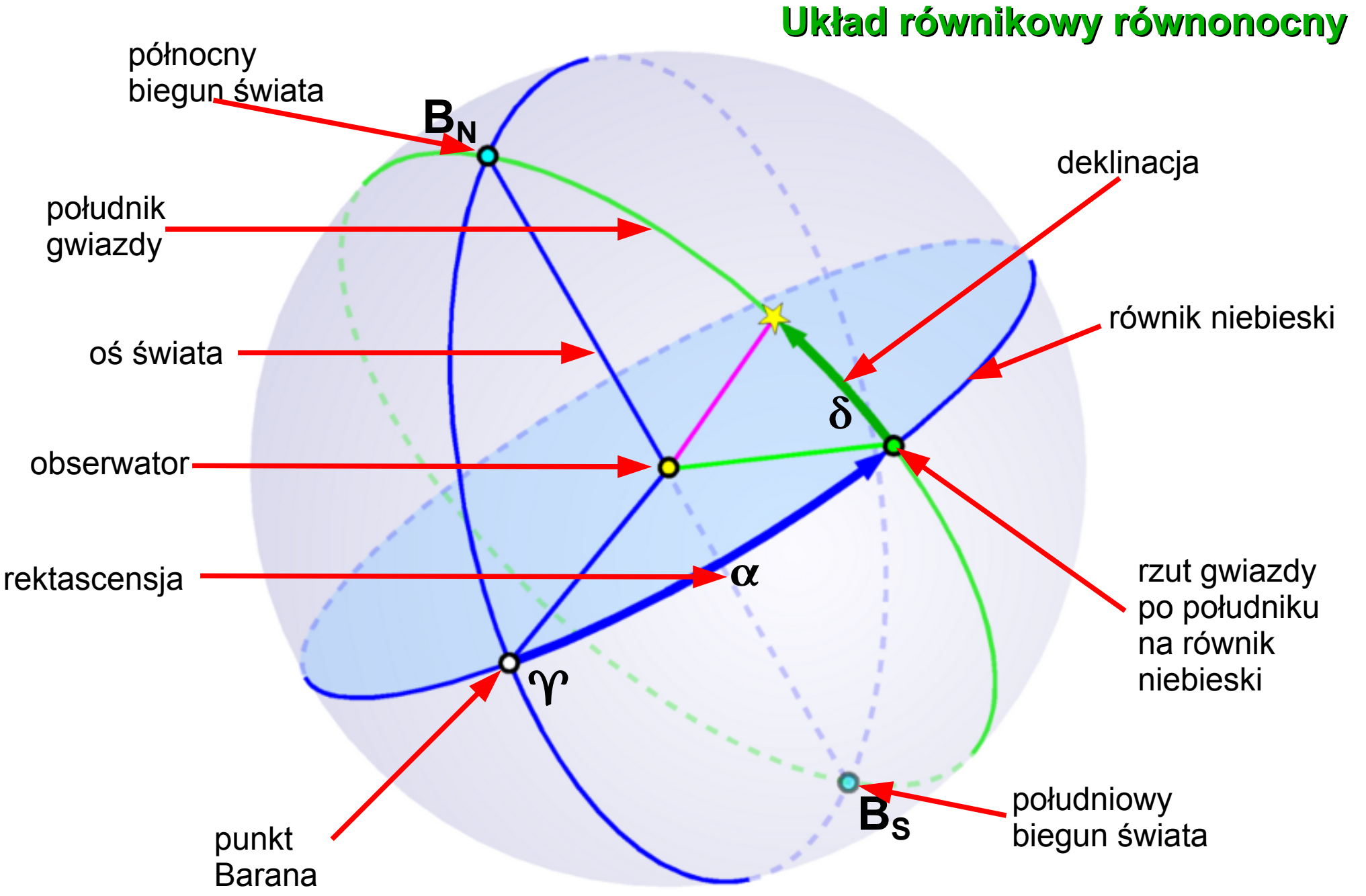

Układ równikowy równonocny

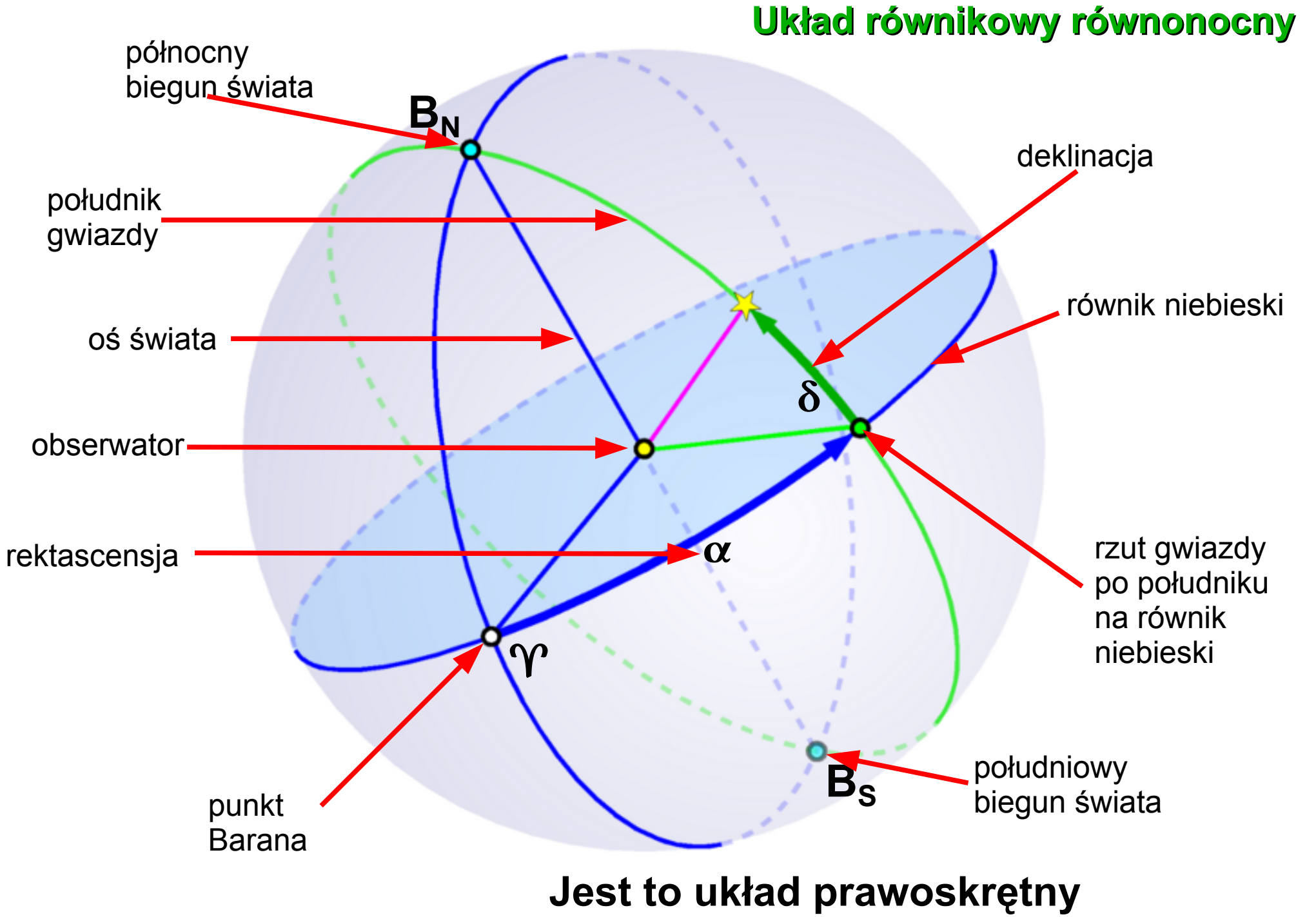

Jest to układ prawoskrętny

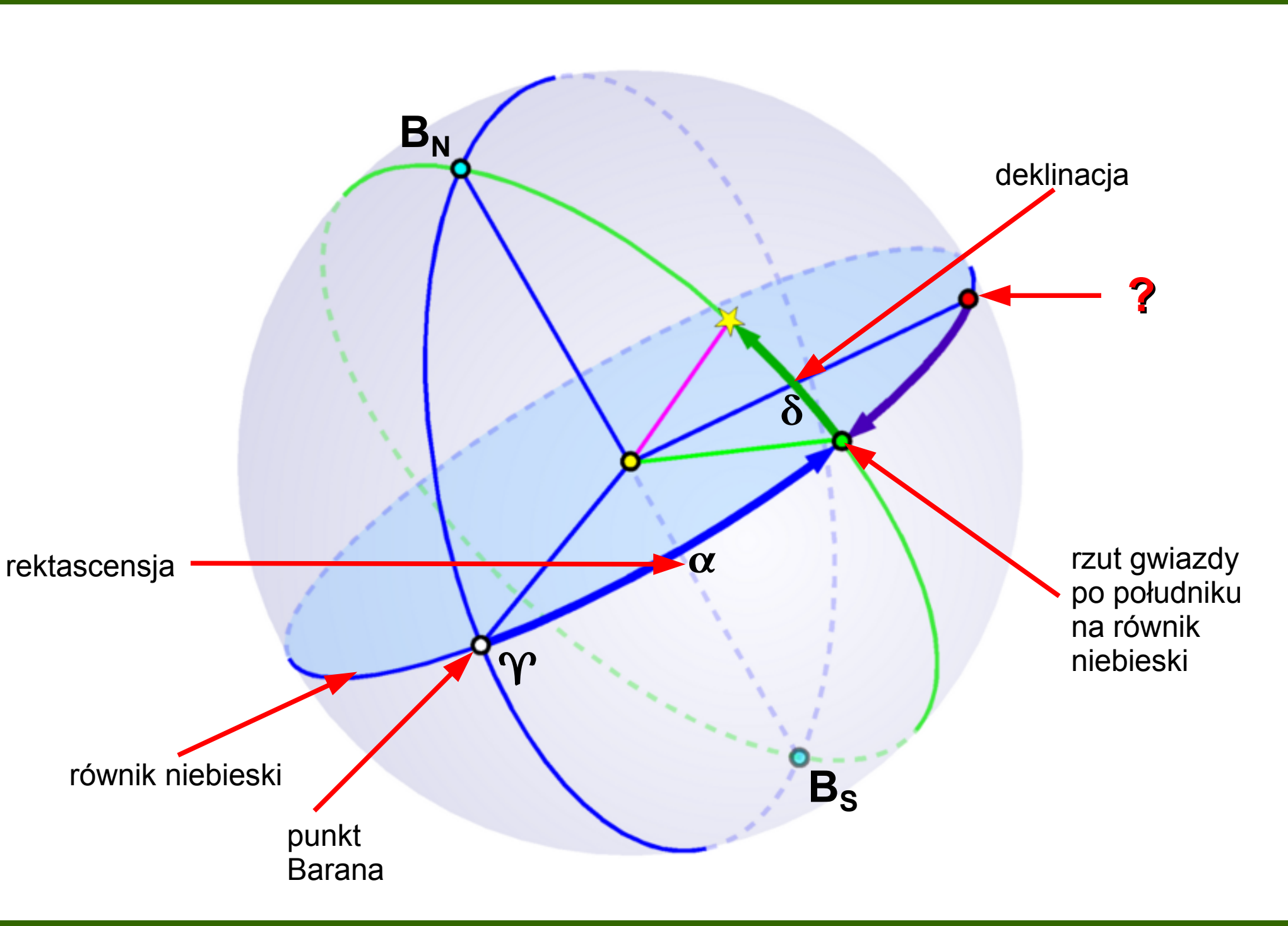
B_N
deklinacja
?
δ
rektascensja
α
rzut gwiazdy
po południku
na równik
niebieski
γ
równik niebieski
punkt
Barana
B_S

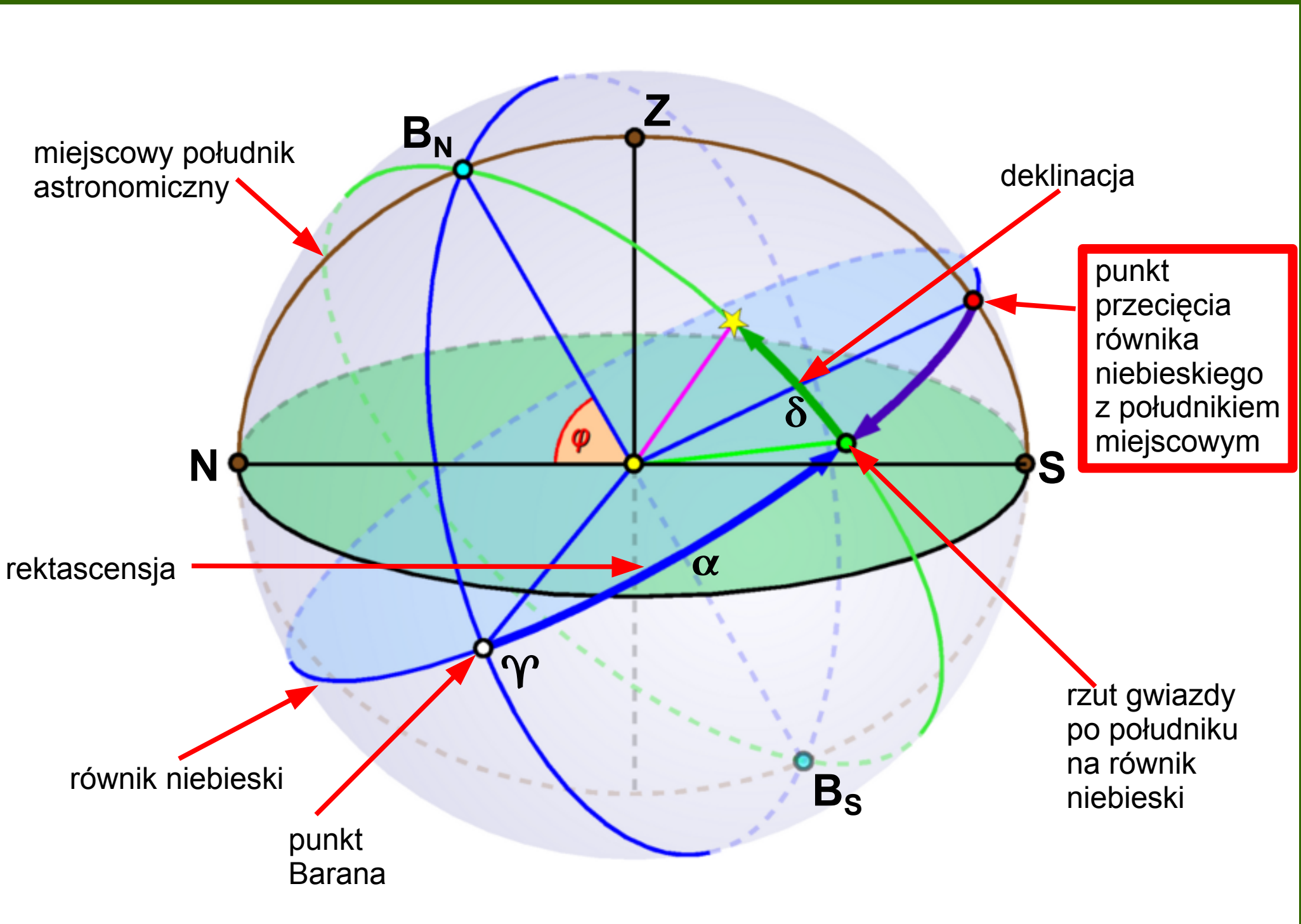
miejscowy południk
astronomiczny
B_N
Z
deklinacja
punkt
przecięcia
równika
niebieskiego
z południkiem
miejscowym
φ
δ
N
S
rektascensja
α
γ
równik niebieski
punkt
Barana
B_S
rzut gwiazdy
po południku
na równik
niebieski

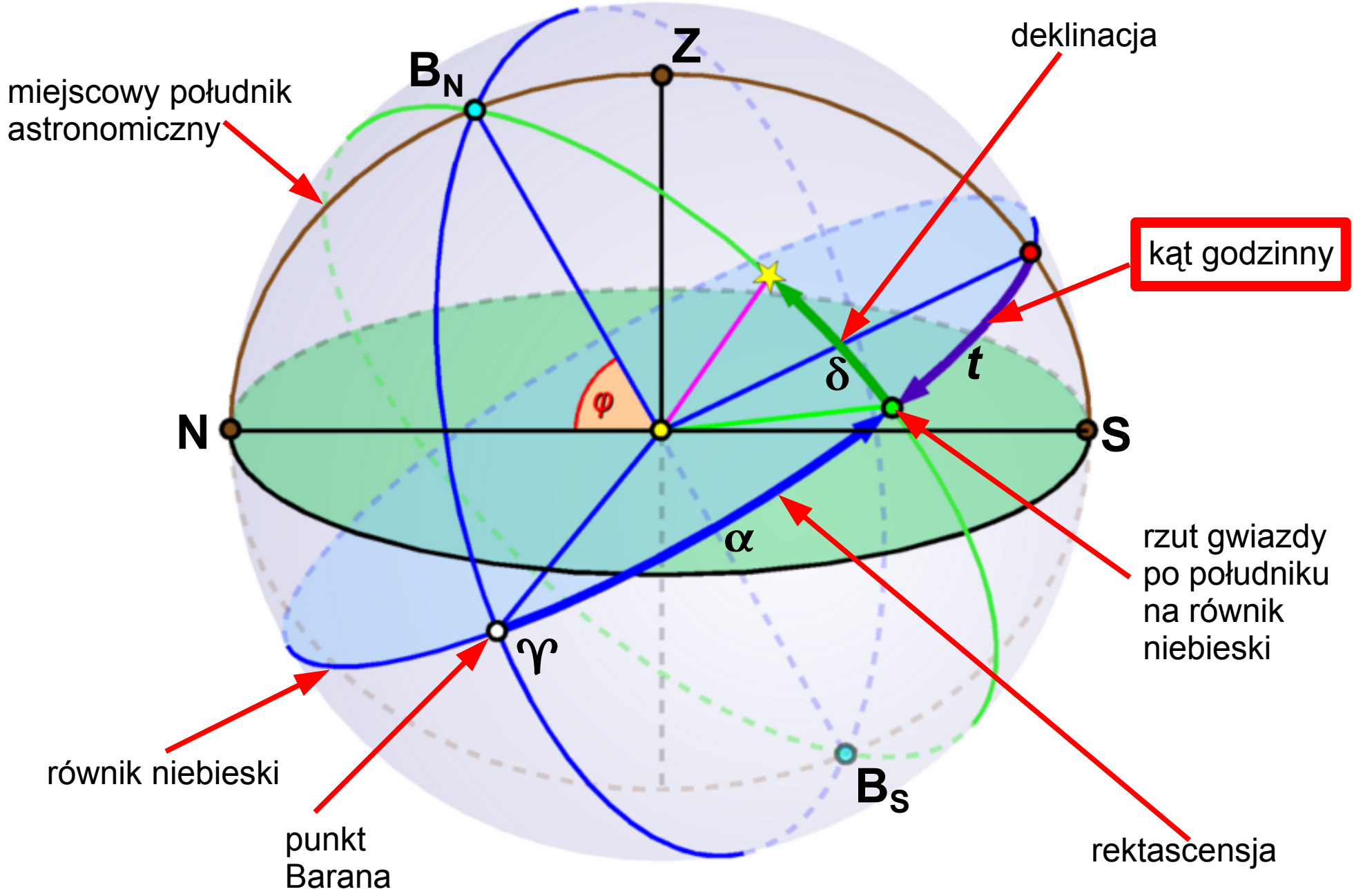
miejscowy południk
astronomiczny
B_N
Z
deklinacja
kąt godzinny
N
S
φ
δ
t
α
γ
B_S
równik niebieski
punkt
Barana
rzut gwiazdy
po południku
na równik
niebieski
rektascensja

Układ równikowy godzinny

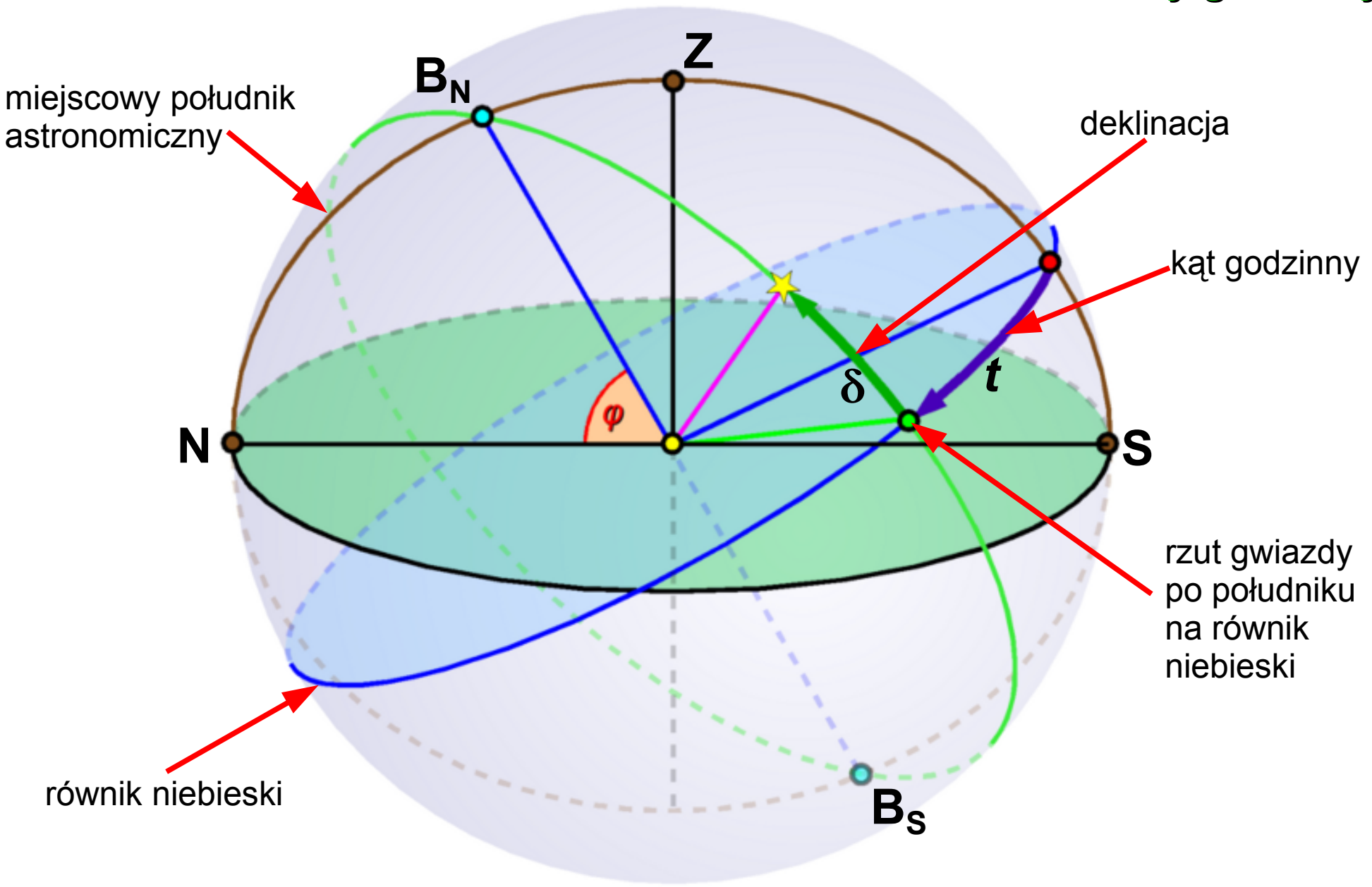

Układ równikowy godzinny

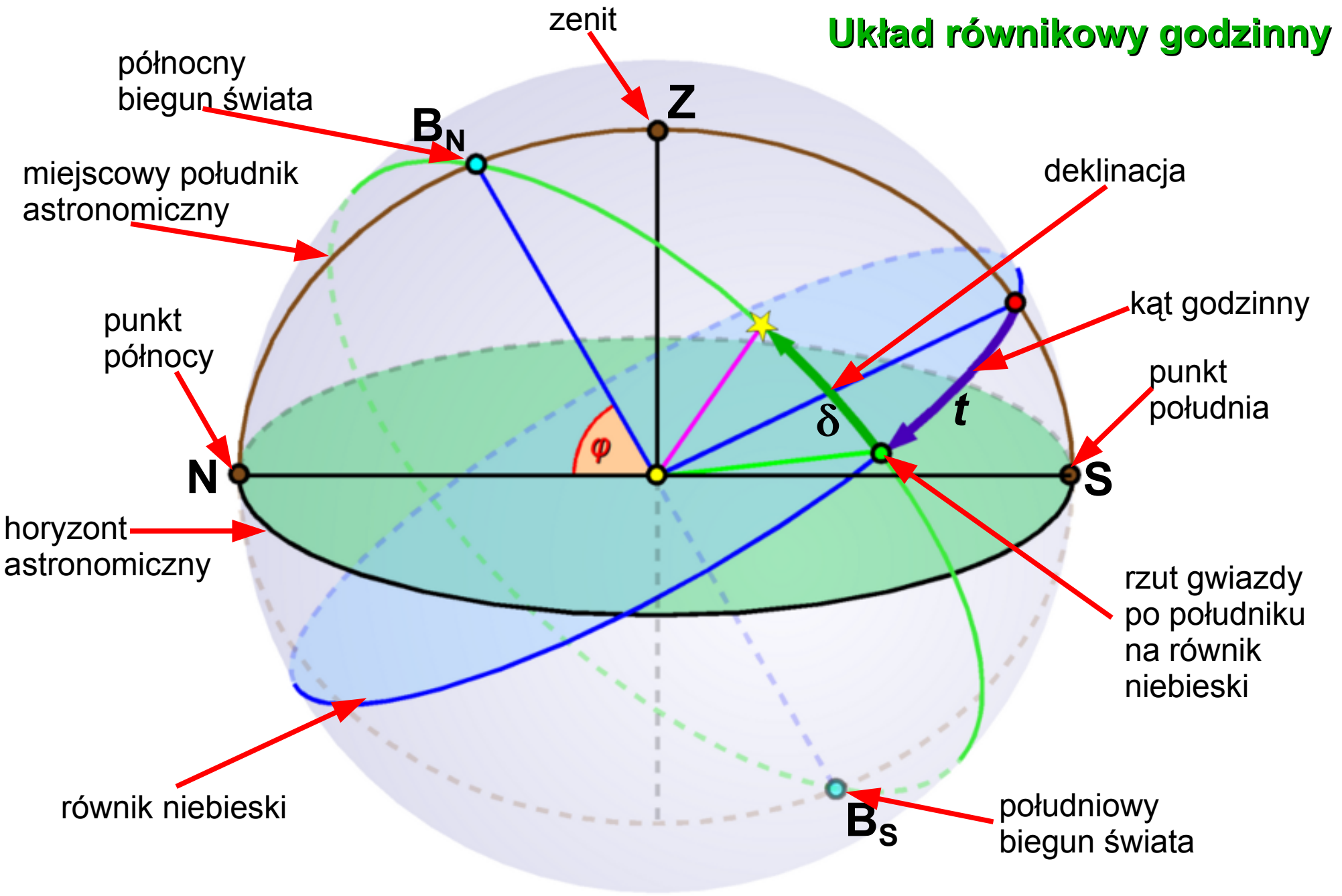

Układ równikowy godzinny

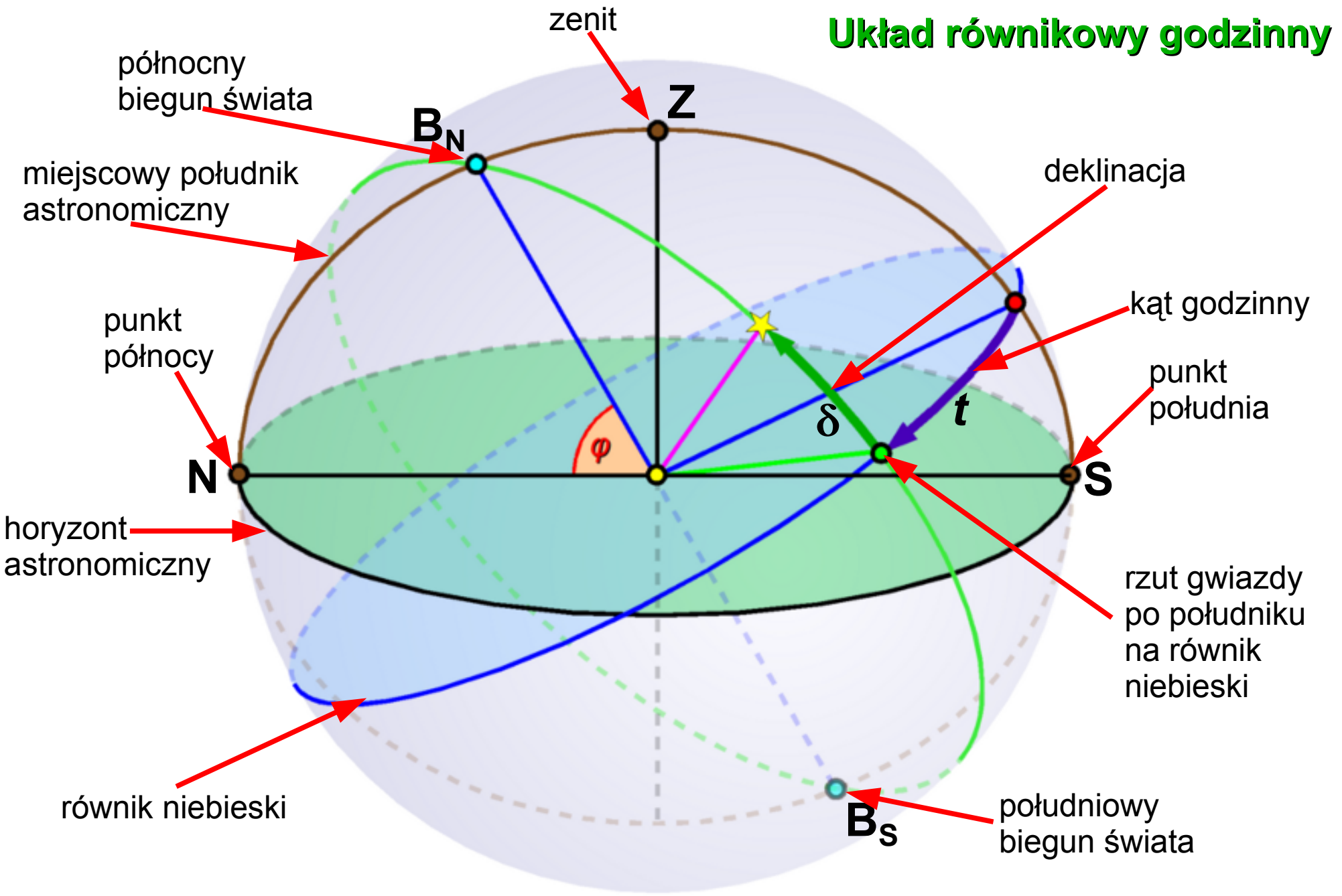

Jest to układ lewoskrętny

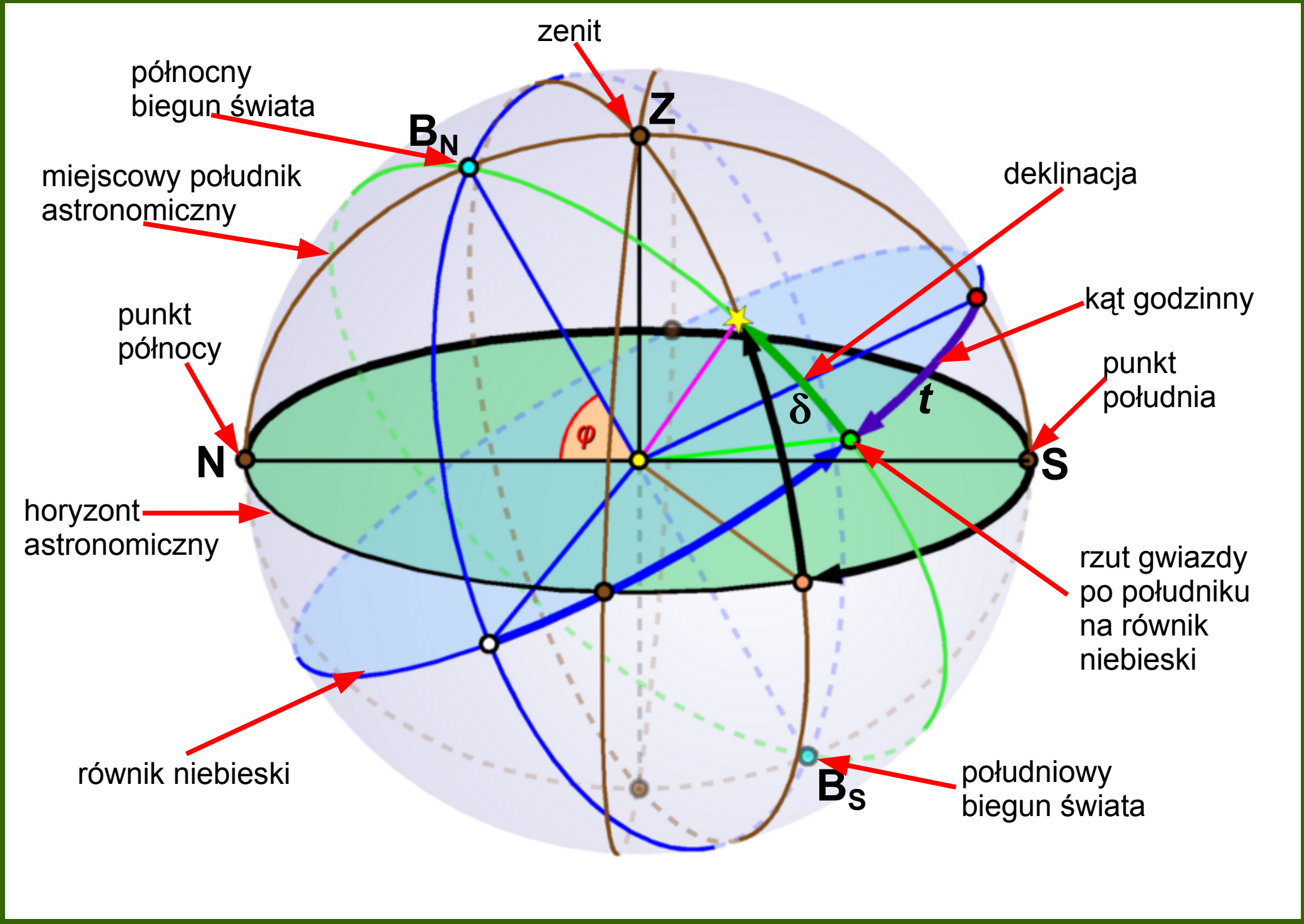
zenit
północny
biegun świata
B_N
Z
miejscowy południk
astronomiczny
deklinacja
kąt godzinny
punkt
północy
punkt
południa
δ
t
φ
N
S
horyzont
astronomiczny
rzut gwiazdy
po południku
na równik
niebieski
równik niebieski
B_S
południowy
biegun świata

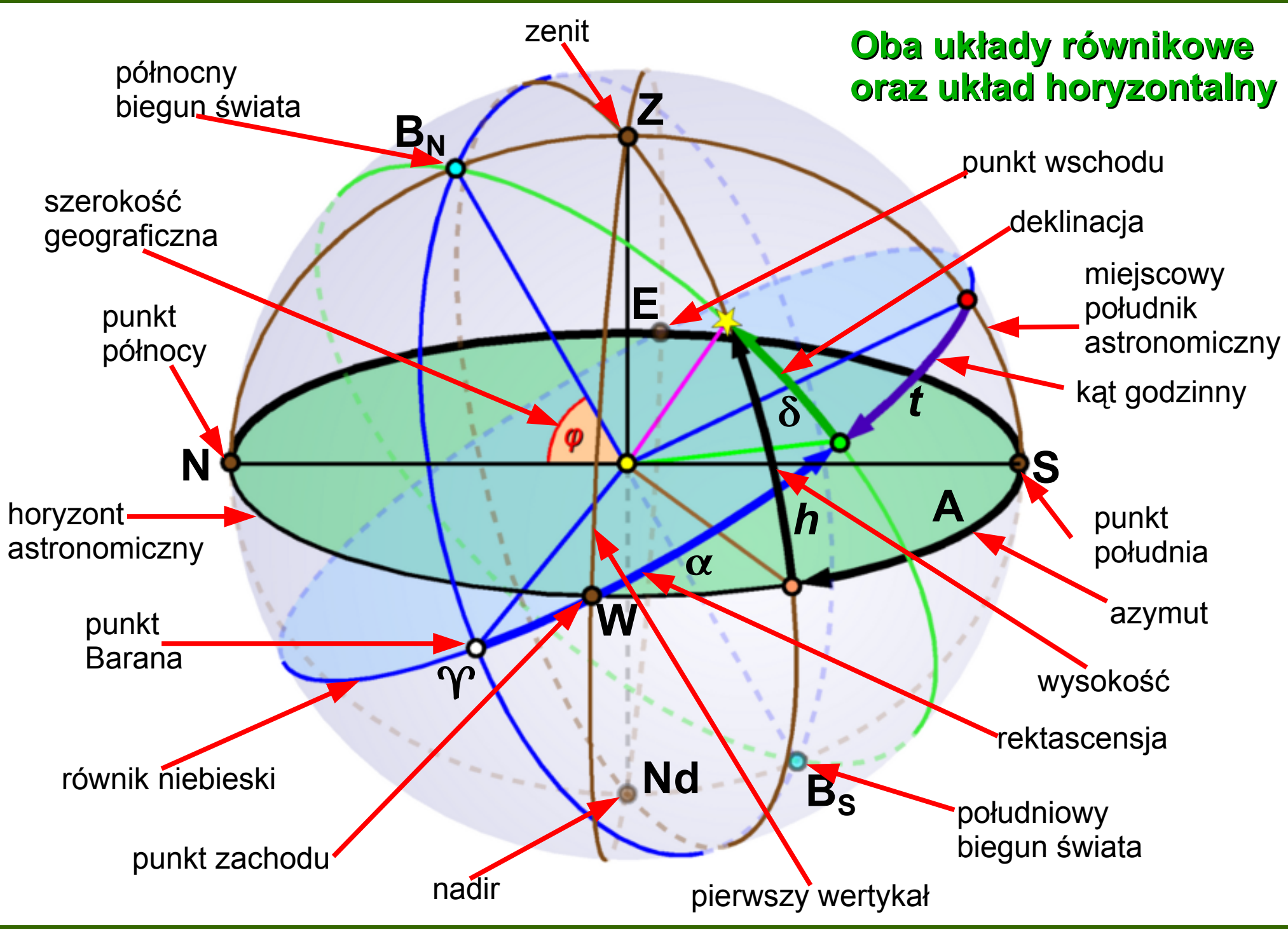
Oba układy równikowe
oraz układ horyzontalny
zenit
północny
biegun świata
B_N
Z
punkt wschodu
szerokość
geograficzna
deklinacja
miejscowy
południk
astronomiczny
E
punkt
północy
kąt godzinny
δ
t
φ
N
S
horyzont
astronomiczny
h
A
punkt
południa
α
azymut
W
punkt
Barana
♈
wysokość
rektascensja
równik niebieski
Nd
B_S
południowy
biegun świata
punkt zachodu
nadir
pierwszy wertykał